

ÁRSSKÝRSLA ÁTVR 2015

FORMÁLI FORSTJÓRA

Rekstur ÁTVR gekk ágætlega á árinu og var samkvæmt áætlun. Salan á áfengi jókst lítillega. Sala á sígarettum heldur áfram að dragast saman en sala á neftóbaki eykst.

Áfengisneysla er lítil á Íslandi vegna þess að stjórnvöld reka mjög aðhaldssama áfengisstefnu sem felst í ríkisrekinni áfengiseinkasölu, háum áfengissköttum, auglýsingabanni, meðferðarúrræðum og öflugu forvarnarstarfi. Ríkisrekna áfengiseinkasalan, ÁTVR, er í hópi elstu fyrirtækja landsins enda komið á fót árið 1922 þegar sölubanni á áfengi var aflétt á Íslandi. Þegar bannárunum lauk var það mikið alvörumál að selja áfengi. Afgreiðslan var yfir borð og oft var þröng á þingi, sérstaklega fyrir helgar. Biðraðamenning þekktist ekki og afgreiðsluborðin þurftu að vera sterkbyggð til þess að þola þrýstinginn sem gat myndast. Hugtakið þjónusta var ekki til og starfsfólkið var í einkennisklæðum sem líktust þeim sem lögreglan og tollverðir notuðu. Afgreiðslan var með valdmannslegum brag og viðskiptavinir fengu ekki að komast í tæri við vöruna fyrr en kaupum var lokið. Enn finnast raddir í þjóðfélaginu sem minnst þessa tíma með hlýleika. Biðröðin í ríkinu var upphafið að helgarskemmtuninni og fyrir marga ómissandi hluti af góðu djammi. Almennitur var ekki mikið að velja fyrir sér hvort þetta væri gott eða slæmt kerfi enda ekki spurður álits. Kerfið var einfaldlega svona og ekki annað í boði. Mikið vatn hefur runnið til sjávar síðan og margt breyst í rekstrinum.

Íslendingar eru ánægðir með ÁTVR

Þrátt fyrir háan aldur virðist ÁTVR hafa tekist ágætlega að þróa sig áfram í sátt við samfélagið. Skoðanakannanir sýna að yfir 70% þjóðarinnar vill ekki fá áfengi í matvöruverslanir. Nýlega voru birtar niðurstöður í Íslensku ánægjuvöginni. Svo ótrúlega sem það hljómar var ÁTVR með ánægðustu viðskiptavini landsins þriðja árið í röð. Því er óhætt að segja að viðskiptavinir verslunarinnar séu sáttir við fyrirkomulagið sem nú ríkir í smásölu áfengis. Almennitur á Íslandi og viðskiptavinir ÁTVR eru ekki að þrýsta á einkavæðingu.

Skoðanakannanir sýna að yfir 70% þjóðarinnar vill ekki fá áfengi í matvöruverslanir.

ÁTVR hefur alltaf verið rekin með hagnaði

Allt frá því að stofnuninni var komið á fót hefur verslunin verið rekin með hagnaði. Yfirleitt hefur hagnaðinum verið ráðstafað beint í ríkissjóð. Á síðustu sex árum hefur ÁTVR hagnast um 7,7 milljarða og greitt til ríkissjóðs um 7,1 milljarð. Nánast allur rekstrarhagnaður ÁTVR er því greiddur beint í ríkissjóð. ÁTVR er lögum samkvæmt rekin sem ein heild, þ.e.a.s. starfsemin er lýtur að smásölu áfengis annars vegar og heildsölu tóbaks hins vegar er ekki sérstaklega aðgreind í rekstri fyrirtækisins eða bókhaldi. Smásöluálagning á áfengi og heildsöluálagning á tóbak er ákveðin af Alþingi ekki ÁTVR. Heildsala tóbaks skilar ÁTVR hlutfallslega meiri hagnaði en smásala áfengis. Munurinn ræðst fyrst og fremst af ákvörðun Alþingis um álagningu. Þrátt fyrir þennan mun gera áætlanir ÁTVR fyrir árið 2016 ráð fyrir að tekjur af áfengissölu muni greiða fyrir allan launa- og rekstrarkostnað ÁTVR á árinu og gott betur.

Á síðustu sex árum hefur ÁTVR hagnast um 7,7 milljarða og greitt til ríkissjóðs um 7,1 milljarð.

Einkavæðing þýðir aukin sala

Röksemdir þeirra sem eru fylgjandi einkavæðingu eru gjarnan þær að fyrst að einkaaðilar geti séð um áfengissölu annars staðar hljóti það að ganga á Íslandi. Einkaaðilar geta að sjálfsögu selt áfengi en fórnarkostnaðurinn verður hár. Málið er einmitt að einkaaðilar eru ótrúlega góðir að selja. Þeir vilja alltaf selja meira og meira, auka markaðshlutdeildina og auðvitað skila hagnaði í vasa eigendanna. Það er kjarni frjáls markaðar og samkeppnisrekstrar. Þar eru einkaaðilar bestir. Þess vegna eru þeir ekki heppilegir þegar markmiðið er ekki að auka söluina eða hagnast á henni heldur að þjónusta almenning við að kaupa og neyta vöru sem getur verið mjög skaðleg heilsu manna. Þá er best að hafa hlutlausan aðila sem hefur engan persónulegan ávinning af söluinni. Ekki þarf að leita lengra en til Danmerkur til þess að átta sig á þessu. Þar sjá einkaaðilar um áfengissöluina og hirða ágóðann. Neysla áfengis á mann í Danmörku er miklu meiri en á Íslandi og kostnaður danska samfélagsins af misnotkun áfengis gríðarlegur. Skattborgurum er sendur reikningurinn.

Hlutleysi ÁTVR og auglýsingabann á áfengi

Hlutleysi er gætt gagnvart áfengisbirgjum sem eiga allir jafna möguleika á að koma vörum sínum í hillur Vínbúðanna. Enginn er þar tekinn fram yfir annan hvorki stór né smár. Þetta skiptir framleiðendur og birgja miklu máli því bannað er að auglýsa áfengi á Íslandi. Ef áfengissala yrði gefin frjáls er líklegt að aflétta þurfi auglýsingabanni. Á þetta hafa áfengisframleiðendur og áfengisheildsalar bent. Annars sætu þeir ekki við sama borð í matvöruverslunum landsins þar sem einn aðili ræður markaðinum.

Ef áfengissala yrði gefin frjáls er líklegt að
aflétta þurfi auglýsingabanni.

Hverjir hagnast og hverjir tapa

Stærsta matvörukeðja landsins vill gjarnan að áfengiseinkasala ríkisins verði lögð niður. Nú þegar er keðjan með ríflega 50% af matvörumarkaðinum á sinni hendi. Með helming af áfengissölu myndi veltan hjá matvöruvísunum aukast um rúmlega 12 þúsund milljónir á ári. Nú þegar ber hann ægishjálmi yfir allri matvöruverslun í landinu. Með áfengissölu væri matvöruvísunin kominn í algera yfirburðastöðu. Varla er það til hagsbóta fyrir neytendur.

Það er verðugra verkefni fyrir þá sem tala fyrir frjálsri samkeppni að brjóta niður núverandi fákeppni í matvöruverslun heldur en að styrkja hana í sessi. Það er með öllu óskiljanlegt að talsmenn frjálsrar samkeppni láti það líðast að eitt fyrirtæki fái að ráða yfir helmingi allrar matvöru sem seld er í landinu og sé þannig algerlega markaðsráðandi.

Þeir sem tapa mestu verði frumvarpið að veruleika eru samkvæmt rannsóknnum börn og unglingar. Skattborgarar fara einnig illa út úr breytingunni því þurfa að borga brúsann meðan einkaaðilar hirða ágóðann.

Kjarni málsins

Einkasala ríkisins á smásölu áfengis felur eðli málsins samkvæmt í sér hömlur sem mikilvægt er að almenningur hafi skilning á. Fjöldi áfengisverslana og opnunartími er takmarkaður og verslunin stundar enga söluhvetjandi starfsemi enda ekki rekin í gróðaskyni. Viðskiptavinum bjóðast engin tilboð á áfengi, afsláttur eða annað af því tagi sem er algengt í almennum rekstri þar sem markmiðið er að selja sem mest. Ríkiseinkasalan afnemur samkeppni og því er selt minna áfengi en þegar almennar verslanir keppa um söluina. Það er kjarni málsins um hvort starfrækja eigi ríkisrekna áfengiseinkasölu eða ekki. Staðreyndirnar eru skýrar. Ef áfengissala er gefin frjáls eykst álag á heilbrigðiskerfi og löggæslu verulega með tilheyrandi kostnaði fyrir skattborgara eins og tölur frá Danmörku sýna.

Ef áfengissala er gefin frjáls eykst álag á
heilbrigðiskerfi og löggæslu verulega með
tilheyrandi kostnaði fyrir skattborgara eins og
tölur frá Danmörku sýna.

Það kemur fleira gott frá Svíþjóð en sænski landsliðsþjálfarinn í knattspyrnu. Árið 1993 gaf sænska ríkisstjórnin út bækling um sænska áfengisstefnu. Bæklingurinn var gefinn út í tilefni umsóknar Svíþjóðar um aðild að Evrópusambandinu og lýsir hann ágætlega hlutverki ríkisrekinnar áfengissölu. Bæklingurinn er ennþá í fullu gildi og aðgengilegur á heimasíðu ÁTVR. Í stuttu máli er megin tilgangurinn með sænsku einkasölu að fjarlægja einkahagsmuni frá áfengissölu. Samkeppni og hagnaðarkrafa einkaaðila yfir undir að meira er selt og það vildu Svíar ekki vegna þess að bein tenging er á milli selds magns og skaðans sem áfengisneyslan veldur í samfélaginu. Með ríkisrekstri er dregið úr sölu og þar með batnar heilsufar þjóðarinnar, ofbeldisglæpum tengdum áfengisneyslu fækkar og jafnframt dregur úr ölvunarakstri. Samfara minni áfengisneyslu lækkar kostnaður skattborgaranna vegna misnotkunar áfengis. Fjöldi rannsókna styðja við sænska kerfið og má finna tengla í þær á heimasíðu Landlæknis. Þetta viðurkenndi Evrópusambandið þegar Svíar kröfðust þess að fá að halda áfengiseinkasölu við inngöngu. Niðurstaðan var sú að Evrópusambandið innleiddi í regluverkið að aðildarþjóðum væri heimilt að reka ríkisrekna áfengiseinkasölu ef þær svo kysu. Ríkiseinkasalan í Svíþjóð heitir Systembolaget og lifir hún ennþá góðu lífi og sátt ríkir um reksturinn í sænsku samfélagi.

Sjálfbærni

ÁTVR styður við „Global Compact“ sáttmála Sameinuðu þjóðanna og vinnur með systurfyrirtækjum sínum á Norðurlöndum við að innleiða sjálfbærni og samfélagsábyrgð í starfsemi og stefnumótun fyrirtækjanna. Markmiðið er að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og lágmarka neikvæð umhverfisáhrif með markvissum aðgerðum og þannig gera reksturinn sjálfbærari. Starfsfólk ÁTVR hefur fengið margs konar viðurkenningar á árinu t.d. samgönguverðlaun Reykjavíkurborgar og Kuðunginn, viðurkenningu umhverfis- og auðlindaráðuneytisins, fyrir framúrskarandi starf í umhverfismálum. Einnig vinnur ÁTVR með Festu og Reykjavíkurborg að sérstöku loftslagsverkefni ásamt öðrum fyrirtækjum.

Markmiðið er að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og lágmarka neikvæð umhverfisáhrif með markvissum aðgerðum og þannig gera reksturinn sjálfbærari.

Áskoranir í rekstri

Frumvarp um að leyfa sölu áfengis í matvöruverslunum er enn til umfjöllunar á Alþingi og þegar þessi orð eru rituð er óljóst um afdrif frumvarpsins. Málið hefur verið rætt ítarlega í fjölmiðlum og sitt sýnist hverjum. Minna er rætt um að starfsfólk ÁTVR býr við óvissu meðan málið er óafgreitt. Það veldur vanlíðan og kvíða hjá starfsfólki og skapar óöryggi um framtíðina. Mikilvægt er að fá niðurstöðu í málið sem fyrst þannig að hægt sé að horfa fram á veginn og eyða óvissunni sem nú ríkir.

Þakki til starfsfólks

Ég vil að lokum þakka starfsfólki fyrir samstarfið á árinu. Þriðja árið í röð er ÁTVR með ánægðustu viðskiptavinina á Íslandi. Það er ekki hægt nema með frábæru starfsfólki.

Ívar J. Arndal

HEILDARSTEFNA

LEIÐARLJÓS

Að framfylgja stefnu stjórnvalda um bættu lýðheilsu og samfélagslega ábyrgð í áfengis- og tóbaksmálum í sátt við samfélagið

STEFNA

Að vera eitt af fremstu þjónustufyrirtækjum landsins og fyrirmynd á sviði samfélagsábyrgðar

ÁHERSLUR

ÁBYRGIR STARFSHÆTTIR

- Við viljum að sátt ríki í samfélaginu um núverandi fyrirkomulag á smásölu áfengis
- Við förum vel með verðmæti og notum auðlindir af ábyrgð
- Við leitum stöðugt nýrra leiða til þess að bæta reksturinn
- Við gætum jafnræðis við val og dreifingu á vöru
- Við viljum draga úr áfengisneyslu ungs fólks með því að tryggja að aldursmörk til áfengiskaupa séu virt

ÁNÆGT STARFSFÓLK

- Við viljum að vinnustaðurinn sé öruggur, heilsueflandi og skemmtilegur þar sem samskipti einkennast af lipurð, þekkingu og ábyrgð
- Við viljum að starfsfólk njóti virðingar og gerum því kleift að sinna starfi sínu á sem bestan hátt
- Við leggjum áherslu á að starfsfólk fái tækifæri til að auka þekkingu sína og hæfni
- Við líðum ekki mismunun á vinnustaðnum og tryggjum að starfsfólk njóti sömu kjara fyrir sambærileg störf

ÁNÆGGDIR VIÐSKIPTAVINIR

- Við setjum viðskiptavininn í öndvegi og tökum mið af væntingum hans
- Við veitum þjónustu sem byggir á lipurð, fagmennsku og hlutleysi
- Við leggjum áherslu á fræðslu til viðskiptavina án þess að hvetja til meiri neyslu

ÁBYRGT VÖRUVAL

- Við leitumst við að bjóða eingöngu vörur sem framleiddar eru samkvæmt alþjóðlegum viðmiðum
- Við viljum að vöruvalið sé áhugavert og byggir á fjölbreytileika og gæðum
- Við viljum tryggja öryggi og gæði vara
- Við viljum vernda ungt fólk með því að hindra framboð á óæskilegum vörum

VIÐÞING FYRIR UMHVERFINU

- Við berum virðingu fyrir umhverfinu og leitum leiða til að lágmarka umhverfisáhrif af starfsemi
- Við drögum úr úrgangi með markvissum hætti og bjóðum viðskiptavinum upp á vistvænar lausnir

FRAMKVÆMDARÁÐ

ÍVAR J. ARNDAL
Forstjóri

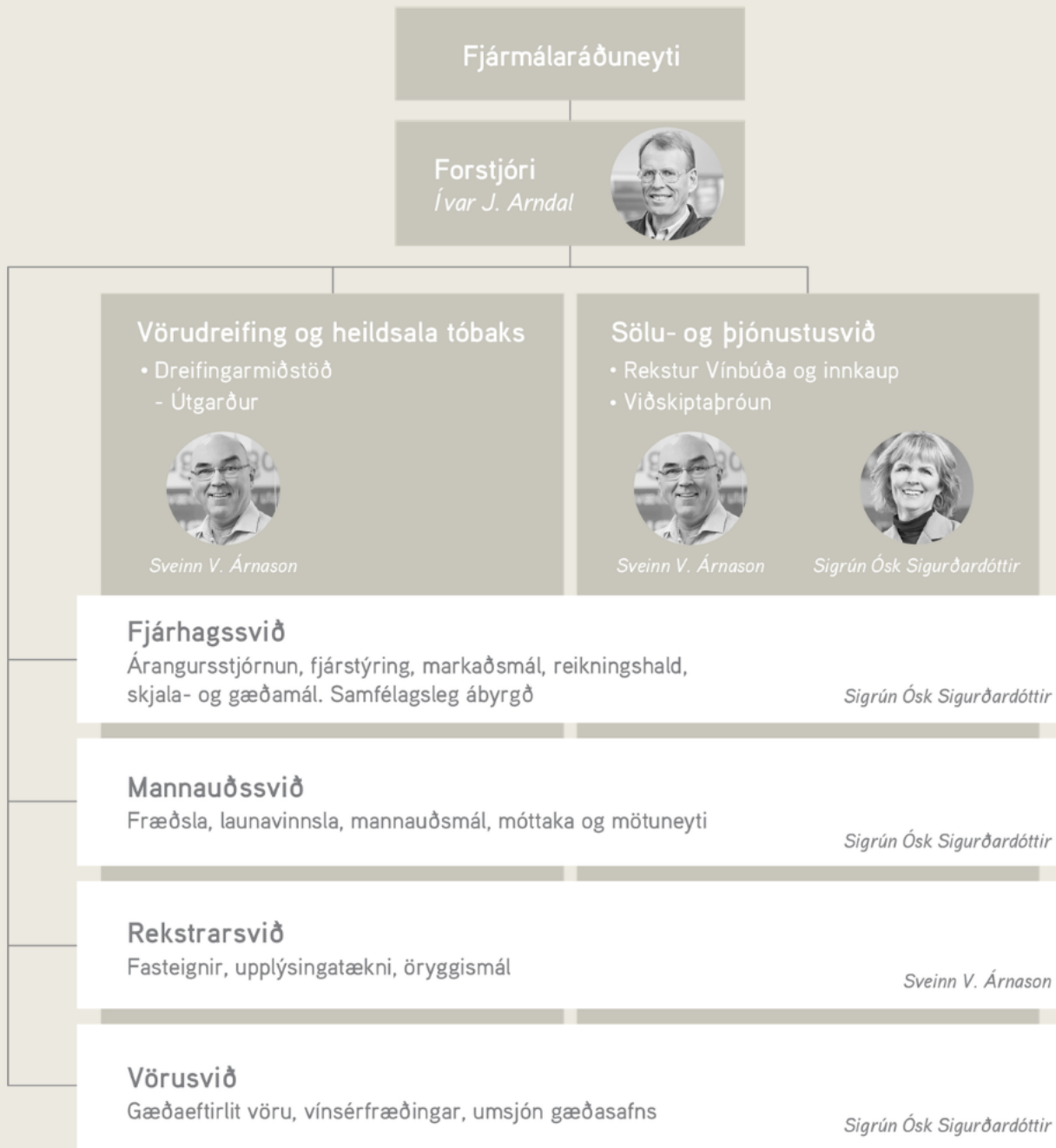
SIGRÚN ÓSK SIGURÐARDÓTTIR
Aðstoðarforstjóri

SVEINN VÍKINGUR ÁRNASON
Framkvæmdastjóri

SKIPULAG OG STJÓRNUN

Skipuritið sýnir starfsemi fyrirtækisins á myndrænan hátt. Meginsviðin eru tvö, vörudreifing og heildsala tóbaks og sölu- og þjónustusvið. Stoðsviðin eru fjögur: fjárhagssvið, mannauðssvið, rekstrarsvið og vörusvið.

Forstjóri og framkvæmdastjórnar funda að jafnaði vikulega. Mánaðarlega fundar yfirstjórn með mannauðsstjóra, aðalbókara og aðstoðarframkvæmdastjóra sölu- og þjónustusviðs til að fara yfir stöðu verkefna. Til að veita starfsfólki sem bestar upplýsingar um rekstur og stöðu verkefna eru haldnir reglulegir fundir með stjórnendum og starfsfólki í höfuðstöðvum og dreifingarmiðstöð. Verslunarstjórnar stærri Vínbúða halda auk þess fundi með sínu starfsfólki.

Þverfaglegir verkefna- og umbótaþópar eru hluti af skipulaginu. Hóparnir vinna fyrirfram skilgreind verkefni og hafa ákveðinn skipunartíma. Á árinu störfuðu tíu verkefnaþópar og einn umbótaþópur með þátttöku 25 starfsmanna frá mismunandi starfsstöðvum.

ÁRSSKÝRSLA Í SAMRÆMI VIÐ GRI

Þessi ársskýrsla gildir fyrir almanaksárið 2015 og nær yfir alla starfsemi ÁTVR sem er eingöngu á Íslandi.

Ársskýrslan er eingöngu á rafrænu formi, en hægt er að prenta út einstaka hluta hennar eða skýrsluna í heild [hér](#).

Við gerð skýrslunnar er fylgt Global Reporting Initiative (GRI), G4, þar sem markmiðið er að skrá og miðla með gagnsæjum hætti upplýsingum sem tengjast samfélagslegri ábyrgð. Gerð er grein fyrir 37 mælikvörðum að fullu og einum að hálfu í sex flokkum. Hægt er að nálgast [heildaryfirlit og mælikvarða](#) á einum stað en jafnframt er gerð grein fyrir mælikvörðum í textum þar sem þeir eiga við.

ÁTVR er aðili að UN Global Compact og er ársskýrslunni skilað sem árlegri framvinduskýrslu (e. Communication on Progress) til samtakanna.

HAGSMUNAAÐILAR

Stefna ÁTVR er að vera í hópi fremstu þjónustufyrirtækja landsins og þekkt fyrir samfélagslega ábyrgð.

Við mat á samfélagslegri ábyrgð er mikilvægt að skilgreina hlutverk hagsmunaaðila en þeir skiptast í fimm flokka. Viðskiptavinir, mannaúður, samfélagið, eigandinn og birgjar.

Fjallað er um áherslur gagnvart hverjum og einum hagsmunaaðila en allar miða þær að því að fylgja framangreindri stefnu.

MARKMIÐ OG ÁRANGUR

Sett eru mælanleg markmið fyrir flesta þætti í rekstri og niðurstöður kynntar mánaðarlega. Öll skorkort eru aðgengileg starfsfólki á sérstöku vefsvæði, auk upplýsinga um sölu og mest seldu tegundirnar í hverjum mánuði. Á sambærilegu svæði eru einnig upplýsingar og samantektir sem ætlaðar eru stjórnendum til að auðvelda ákvarðanir og yfirsýn sem snýr að birgðastjórnun. Í árslok 2014 var unnin áætlun til næstu þriggja ára, 2015-2017. Á grundvelli þeirrar áætlunar eru unnar ársáætlanir sem byggja á heildarstefnunni og lykilmarkmiðum.

Vínbúðirnar fengu hæstu einkunn allra fyrirtækja í Íslensku ánægjuvuginni þriðja árið í röð.

Sjálfbærnistjórnun

MARKMIÐ OG MÆLIKVARÐAR

Í töflunni má sjá helstu markmið og mælikvarða flokkað eftir hagsmunaaðilum með tilvísun í GRI mælikvarða og Global Compact þar sem það á við.

HAGSMUNAADILI	SJÁLFBÆRNISVIÐ		2015 Niðurstaða	2015 Markmið	2016 Markmið	Viðmið GRI	Global Compact	
 <p>SAMFÉLAGIÐ</p>	Framfylgja stefnu stjórnvalda um bættu lýðheilsu og samfélagslega ábyrgð í áfengis- og tóbaksmálum í sátt við samfélagið. Að tryggja að aldursmörk til áfengiskaupa séu virt. Bera virðingu fyrir umhverfinu og leita leiða til að lágmarka umhverfisáhrif af starfsemi.	Ánægja með fyrirkomulag áfengissölu	Capacent Gallup – könnun	59	51	55	G4-S01	P1
		Ungt fólk spurt um skilríki	Hluduheimsóknir, % árangur	82	88	88	G4-S010	
		Endurvinnsluhlutfall %		90	90	91	G4-EN23	P8
		Loftslag – flutningur áfengis/tóbaks	CO ₂ tonn	201	209	211	G4-EN15, G4-EN17	P7, P8
 <p>VIÐSKIPTAVINIR</p>	Að vera eitt fremsta þjónustufyrirtæki landsins með því að setja viðskiptavininn í öndvegi og taka mið af væntingum hans. Veita þjónustu sem byggir á lipurð, fagmennsku og hlutleysi með fræðslu til viðskiptavina án þess að hvetja til meiri neyslu.	Ánægja viðskiptavina	Íslenska ánægjuvogin ¹	73,8	74	74	G4-PR5	
		Ímynd	Íslenska ánægjuvogin ¹	71,9	72	72	G4-PR1, G4-PR5	
		Viðmót starfsfólks	Þjónustukönnun ²	4,6	4,6	4,6	G4-PR5	
		Þjónustustig %		97	96	96	G4-PR5	
 <p>MANNAUÐUR</p>	Vinnustaðurinn sé öruggur, heilsueffandi og skemmtilegur þar sem samskipti einkennast af lipurð, þekkingu og ábyrgð. Starfsfólk fái tækifæri til að auka þekkingu sína og færni og njóti virðingar.	Starfsánægja	Vinnustaðagreining ²	4,27	4,20	4,25	G4-10, G4-HR4	P3, P6
		Starfsandi	Stofnun ársins ²	4,4	4,3	4,40	G4-10	P6
		Fjarvistir v/veikinda sem hlutfall af unnum klst. %		2,3	2,5	2,5	G4-LA6	
		Tækifæri til að læra og þróast í starfi	Vinnustaðagreining ²	4,1	4,1	4,1	G4-LA9	P6
 <p>BIRGJAR</p>	Gæta hlutleysis við val og dreifingu á vöru og leitast við að bjóða vöru sem framleiddar eru samkvæmt alþjóðlegum viðmiðum um sanngjarna framleiðslu.	Heildaránægja birgja	Birgjakönnun ²	4,0	4,2	4,1	G4-EC9, G4-HR5, G4-HR6	P4, P5
		Hlutleysi gagnvart birgjum tryggt með reglugerð um vöruval	Birgjakönnun ²	3,6	3,7	3,7	G4-S03	P10
		Lifraent ræktað áfengi og sanngjörn framleiðsla, % sala		0,72	0,6	0,8	G4-EN27	P7, P8, P9
 <p>EIGENDUR</p>	Fara vel með verðmæti og nota auðlindir af ábyrgð. Leita stöðugt nýrra leiða til að bæta reksturinn.	Arðsemi eiginfjár %		27,2	26,7	35	G4-EC1	
		Afköst í Vínbúðum (K6 og stærri), lítrar á unna klst.		71,2	71,8	68,8	G4-10	P6
		Óskýrð rýrnun sem hlutfall af sölu %		0,03	0,06	0,05	G4-S03	P10

1) Mælt á kvarðanum 0–100 2) Mælt á kvarðanum 1–5

● Markmiði hefur verið náð ● Á góðri leið að ná markmiði ● Markmiði ekki náð

REIKNADU RÉTT FYRIR VEISLUNA

Nú geta viðskiptavinir áætlað hæfilegt magn af vínföngum fyrir hvers konar veislur með hjálp veislureiknivélarinnar á vinbudin.is. Vínráðgjafar eru líka til staðar í Vínbúðunum og veita góð ráð um vín og mat.

VIÐSKIPTAVINIR

Við setjum viðskiptavininn í öndvegi og tökum mið af væntingum hans um þjónustu sem byggir á lipurð og fagmennsku. Við gætum hlutleysis en leggjum jafnframt áherslu á að fræða viðskiptavini án þess að hvetja til meiri neyslu.

Eitt fremsta þjónustufyrirtæki landsins

Vínbúðin hlaut hæstu einkunn allra fyrirtækja í Íslensku ánægjuvöginni þriðja árið í röð, fékk 73,8 stig af 100 mögulegum. Einkunnin lækkaði líttilla á milli ára sem var í samræmi við niðurstöður annarra fyrirtækja í könnuninni. Alls voru birtar niðurstöður 19 fyrirtækja í 6 atvinnugreinum en Samtök iðnaðarins, Stjórnvísí og Gallup standa sameiginlega að könnuninni. Ánægjuvogin er mikilvægur mælikvarði til að kanna hvort fyrirtækið nái því markmiði að vera eitt af fremstu þjónustufyrirtækjum landsins.

ÁTVR er með ánægðustu viðskiptavini á Íslandi þriðja árið í röð. Nú fengum við 73,8 stig

Árlegar þjónustukannanir mæla ánægju viðskiptavina í hverri Vínbúð fyrir sig. Viðskiptavinir gefa þjónustunni og viðmóti starfsfólks einkunn, í ár voru viðskiptavinir einnig spurðir um ánægju með vöruval og þekkingu starfsfólks. Til viðbótar er árlega gerð könnun þar sem spurt er um almenna þætti auk þjónustunnar s.s. vöruval, opnunartíma og staðsetningu Vínbúða svo eitthvað sé nefnt. Niðurstöðurnar eru rýndar og nýttar til umbóta. Í heildina eru viðskiptavinir ánægðir með þjónustuna en almennt er meiri ánægja með þjónustu minni Vínbúða, sem allar eru staðsettar á landsbyggðinni.

Á árinu komu rúmlega 4,4 milljónir viðskiptavina í Vínbúðirnar. Flestir koma í lok vikunnar en að jafnaði koma tæplega 30 þúsund viðskiptavinir á hefðbundnum föstudegi. Á stærstu dögum ársins voru þó um og yfir 40 þúsund viðskiptavinir sem fengu þjónustu í Vínbúðunum.

ÁNÆGJA MEÐ ÞJÓNUSTU VÍNBUÐANNA

	2013	2014	2015
Stærri Vínbúðir	4,24	4,26	4,29
Minni Vínbúðir	4,38	4,39	4,46

Mæling Gallup á ánægju.

Kvarðinn er 1-5 þar sem 1 er lægst og 5 hæst.

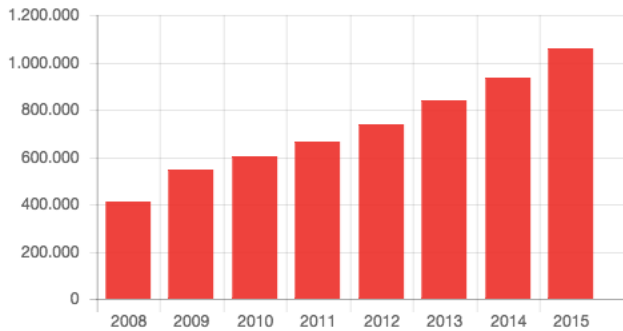
4.427

þúsund
viðskiptavinir

vinbudin.is – nýr vefur

Ný útgáfa af vefnum vinbudin.is var sett í loftið í byrjun júlí. Vefurinn var hannaður með það fyrir augum að vera nútímalegur, notendavænn og á hann að endurspegla það samfélagslega ábyrga þjónustufyrirtæki sem við erum í dag. Ein nýjung stendur upp úr en það er stórbætt leitarvirkni, hvort sem leitað er að uppskriftum, víni eða fræðsluefni. Nýja vöruleitin er sérstaklega þægileg í notkun og einfalt að leita að vörum eftir tegund, verði, Vínbúð, landi, hverju vínið passar með o.s.frv. Önnur nýjung er flokkun léttvína eftir bragðflokkum en núna er hægt að leita eftir bragðeiginleikum og sætu vína til að finna það sem fellur best að smekk hvers og eins. Vínin eru litakóðuð eftir bragðeiginleikum svo auðvelt er að sjá í hvaða flokk þau falla.

FJÖLDI HEIMSÓKNA Á VINBUDIN.IS

vinbudin.is

1.061

þúsund heimsóknir

Í vefbúðinni geta viðskiptavinir nálgast allt vöruúrvalið á einum stað og fengið sent í næstu Vínbúð. Birgðastaða Vínbúða er aðgengileg nokkurn veginn á rauntíma og auðvelt að sjá vöruvalið í hverri Vínbúð fyrir sig. Kort af staðsetningu Vínbúða og opnunartíma eru gagnvirk. Söluglutar eru nú á myndrænu formi og hægt er að skoða mánaðarlegar uppfærslur á mismunandi vegu.

Nýi vefurinn er skalanlegur og virkar því jafnt í tölvum, sínum og öðrum snjalltækjum enda eykst hlutfall þeirra sem heimsækja vefinn með síma og spjaldtölvum ár frá ári. Viðskiptavinir hafa tekið nýjum vef vel og nýta sér hann í æ ríkari mæli. Á árinu fóru heimsóknir á vefinn í fyrsta skipti yfir eina milljón.

Fræðsla

Markmiðið með útgáfu Vínblaðsins er að auka þekkingu viðskiptavina og um leið hvetja til betri vínmenningar. Vínblaðið hefur verið gefið út fjórum sinnum á ári í 13 ár en auk vöruskrár er þar margvíslegur fróðleikur um mat og vín. Þemadagar eru kærkomin viðbót til að fræða viðskiptavini. Í júní og júlí voru Lífrænir dagar annað árið í röð til að fylgja eftir stefnu um að auka úrval lífrænna og sanngjarnt framleiddra vína. Í október var áherslan á öðruvísi bjór en áhugi á þeim flokki hefur aukist mikið á undanförunum árum. Í tengslum við þemadaga hefur verið gefið út efni með uppskriftum en allar uppskriftir sem birtar hafa verið á vegum Vínbúðanna eru aðgengilegar á vinbudin.is.

VÍNBUÐIR ÁRSINS

Vínbúð ársins í flokki stærri Vínbúða 2016

REYKJANESBÆR

Vínbúð ársins í flokki minni Vínbúða 2016

HELLA

Öllum Vínbúðum eru sett mælanleg markmið, meðal annars um afköst, þjónustustig, skilríkjaeftirlit, rýrnun og gæðaeftirlit. Mánaðarlega eru niðurstöður mælinga kynntar og hafa allar Vínbúðir aðgang að niðurstöðunni bæði fyrir sína búð og fyrir aðrar Vínbúðir. Vínbúðunum er skipt í flokka þ.e. í stærri og minni eftir fjölda tegunda í vörvali. Árlega er starfsfólk þeirra Vínbúða sem ná bestum árangri veitt viðurkenning. Að þessu sinni voru Vínbúðir ársins í Reykjanesbæ og á Helli. Auk þess fékk Vínbúðin í Kringlunni viðurkenningu fyrir góðan árangur í skilríkjaeftirliti og Vínbúðin á Vopnafirði fyrir að ná miklum framförum í rekstri.

Ábyrgt vöruval

NORRÆNT SAMSTARF Á SVIDI SAMFÉLAGSLEGRAR ÁBYRGÐAR

Viðskiptavinir og í raun samfélagið allt gera í auknum mæli kröfur til fyrirtækja um að þau tryggji að vörur sem þau selja séu framleiddar með siðrænum hætti. Í lögum um ÁTVR (86/2011) er kveðið á um að fyrirtækið skuli leitast við að haga innkaupum í samræmi við alþjóðasáttmála.

Allt frá árinu 2009 hafa norrænu áfengiseinkasölnurnar, Alko í Finnlandi, Systembolaget í Svíþjóð, Vinmonopolet í Noregi, Rúsdrekkasæla Landsins í Færeyjum og ÁTVR verið í samstarfi sem snýr að siðferðilegum grundvallarreglum í aðfangakeðjunni. Sameiginlegt markmið er að tryggja að söluvörur fyrirtækjanna séu framleiddar samkvæmt alþjóðlegum samþykktum og siðareglum. Allar einkasölnurnar hafa gerst meðlimir í alþjóðasáttmálum FTA (Foreign Trade Association) og BSCI (Business Social Compliance Initiative), en auk þess er ÁTVR aðili að heimssáttmála Sameinuðu þjóðanna (UN Global Compact). Sameiginlegu norrænu siðareglurnar eru byggðar á siðareglum BSCI og hafa þær verið kynntar fyrir áfengisbirgjum í hverju landi fyrir sig. Einnig hafa helstu vínframleiðslulönd verið heimsótt þar sem framleiðendur, samtök framleiðenda, fulltrúum stjórnvalda og öðrum hagsmunaaðilum hefur verið kynnt samstarfið og siðareglurnar. Lögð er áhersla á að reglunum sé ætlað að vera grunnur til að leiðrétta hegðun ef úrbóta er þörf en ekki útiloka vörur nema önnur úrræði hafi verið fullreynd. Árlega standa ALKO, Systembolaget og Vinmonopolet fyrir fjölda úttekta á vegum BSCI eða sambærilegra úttektaraðila þar sem framleiðendur eru metnir á grundvelli siðareglanna og gerð áætlun til úrbóta ef ástæða er til, niðurstöðurnar eru birtar í gagnagrunni BSCI fyrir meðlimi samtakanna.

Vöruval

Í desember tók gildi ný reglugerð um vöruval og sölu áfengis og skilmála í viðskiptum við birgja (nr. 1106/2015). Markmiðið með breytingunni er fyrst og fremst að gera reglugerðina aðgengilegri og auðskiljanlegri. Framsetning var einfölduð og kaflar og ákvæði stökkuð upp til að gera samhengið rökréttara en í eldri reglugerð. Fleiri reglur verða nú birtar á opnu vefsvæði á vinbudin.is en áður, til að auðvelda áhugasömum að nálgast upplýsingar.

Vöruval Vínbúðanna ræðst að mestu af eftirspurn viðskiptavina. Kjarni er meginsöluflokkurinn og myndar grunn að vöruvali hvernar Vínbúðar. Vöruval í kjarna er endurmetið þrisvar sinnum á ári. Reynsluflokkur er ætlaður nýjum vörum. Ef reynsluvara nær tilteknum viðmiðum í sölu færist hún í kjarna og er um leið fánægð í fleiri Vínbúðum. Nú eru fjórar Vínbúðir sem selja reynsluflokk, Heiðrún, Álfrún í Hafnarfirði, Vínbúðin í Kringlunni og Vínbúðin í Skútuvogi.

2.124

tegundir í vöruvali
31. desember

Á árinu 2015 voru

553

nýjar vörur teknar inn í
reynslusölu

70%

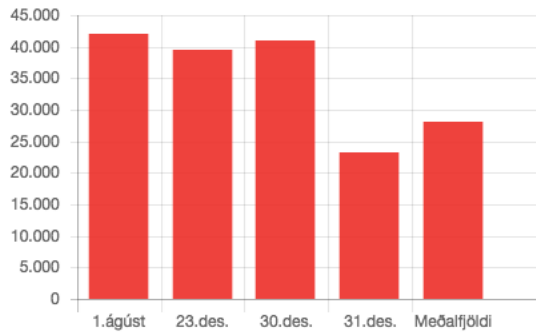
viðskiptavina ánægðir
með vöruvalið

Sérflokkur er ætlað að mæta óskum viðskiptavina og styðja við stefnu fyrirtækisins um að bjóða vöruval sem byggir á fjölbreytni og gæðum og um leið tryggja skilgreint lágmarks vöruval í hverjum vínbúðarflokki. Til að mæta staðbundinni eftirspurn viðskiptavina er til viðbótar skilgreindu vöruvali möguleiki að velja allt að 20 tegundir aukalega. Þær vörur er hægt að velja úr öllu vörusafninu óháð sölufllokki.

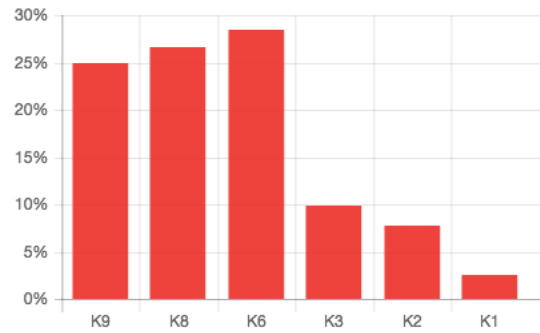
Í könnun sem gerð var á seinni hluta ársins voru viðskiptavinir spurðir um ánægju með vöruval í Vínbúðinni þar sem þeir versla. Niðurstaðan var að rúmlega 69% viðskiptavina eru mjög eða frekar ánægðir með vöruvalið á meðan um 11% eru frekar eða mjög óánægðir, aðrir eru hlutlausir. Niðurstöðurnar verða rýndar með það fyrir augum að koma enn betur til mótis við þarfir viðskiptavina en um leið að taka mið af stærð og staðsetningu Vínbúðanna.

MESTI FJÖLDI VIÐSKIPTAVINA

flokkað eftir dögum ásamt samanburði við hefðbundinn föstudag

MARKAÐSHLUTDEILD VÍNBUÐAFLOKKA Í HEILDARSÖLUNNI

Vínbúðum er skipt í sex flokka eftir fjölda tegunda í vörubúð. K1 vísar til þess að í viðkomandi Vínbúðum eru aldrei færri en 100 tegundir í kjarnasölu, sem samanstendur af mest seldu vörum í hverjum flokki áfengis t.d. rauðvín, hvítvín o.s.frv. Í K2 eru aldrei færri en 200 tegundir í kjarnasölu o.s.frv. Flokkur K9 er sambærilegur við K8, en til viðbótar eru í honum allar vörur sem eru í reynslusölu.

Fjöldi Vínbúða í hverjum flokki: K9-4, K8-3, K6-9, K3-7, K2-14, K1-13

11,5

milljónir króna
runnu í Pokasjóð

37%

kaupa plastpoka

173

þúsund bréfpokar
gefnir viðskiptavinum
á mánuði

Gæðaeftirlit vöru

Þegar sótt er um að vara fari í sölu er gengið úr skugga um að hún uppfylli öll formskilyrði laga og reglna þar með talið reglur um merkingu matvæla. Ef ekki er gerð athugasemd fer varan í skynmat til að tryggja öryggi hennar og gæði. Á árinu lauk vottun skynmatsferlisins í samstarfi við BSI á Íslandi ehf. Vottunin felst í því að staðfesta að ÁTVR uppfylli bestu aðferðir við skynmat og að unnið sé markvisst að úrbótum á frábrigðum sem upp kunna að koma. Auk þess felst í vottun skuldbinding af hálfu ÁTVR um að tryggja að til staðar séu stöðugar umbætur á skynmatsferlinu.

	2014	2015	% breyting
Seldir lítrar	19.216.406	19.602.936	2,0%
Fjöldi viðskiptavina	4.383.097	4.427.176	1,0%
Seldir plastpokar	1.761.781	1.638.722	-7,0%
Bréfpokar gefnir viðskiptavinum	1.632.000	1.725.000	5,7%
Fjölnota burðarpokar	31.457	35.360	12,4%
Seldir maíspokar	1.890	110.158	
Seldir bréfpokar		1.996	
Hlutfall viðskiptavina sem kaupa plastpoka	40,2%	37,0%	

35

þúsund
fjölnota pokar
seldir á árinu

VÍNFLOKKAR AUÐVELDA VALIÐ

Vínráðgjafar Vínbúðanna hafa auðveldað viðskiptavinum leit á vinbudin.is með þægilegum vínflokkum og matartáknum. Nú er einfaldlega hægt að merkja við bragðeinkenni og sætleika eftir smekk eða hvaða matur á að vera á boðstólum og leitin finnur rétta vínið.

MANNAUÐUR

Áhersla er lögð á að vinnustaðurinn sé öruggur, heilsueflandi og skemmtilegur þar sem samskipti einkennast af gildunum, lipurð, þekking og ábyrgð. Mikilvægt er að starfsfólk njóti virðingar og því gert kleift að sinna starfi sínu á sem bestan hátt.

LIPURÐ

ÞEKKING

ÁBYRGÐ

Í gildi eru siðareglur en tilgangur þeirra er að bæta starfsanda og ímynd fyrirtækisins. Reglurnar skerpa einnig á ábyrgð starfsfólks varðandi meðferð upplýsinga og undirstrika mikilvægi þess að láta alla sem hagsmuna hafa að gæta njóta sanngirni og jafnræðis í hvívetna.

Starfsánægja

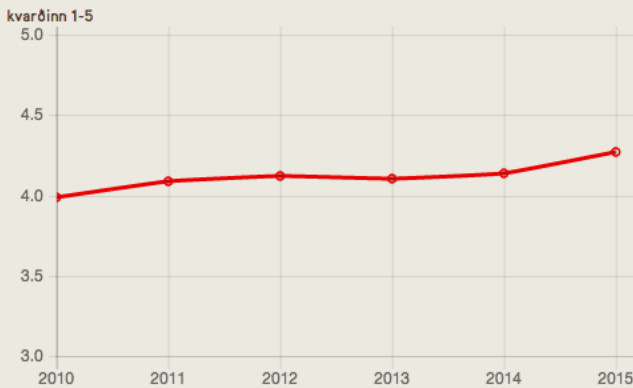
Árlega er gerð viðamikil vinnustaðagreining til að fá fram skoðanir og upplifun starfsfólks á fjölmörgum þáttum sem snúa að starfsánægju. Niðurstöðurnar eru nýttar markvisst til umbóta. Helgun starfsfólks er einn mikilvægasti mælikvarðinn en helgun er mæld með þrettán spurningum. Spurningarnar byggja á áralöngum rannsóknum Gallup og snúa að upplifun starfsfólks á vinnustaðnum m.a. hvort það fái stuðning og hvatningu, sé gert kleift að ná árangri, það metið að verðleikum og fái hrós og endurgjöf. Heildarmeðaltal helgunar fór úr 4,14 í 4,27 á milli ára og er það hæsta einkunn sem Vínbúðirnar hafa fengið á þeim átta árum sem könnunin hefur verið framkvæmd með sambærilegum hætti.

Mikil áhersla er lögð á starfsánægju og hefur hún aldrei mælst meiri en á árinu 2015.

Allar stærri starfsstöðvar fá kynningu á niðurstöðum fyrir sína starfsstöð og samanburð við aðrar starfsstöðvar og fyrirtæki í heild, auk samanburðar við gagnabanka Gallup. Samhliða er framkvæmt yfirmannamat og fá allir sem hafa fimm eða fleiri undirmenn mat og sérstaka kynningu. Til viðbótar gefst starfsfólki kostur á að meta gæði innri þjónustu megin- og stoðsviða.

ÁTVR er þátttakandi í könnun SFR um Stofnun ársins. Niðurstöðurnar 2015 voru mjög ánægjulegar og hækkaði fyrirtækið í öllum þáttum sem mældir eru. ÁTVR var í 6. sæti af 79 stofnunum sem hafa fleiri en 50 starfsmenn.

VINNUSTAÐAGREIÐING FRAMKVÆMD AF GALLUP: HELGUN STARFSFÓLKS (STARFSÁNÆGJA)

Í könnun SFR um stofnun ársins náði ÁTVR 6. sæti af 79 stofnunum sem hafa fleiri en 50 starfsmenn.

Heilsueflandi vinnustaður

Í samræmi við stefnu ÁTVR er starfsfólk hvatt með margvíslegum hætti til heilsueflingar. Boðið er upp á líkamsræktarstyrki og samgöngusamninga fyrir þá sem ferðast til og frá vinnu með vistvænum hætti, að jafnaði þrisvar sinnum í viku eða oftar. Mikil ánægja er með samgöngusamningana og telja 70% starfsfólks að þeir hafi haft góð áhrif á heilsu og líðan. Samningstímabilin eru tvö, sumar og vetur. Heldur færri starfsmenn nýta sér vetrarsamning, eða 99, en 152 voru með samning yfir sumartímann.

Árlega er framkvæmd samgöngukönnun á meðal starfsfólks. Af þeim sem tóku þátt nota einungis 32% einkabílinn til og frá vinnu yfir sumartímann.

Þátttaka í Lífshlaupinu og Hjólað í vinnuna er skemmtileg keppni sem hvetur fólk til hreyfingar. Febrúar var skilgreindur sem heilsumánuður eins og undanfarin ár og boðið upp á fyrirlestra og fróðleik um heilbrigðan lífsstíl. Einnig er starfsfólki boðið upp á heilsufarsmælingu en þar eru mældir þættir eins og blóðsykur, blóðþrýstingur, fituþrósenta og BMI-stuðull. Alls tóku 165 starfsmenn þátt í mælingunni á höfuðborgarsvæðinu og nágrenni auk Akureyrar. Á minni starfsstöðvum er starfsfólki boðið upp á að leita til næstu heilsugæslustöðvar til að fá sambærilega mælingu. Niðurstöðurnar má sjá [hér](#).

Jafnlaunaúttekt

Í samræmi við stefnu fyrirtækisins um að greiða konum og körlum jöfn laun var gerð jafnlaunaúttekt í samstarfi við PwC. Þetta er í annað sinn sem úttektin er gerð en ÁTVR hlaut gullmerki PwC árið 2013.

Upplýsingagjöf

Til að starfsfólk geti sinnt starfi sínu og veitt góða þjónustu er mikilvægt að það fái nægar upplýsingar. Reglulegir starfsmannafundir eru haldnir m.a. á öllum stærri starfsstöðvum, auk þess eru birtar upplýsingar, fréttir og fróðleikur á innri vef, Ásgarði. Fréttabréf starfsfólks, Flöskuskeytið, var gefið út 6 sinnum á árinu. Blaðið er sent heim til starfsfólks en það er m.a. gert til að gefa fjölskyldunni innsýn í starfsemi. Í blaðinu er birt fjölbreytt efni, bæði fréttir og fróðleikur en myndir úr félagslífinu eru líklega vinsælasta efnið.

Slysaskráning og fjarvistir vegna veikinda

6 vinnuslys voru skráð á árinu sem er fækkun frá fyrra ári. Á innri vef var settur teljari sem segir frá slysalausum dögum. Markmiðið er að vekja árvekni starfsfólks og hvetja það til að koma með ábendingar um hættur. Langtíma markmiðið er að sjálfsgöðu slysalaus vinnustaður.

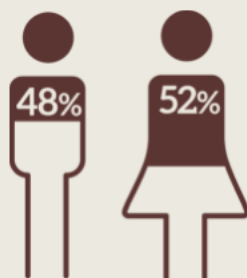
152

starfsmenn með
samgöngusamning
yfir sumartímann

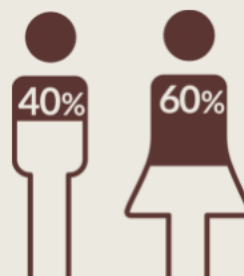

Jafnlaunaúttekt
PwC
2016

Einn mælikvarði á heilsufar starfsfólks er veikindahlutfall. Veikindahlutfall hefur lækkað verulega á undanförunum árum, var 3,8% árið 2009 en 2,3% á þessu ári.

Fastráðið
starfsfólk 214
í desember 2015

442 störfuðu
hjá ÁTVR í desember 2015

Starfsmannafjöldi og ársverk

Í desember störfuðu alls 442 hjá fyrirtækinu, bæði fastráðnir og tímavinnufólk, þar af voru 262 konur og 180 karlar. Tímavinnufólk er starfsfólk sem vinnur á álagstímum, seinni hluta vikunnar, í sumarafleysingum og um jól. Af þeim sem voru í vinnu í desember voru 28% í fullu starfi, 12% í hlutastarfi og 60% í tímavinnu.

Starfsmannavelta fyrirtækisins í heild var 30%. Mesta starfsmannaveltan er hjá starfsfólki í tímavinnu, eða 40%, en minnst hjá starfsfólki í fullu starfi, 16%. Í viðauka í lið GA-LA1 má sjá sundurliðun starfsmannaveltu eftir ráðningarformi, aldri og kyni.

Heildarfjöldi starfsmanna sem fengu greidd laun á árinu var 717. Umreiknað í ársverk voru þau 287 í samanburði við 282 árið áður. Í heildina hefur ársverkum því fjölgað um 1,7% á milli ára.

Námskeið og starfsþróun

Að veita framúrskarandi þjónustu krefst þekkingar. Mikil áhersla er lögð á að starfsfólk hugi að þekkingu sinni og er mestöll fræðsla innan vébanda Vínskóla Vínbúðanna. Á árinu voru útskrifaðir fjórir vinnráðgjafar. Alls starfa 17 vinnráðgjafar á mismunandi starfsstöðvum sem allir hafa lokið alþjóðlegu prófi (WSET). Í þjónustukönnun voru viðskiptavinir spurðir um afstöðu til þekkingar starfsfólks og var niðurstaðan mjög ánægjuleg. Tæplega 77% telja starfsfólk Vínbúðanna búa yfir mjög og frekar mikilli þekkingu en eingöngu 2,7% telja þekkinguna mjög eða frekar lítt.

Samanlagt voru námskeiðsstundir rúmlega 5.600 sem er samsvarandi rúmum tveimur og hálfum degi í námskeiðahald á hvert stöðugildi.

NÁMSKEIÐ	FYRIR
VÍNFRÆÐI I	Skyldunámskeið – fastráðnir innan sex mánaða eftir að þeir hefja störf – tímavinnufólk innan 12 mánaða.
VÍNFRÆÐI II	Ekki skylda en opið þeim sem hafa lokið Vínfræði I. Markmið að fastráðið starfsfólk í stærri Vínbúðum sækir námskeiðið.
VÍNFRÆÐI III – WSET VÍNFRÁÐGJAFAR	Fyrir starfsfólk sem hefur lokið Vínfræði I og II með tilskilinni einkunn og hefur áhuga á að starfa sem vínfráðgjafar í Vínbúðum. Kennt í samstarfi við einn virtasta vínskóla heims WSET.
FRÆDSLUSKOT	Stutt námskeið um afmarkað viðfangsefni, jafnan haldin fimm til sex námskeið árlega. Opin öllu starfsfólki.
NÝLIDANÁMSKEIÐ	Haldið að jafnaði tvisvar á ári fyrir nýtt starfsfólk.
ÖRYGGISNÁMSKEIÐ	Haldin á tveggja ára fresti í öllum Vínbúðum.
HEIMSÓKNIR VÍNFRÁÐGJAFAR	Vínfráðgjafar heimsækja og fræða starfsfólk Vínbúðanna.
ÞEMAKYNNINGAR	Kynningar í tengslum við þemadaga þar sem áherslan er á að tengja saman vín og mat.

ÁTVR ER ÁBYRGHT FYRIRTÆKI

Við leitum stöðugt nýrra leiða til að bæta reksturinn auk þess sem við förum vel með verðmæti og notum auðlindir af ábyrgð. Liður í því er að bjóða viðskiptavinum upp á gott úrval af fjölnota pokum sem má nota aftur og aftur í stað einnota plastpoka.

SAMFÉLAGSLEG ÁBYRGÐ

Við viljum að sátt ríki í samfélaginu um núverandi fyrirkomulag á smásölu áfengis og því leitum við stöðugt nýrra leiða til að bæta reksturinn auk þess sem við förum vel með verðmæti og notum auðlindir af ábyrgð.

2001		• Samfélagsleg ábyrgð fyrst nefnd í stefnu	2004		• Árangursmælingar innleiddar
2005		• Aukin áhersla á samfélagslega ábyrgð	2008		• Norrænt samstarf í samfélagslegri ábyrgð. Vinna hefst við gerð siðareglna með áherslu á aðfangakeðjuna
2010	CSR	• Sjálfsmat CSR byggt á EFQM	2011		• Lög um verslun með áfengi og tóbak nr. 86/2011
2012		• ISO26000 • Stofnsamningur við birgja tók að fullu gildi • ÁTVR aðili að Global Compact	2013	GRI	• Ársskýrsla 2012 í samræmi við GRI sjálfbærnisvísu – G3.1 • Endurtekið CSR sjálfsmat • Jafnlaunavottun • ÁTVR aðili að Festu
2014	GRI	• Árangursmælingar endurmetnar • Aukið úrval fjölnota poka • Ársskýrsla 2013 í samræmi við GRI sjálfbærnisvísu – G4	2015	GRI	• Ársskýrsla 2014 í samræmi við GRI sjálfbærnisvísu – G4
2016	GRI	• Þátttaka í Loftslagsyfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar • Ársskýrsla gefin út á rafrænu formi			

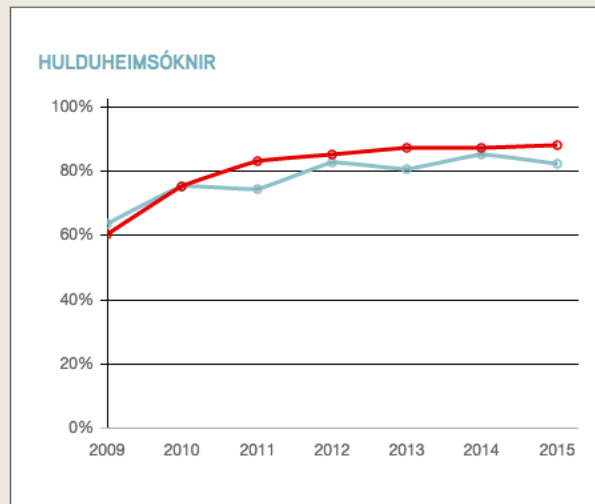
Fyrirkomulag einkasölu áfengis á Íslandi

Í þjóðfélaginu hefur mikið verið rætt um fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi. Lagt var fyrir Alþingi frumvarp nánast samhljóða frumvarpi frá fyrra ári þar sem gert er ráð fyrir að leggja ÁTVR niður í núverandi mynd og leyfa sölu áfengis í matvöruverslunum. Í könnun sem Gallup framkvæmdi voru landsmenn spurðir um ánægju um fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi. Niðurstaðan er að vaxandi fylgi er við núverandi fyrirkomulag og eru 59% ánægðir, 25% hlutlausir og 16% óánægðir. Umræðu um frumvarpið var ólokið í árslok.

Vaxandi fylgi er við núverandi fyrirkomulag og eru 59% ánægðir, 25% hlutlausir og 16% óánægðir.

Skilríkjaeftirlit (hulduheimsóknir)

Ein meginskylda fyrirtækisins er að tryggja að viðskiptavinir hafi náð 20 ára aldri. Á undanförunum árum hefur mikil áhersla verið á skilríkjaeftirlit. Til að efla þjálfun og fræðslu eru framkvæmdar hulduheimsóknir af utanaðkomandi aðilum í öllum stærri Vínbúðum þ.e. á höfuðborgarsvæðinu, Selfossi, í Reykjanesbæ og á Akureyri. Að meðaltali eru þrjár heimsóknir mánaðarlega í hverja Vínbúð þar sem kannað er hvort ungt fólk á aldrinum 20-25 ára er spurt um skilríki þegar það verstar.

Herferðir

Á undanförunum árum hafa verið birtar ýmsar auglýsingar til að leggja áherslu á samfélagslega ábyrgð þar með talið skilríkjaeftirlit. Auglýsingarnar eru flestar í léttum dúr, þótt undirtóninn sé alvarlegur.

Um árabíl hefur ÁTVR styrkt og starfað með aðilum sem sinna ýmsum mannúðar- og forvarnarmálum. Megináherlan er þó lögð á að styrkja þá sem starfa að forvörnum á sviði vímuefna.

Umhverfismál

Við berum virðingu fyrir umhverfinu og leitum leiða til að lágmarka umhverfisáhrif.

Yfirlýsing í loftslagsmálum

ÁTVR var eitt þeirra 104 fyrirtækja sem skrifuðu undir yfirlýsingu um loftslagsmál í Höfða í nóvember. Verkefnið tengdist 21. loftslagsráðstefnu Sameinuðu þjóðanna sem haldin var í París í desember. Með undirrituninni skuldbindur fyrirtækið sig til að setja sér markmið og fylgja þeim eftir með aðgerðum sem miða að því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og minnka myndun úrgangs.

ÁTVR hefur um árabil sett sér markmið og unnið markvisst að minnkun á blönduðum úrgangi. Í samstarfi við Kolvið hefur fyrirtækið kolefnisjafnað alla beina losun sem fellur til vegna vöruflytninga og bílferða starfsmanna. Bein losun er 102 tonn og einnig hefur allt flug, innanlands og erlendis verið kolefnisjafnað en það fellur undir óbeina losun. Alls eru kolefnisjöfnuð 127 tonn og myndast því jákvætt kolefnisfótspor.

Samgönguviðurkenning Reykjavíkurborgar og Hjólaskálin

ÁTVR hlaut á árinu samgönguviðurkenningu Reykjavíkurborgar. Í mati dómnefndar fyrir samgönguviðurkenningu segir m.a. „... að ÁTVR hafi sýnt góðan árangur við að breyta ferðavenjum starfsmanna í átt að vistvænni samgöngumátum. Á vinnustaðnum sé starfsfólk hvatt til heilsuefingar með líkamsræktarstyrkjum og samgöngusamningum. Ferðamáti starfsmanna er mældur bæði á sumrin og veturna.“

Á árinu var Vínbúðinni veitt Samgönguviðurkenning Reykjavíkurborgar og Hjólaskálin frá Hjólafærni og Landssamtökum hjólréiðamanna fyrir að stuðla að grænum samgöngumáta starfsfólks

Hjólafærni á Íslandi og Landssamtök hjólreiðamanna veittu ÁTVR Hjólaskálina. Hjólaskálin er veitt þeim sem hlúð hafa vel að hjólreiðum og verið öðrum hvatning og fyrirmynd. ÁTVR hefur hvatt starfsfólk til að tileikna sér hjólreiðar sem almennan ferðamáta og hugað er að því að skapa sem besta aðstöðu til hjólreiða þar sem því verður við komið.

ÁTVR tók virkan þátt í verkefnum Hjólábætum Ísland, en eitt af verkefnum þess er að innleiða „Hjólavæna vottun vinnustaða“ en markmiðið er að ná hæsta skori þegar verkefnið verður innleitt.

Fyrirtækið er stolt af þessum viðurkenningum og mun áfram hvetja starfsfólk til að ferðast með vistvænum hætti.

Kuðungurinn

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið veitti ÁTVR Kuðunginn fyrir framúrskarandi starf að umhverfismálum á árinu 2015. Í rökstuðningi dómnefndar segir að fyrirtækið sé til fyrirmyndar í umhverfisstarfi sínu. „Það státar af öfluggu og metnaðarfullu umhverfisstarfi sem ber mælanlegan árangur, auk þess sem samfélagsleg ábyrgð er fyrirtækinu leiðarljós í starfi.“

Græn skref

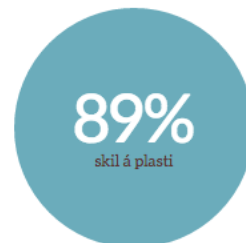
Græn skref í ríkisrekstri er leið fyrir opinbera aðila til að vinna markvisst að umhverfismálum eftir skýrum gáttlistum og fá viðurkenningu frá Umhverfisstofnun eftir hvert skref. Skrifstofan og dreifingarmiðstöð eru fyrstu starfsstöðvar ÁTVR til að ná þessu markmiði og innleiddu öll fimm skrefin í einum áfanga. Þar með var ÁTVR fyrsta ríkisstofnunin fyrir utan Umhverfisstofnun til að innleiða öll fimm skrefin. Vínbúðirnar 50 munu vinna að innleiðingu Græna skrefa en nú þegar hafa Vínbúðirnar á Akranesi, í Hveragerði og Stykkishólmi ásamt Vínbúðinni Heiðrónu fengið viðurkenningu fyrir innleiðingu á fyrstu tveimur skrefunum.

Endurvinnsla

Í samræmi við stefnu var unnið að fjölmörgum verkefnum sem tengjast umhverfismálum, áfram var unnið að þróun og innleiðingu á grænu skorkorti auk verkefna sem snúa að vistvænum innkaupum og grænu bókhaldi.

Markmið ársins um 90% endurvinnsluhlutfall náðist með samstilltu átaki. Pappi og plast eru fyrirferðarmiklir flokkar og stöðugt er unnið að því að minnka magn af óflokkuðum úrgangi. Aukning á óflokkuðum úrgangi má skýra með umfangi framkvæmda við breytingar á Vínbúðum. Þar sem því verður við komið er viðskiptavinum gert kleift að nálgast pappakassa til að endurnýta.

Plastpokar – fjölnota pokar

Það er markmið ÁTVR að hvetja viðskiptavini til að draga úr notkun plastpoka með því að bjóða fjölbreytt úrval af fjölnota pokum á hagstæðu verði. Viðskiptavinir hafa tekið pokunum vel, en á árinu voru seldir rúmlega 35 þúsund pokar sem er 12% aukning á milli ára. Auk hefðbundinna plastpoka býðst viðskiptavinum að kaupa málspoka og bréfpoka. Enn kjósa þó 37% viðskiptavina að kaupa plastpoka þegar þeir versla sem þýðir að rúmlega 1,6 milljónir plastpoka eru seldir. Þróunin er hins vegar ánægjuleg því sala plastpoka dróst saman um 7% á milli ára en á sama tíma fjölgaði viðskiptavinum um 1%.

Í HVAÐA VÍNBÚÐ?

Vöruleitin verður sífellt fullkomnari á vinbudin.is því nú er hægt að sjá í hvaða Vínbúðum varan fæst og auðvelda sér þannig innkaupin. Og ef það sem þú ert að leita að er ekki til í næstu Vínbúð þá er hægt að panta á vefnum og láta senda í búðina.

EIGANDINN

Starfsemi ÁTVR miðast við að hún sé sem hagkvæmust og afli tekna sem nægi til að greiða rekstrarkostnað og skila hæfilegum arði til ríkissjóðs.

Rekstur

Stór hluti tekna er með einum eða öðrum hætti hluti af tekjum ríkissjóðs þ.e. í forni áfengis- og tóbaksgjalda, virðisaukaskatts og arðs. Í ár nam þessi upphæð um 23.566 milljónum króna, en var 23.653 milljónir kr. árið 2014. Alls nam arður ÁTVR til ríkissjóðs 1.500 m.kr.

Engar breytingar voru gerðar á áfengis- og tóbaksgjaldi á árinu.

24.518

milljónir kr. með vsk.

Hagnaður
1.221

milljónir króna

1.500

milljónir króna

Hagnaður og sölutölur

Hagnaður ÁTVR var 1.221 m.kr. í samanburði við 1.288 m.kr. árið 2014. Rekstrartekjur ársins voru 29.395 m.kr. Rekstrargjöld námu 28.163 m.kr. Þar af var vörunotkun 25.027 m.kr. Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA) var 1.410 m.kr. eða 4,8% miðað við 5,2% á fyrra ári. Arðsemi eiginfjár á árinu var 27,2%.

HLUTUR RÍKISSJÓÐS AF BRÚTTÓSÖLU ÁTVR

	2014	2015
Magn gjald tobaks	5.502.367	5.719.316
Arður til ríkissjóðs	1.200.000	1.400.000
Áfengisgjald*	8.798.394	9.230.112
Virðisaukaskattur	6.986.585	7.303.742
	22.487.346	23.653.170

*Áfengisgjald reiknað út eftir seldu magni

Sala áfengis

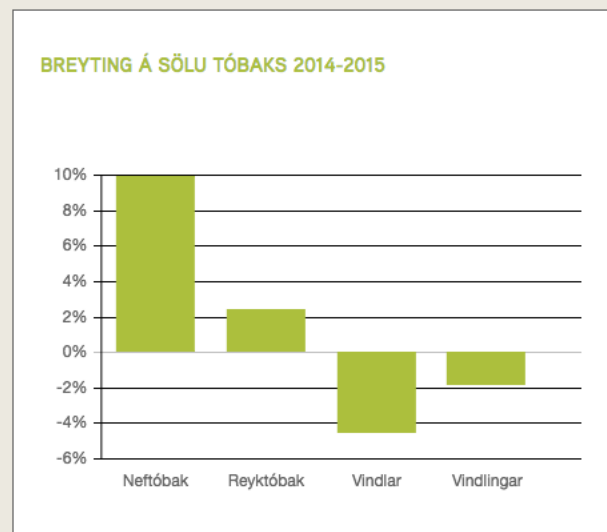
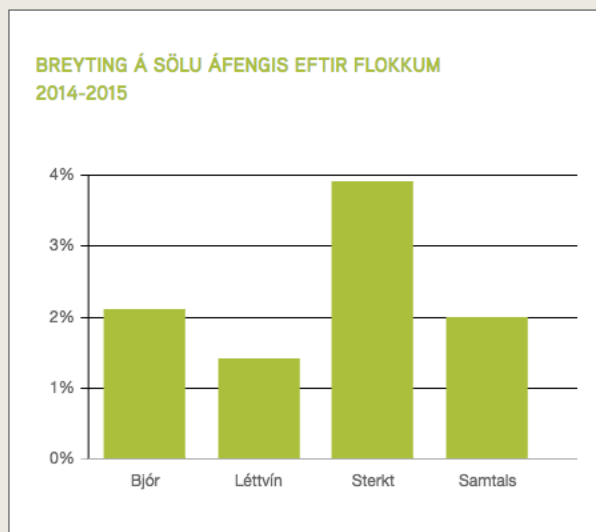
Tekjur af sölu áfengis voru 19.773 m.kr. og hækkuðu um 3,7% á milli ára. Alls voru seldar 19,6 milljónir lítra af áfengi sem er 2% meira magn en árið áður.

Sala ársins var 2% meiri í lítrum í samanburði við fyrra ár. Sala á sterku áfengi (>22% alk.) jókst um 3,9% en sala á léttvíni (<=22% alk.) jókst um 1,4% og á bjór um 2,1%.

Sala tobaks

Tekjur af sölu tobaks jukust um 0,1% á milli áranna 2014 og 2015 og voru 9.530 m.kr.

Sala á vindlingum (sígarettum) dróst saman í magni á milli ára um 1,9%, sama má segja um sölu á vindlum en þar var samdrátturinn 4,6%. Hins vegar jókst sala á neftóbaki um 9,9% og það sama má segja um reyktóbak, þar jókst salan um 1,4% á milli ára.

Framkvæmdir

Ný og glæsileg Vínbúð var opnuð í Spönginni í nóvember en þar hefur ekki verið starfrækt Vínbúð frá ársbyrjun 2009. Í árslok 2015 rak ÁTVR 50 Vínbúðir auk vefbúðar, þar af eru 13 á höfuðborgarsvæðinu.

Vínbúðin í Vestmannaeyjum flutti í ársbyrjun í nýtt húsnæði. Vínbúðin á Blönduósi flutti einnig og var opnuð á nýjum stað í lok febrúar. Vínbúðin á Húsavík var endurnýjuð í sama húsnæði. Vínbúðin á Hólmavík var flutt um set í sama húsnæði og var breytt í sjálfsafgreiðslu, en þar hafði áður verið afgreitt yfir borðið. Hún var síðasta búðin með því fyrirkomulagi og nú eru því allar Vínbúðir orðnar „sjálfsafgreiðslubúðir“. Í nóvember flutti Vínbúðin í Neskaupstað í nýtt húsnæði og þar með lauk síðasta þjónustusamningi um rekstur Vínbúða en slíkt fyrirkomulag hefur verið viðhaft í langan tíma. Vínbúðin í Borgarnesi var stækkuð og endurnýjuð frá grunni. Unnið var að endurbótum á lóð Vínbúðarinnar á Akureyri, skipt um jarðveg, lýsing endurbætt og bílastæði malbikuð. Á Siglufirði var ný klæðning sett á húsnæði Vínbúðarinnar.

Á árinu var innleitt vottað byggingastjórnarkerfi en samkvæmt lögum um mannvirki er gerð krafa um slíkt gæðastjórnunarkerfi fyrir byggingastjóra, iðnmeistara og hönnuði.

Dreifing

ÁTVR dreifir vörum með eigin bifreiðum á höfuðborgarsvæðinu, til Akraness, Borgarness, Reykjanesbæjar og Grindavíkur. Aðrir flutningar er boðnir út. Með markvissri vörustjórnun er leitað leiða til að koma vörum til Vínbúða með sem skilvirkustum hætti um leið og hugað er að því að lágmarka umhverfisáhrif flutninganna.

Ný Vínbúð opnaði í
Spönginni á árinu

50

Vínbúðir um
allt land

13

Vínbúðir á
höfuðborgarsvæðinu

ALLT VÖRUÚRVALIÐ Á VINBUDIN.IS

Á vinbudin.is hafa viðskiptavinir aðgang að öllu vöruúrvali Vínbúðanna. Með öflugri og ýtarlegri leit er hægt að leita eftir landi, verði, tegund og fjölda flokka sem hjálpa þér að finna vínið sem hentar hverju sinni.

BIRGJAR

Árlega eru gerðar tvær viðhorfskannanir meðal birgja til að fá fram skoðanir þeirra á ýmsum þáttum, til dæmis þjónustu, framkvæmd vöruvalsreglna og upplýsingagjöf. Ánægja birgja með ÁTVR á heildina litið hefur aukist á milli ára.

Stefna og framkvæmd ÁTVR gagnvart birgjum

Allir þeir sem hafa leyfi til innflutnings áfengis geta sótt um að vörur þeirra fari í reynslusölu í Vínbúðir. Áður en viðskipti geta hafist er skilyrði að birgir hafi undirritað stofnsamning um vörukaup áfengis. Samningurinn er heildarsamningur og tekur til allra vörukaupa ÁTVR frá birgi. Samningnum er ætlað að einfalda skjalagerð og samskipti aðila með upptöku rafrænna viðskipta, jafnframt því sem hann kveður heildstætt á um réttarstöðu aðila á grundvelli reglugerðar um vöruval og sölu áfengis og skilmála í viðskiptum við birgja (nr. 1106/2015).

Viðhorf birgja og upplýsingagjöf

Birgjar hafa aðgang að sérstöku vefsvæði þar sem sótt er um vörur í sölu, verðbreytingar tilkynntar, aðgangur er að sölutölum og skýrslum auk almennra tilkynninga. Birgjar geta að jafnaði breytt verði á vörum einu sinni í mánuði. Til að upplýsa birgja enn frekar um þætti í rekstri og vöruvali eru haldnir upplýsingafundir sem eru jafnan vel sóttir. Eitt af sameiginlegum hagsmunamálum ÁTVR og birgja er að minnka eins og kostur er frávík í vörumeðhöndlun. Með aukinni upplýsingagjöf og samstarfi við birgja var unnið að fækkun frávika og náðist góður árangur á síðari hluta ársins.

Sala bjórs
71%
innlendur bjór

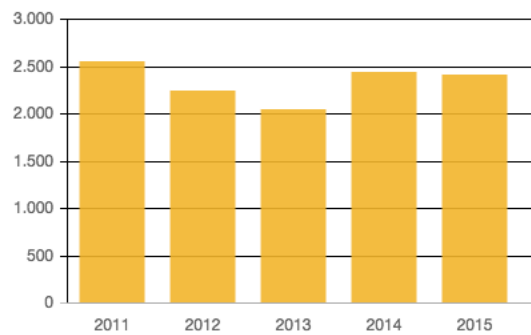
82%
birgja ánægðir með ÁTVR

Til að fá fram skoðanir birgja á ýmsum þáttum s.s. þjónustu, framkvæmd vöruvalsreglna og upplýsingagjöf, eru árlega gerðar tvær viðhorfskannanir. Við úrvinnslu er birgjum skipt í tvo flokka eftir veltu. Stórir birgjar eru þeir sem hafa yfir 100 m.kr. viðskipti á ársgrundvelli við ÁTVR en minni þeir sem eru með viðskipti undir þeirri upphæð. Almennt eru stærri birgjar ánægðari en þeir minni. Helstu niðurstöður eru kynntar birgjum og leitað er leiða til að svara athugasemdum og finna leiðir til úrbóta.

Ánægja birgja með ÁTVR á heildina litið hefur aukist á milli ára og það sama má segja um hversu birgjar eru ánægðir með fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi. Á heildina litið eru birgjar ánægðir með þjónustu og upplýsingagjöf. Sjá nánar helstu niðurstöður í viðauka hér. Þær áskoranir sem ÁTVR stendur jafnan frammi fyrir í birgjasamskiptum er að tryggja hlutleysi við ákvarðanir og á það jafnt við um ákvarðanir um vöruval og framstillingu.

FJÖLDI FRÁVIKA Í VÖRUMÓTTÖKU

flest frávík eru vegna ósöluhæfrar vöru, vöntunar eða umframmagns í afhendingu og vegna strikamerkja.

Önnur innkaup

ÁTVR er þátttakandi í verkefninu Vistvæn innkaup (VINN) og skilar inn tölum um grænt bókhald. Verkefnið er samstarfsvettvangur opinberra aðila en meginþættir verkefnisins eru að þróa vistvæn innkaup og grænan ríkisrekstur, upplýsa og aðstoða. Markvisst er unnið að því að auka hlut vistvænna vara. Árlega eru sett markmið um grænt bókhald fyrir fjölmarga þætti og fylgst með niðurstöðunni mánaðarlega.

ÁFENGIS- OG TÓBAKSVERSLUN RÍKISINS

Stuðlaháls 2 vinbudin@vinbudin.is vinbudin.is

ÁRSREIKNINGUR 2015

SKÝRSLA OG ÁRITUN FORSTJÓRA

Afkoma ÁTVR á árinu 2015 var samkvæmt áætlun. Hagnaður ársins nam 1.221 m.kr. Eignir námu 5.943 m.kr., skuldir voru 1.739 m.kr. og eigið fé nam 4.204 m.kr. í árslok 2015. Greiddur var 1.500 m.kr. arður í ríkissjóð.

Áfengi var selt fyrir 24.518 m.kr. með virðisaukaskatti. Sala áfengis í lítrum jókst um 2,01% frá árinu á undan og seldust 19.603 þús. lítrar, þar af var bjórsala 15.280 þús. lítrar.

Sala tóbaks nam 11.817 m.kr. með virðisaukaskatti. ÁTVR innheimtir tóbaksgjald. Gjaldið nam 5.650 m.kr. á árinu 2015 og lækkaði um 68 m.kr. frá árinu 2014. Sala vindlinga í magni dróst saman um 1,86%. Sala vindlinga nam 1.068 þús. kartonum og af vindlum seldust 6.014 þúsund stykki. Selt magn neftóbaks var 36.117 kg.

Á árinu fengu 717 starfsmenn greidd laun hjá ÁTVR. Margir eru í hlutastarfi. Ársverk voru 287 og hefur þeim fjölgað um fimm frá 2014.

Viða var unnið að endurnýjun og lagfæringum. Þær helstu voru eftirfarandi: Ný Vínbúð var opnuð í Spönginni. Vínbúðirnar á Blönduósi, Neskaupstað, Vestmannaeyjum og Hólmavík voru fluttar í nýtt húsnæði og stækkaðar. Vínbúðin í Borgarnesi var stækkuð og endurnýjuð frá grunni. Ný afgreiðsluborð voru sett upp á Reyðarfirði, Fáskrúðsfirði og Eiðistorgi. Lóðirnar við Vínbúðina á Akureyri og á Stuðlahálsi voru teknar í gegn, lagnir endurnýjaðar, skipt um jarðveg, lýsing endurbætt og malbikað. Á Siglufirði var ný klæðning sett á húsnæði Vínbúðarinnar.

Viðskiptavinir ÁTVR eru ánægðir með þjónustuna en ÁTVR hefur nú í þriðja skipti í röð verið með hæstu einkunn allra fyrirtækja í Íslensku ánægjuvuginni.

Lög um gjald af áfengi og tóbaki voru óbreytt á árinu.

Forstjóri ÁTVR staðfestir ársreikning fyrirtækisins fyrir árið 2015 með undirritun sinni.

Reykjavík, 29. mars 2016

Ívar J. Arndal, forstjóri

ÁRITUN ENDURSKOÐANDA

Til Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins fyrir árið 2015. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu og áritun forstjóra, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð forstjóra á ársreikningnum

Forstjóri er ábyrgur fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Samkvæmt því ber honum að skipuleggja og innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka. Ábyrgð forstjóra nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju og ákvæði laga um Ríkisendurskoðun. Samkvæmt því ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðunin felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og öðrum upplýsingum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggist á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreiknings, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðunin felur einnig í sér mat á reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins, sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina hafi verið aflað nægjanlegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu fyrirtækisins á árinu 2015, efnahag þess 31. desember 2015 og breytingu á handbæru fé á árinu 2015, í samræmi við lög um ársreikninga.

Ríkisendurskoðun, 29. mars 2016

Sveinn Arason, ríkisendurskoðandi

Óskar Sverrisson, endurskoðandi

REKSTRARREIKNINGUR ÁRIÐ 2015

	Skýringar	2015	2014
Rekstrartekjur			
Sala áfengis		19.772.887	19.066.819
Sala tóbaks		9.529.577	9.509.880
Sala umbúða o.fl.		92.997	68.677
		29.395.461	28.645.376
Rekstrargjöld			
Vörunotkun	10	25.026.888	24.379.404
Laun og launatengd gjöld	11-13	1.892.613	1.746.693
Húsnæðiskostnaður		551.307	482.241
Sölu- og dreifingarkostnaður		213.473	221.791
Stjórnunar- og skrifstofukostnaður		264.292	267.006
Annar rekstrarkostnaður		37.699	48.970
Afskriftir	15	177.536	204.749
		28.163.808	27.350.854
Rekstrarhagnaður		1.231.653	1.294.522
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	14	(10.736)	(6.921)
Hagnaður ársins		1.220.917	1.287.601

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2015

	Skýringar	2015	2014
Eignir			
Rekstrarfjármunir	4, 15	1.219.800	1.230.833
Eignarhlutir í öðrum félögum	5, 16	7.500	7.500
Fastafjármunir samtals		1.227.300	1.238.333
Birgðir	6, 17	1.608.361	1.389.590
Viðskiptakröfur	7, 18	1.565.459	1.443.790
Handbært fé	8	1.541.907	2.080.204
Veltufjármunir samtals		4.715.727	4.913.584
Eignir samtals		5.943.027	6.151.917
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Óráðstafað eigið fé	19	4.203.980	4.483.063
Eigið fé samtals		4.203.980	4.483.063
Skammtímaskuldir			
Lánardrotnar	9	1.246.006	1.147.182
Aðrar skammtímaskuldir		493.041	521.672
Skammtímaskuldir samtals		1.739.047	1.668.854
Eigið fé og skuldir samtals		5.943.027	6.151.917
Skuldbindingar	20		

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

SJÓÐSTREYMI ÁRIÐ 2015

	Skýringar	2015	2014
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		1.220.917	1.287.601
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi:			
Afskriftir	15	177.536	204.749
Söluhagnaður af fastafjármunum		(22.045)	(1.173)
Veltufé frá rekstri		1.376.408	1.491.176
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:			
Birgðir, (hækkun)		(218.771)	(202.025)
Skammtímakröfur, (hækkun)		(121.669)	(82.753)
Skammtímaskuldir, (lækkun) hækkun		70.195	(351.691)
		(270.245)	(636.469)
Handbært fé frá rekstri		1.106.163	854.707
Fjárfestingarhreyfingar			
Innréttingar og annar búnaður	15	(141.124)	(217.048)
Fasteignir	15	0	(52.157)
Bifreiðar	15	(34.990)	(40.745)
Söluverð rekstrarfjármuna		31.654	1.436
Fjárfestingarhreyfingar		(144.460)	(308.514)
Fjármögnunarhreyfingar			
Arður til ríkissjóðs	19	(1.500.000)	(1.400.000)
Fjármögnunarhreyfingar		(1.500.000)	(1.400.000)
(Lækkun) á handbæru fé		(538.297)	(853.806)
Handbært fé í ársbyrjun		2.080.204	2.934.010
Handbært fé í lok ársins		1.541.907	2.080.204

SKÝRINGAR

Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

1. Ársreikningur Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglugerð nr. 696/1996 um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga.

Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Skattar

2. Ríkisstofnanir og ríkisfyrirtæki greiða almennt ekki tekjuskatta.

Erlendir gjaldmiðlar og innlendar vísitölur

3. Eignir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á kaupgengi í árslok en skuldir eru umreiknaðar á sölugengi. Viðskipti í erlendum gjaldeyri á árinu eru umreiknuð í íslenskar krónur á viðskiptadegi. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

Peningalegar eignir og skuldir sem bundnar eru verðtryggingu eru færðar miðað við vísitölur sem tóku gildi 1. janúar 2016. Breytingar sem myndast eru færðar í rekstrarreikning.

Rekstrarfjármunir

4. Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði. Frá kostnaðarverði eru dregnar reiknaðar afskriftir.

Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum kostnaði við að koma eignunum á viðeigandi stað og í nothæft ástand.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við áætlaðan endingartíma og eignarhaldstíma.

Eignarhlutar í öðrum félögum

5. Eignarhlutar í félögum eru færðir á nafnverði.

Birgðir

6. Birgðir samanstanda af endursöluvörum og rekstrarvörum. Birgðirnar eru metnar á síðasta innkaupsverði að teknu tilliti til gallaðra og úreltra vara.

Viðskiptakröfur

7. Greiðslukortakröfur eru færðar meðal viðskiptakrafna. Viðskiptakröfur eru færðar á kostnaðarverði.

Handbært fé

8. Handbært fé samanstendur af sjóði og bankainnstæðum.

Viðskiptaskuldir

9. Viðskiptaskuldir eru færðar á kostnaðarverði.

Vörunotkun

10. Tóbaksgjald er innheimt við sölu tóbaks og er því skilað mánaðarlega til Tollstjóra. Tóbaksgjaldið er skilgreint sem hluti af kostnaðarverði seldra vara í bókhaldi ÁTVR. Alls námu greiðslur tóbaksgjalda 5.650 m.kr. á árinu 2015 en voru 5.719 m.kr. á árinu 2014.

Sundurliðun vörunotkunar

	2015	2014
Vörunotkun, áfengi	16.946.104	16.324.950
Vörunotkun, tóbak	8.060.805	8.027.218
Vörunotkun, umbúðir	19.979	27.236
	25.026.888	24.379.404

Starfsmannamál**11. Laun og launatengd gjöld sundurliðast þannig:**

	2015	2014
Dagvinnulaun	980.491	934.217
Yfirvinna	548.301	474.661
Launatengd gjöld	353.759	324.877
Viðbótarframlag til lífeyrissjóðs	7.572	9.832
Áfallið reiknað orlof, breyting	2.490	3.106
	1.892.613	1.746.693

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

12. Launagjöld hækka um 8,4% milli ára. Reiknuð ársverk á árinu 2015 voru 287 en ársverk reiknuð með sama hætti árið 2014 voru 282 sem er hækkun um 5 ársverk eða 1,8%.

Laun og launatengd gjöld vegna forstjóra námu 17,8 m.kr. en voru 16,5 m.kr. árið á undan. Á árinu hækkuðu launin afturvirktil til 1. mars 2015 skv. úrskurði Kjararáðs í nóvember 2015.

Áunnið orlof starfsmanna til desemberloka er reiknað og fært í ársreikninginn. Það nam 98,5 m.kr. í árslok 2015 en til samanburðar var það 96,0 m.kr. árið áður.

13. Skuldbindingar ÁTVR vegna eftirlauna núverandi og fyrrverandi starfsmanna voru gerðar upp á árinu 1999. Skuldbindingar sem falla til árlega eru gerðar upp við Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins jafnóðum. Samkvæmt uppgjöri LSR námu lífeyrisskuldbindingar í árslok 2015 14,9 m.kr.

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld**14. Sundurliðun fjármunatekna og (fjármagnsgjalda)**

	2015	2014
Vaxtatekjur	112.368	113.030
Arðstekjur	750	0
Þóknarir vegna debet- og kreditkorta	(100.154)	(96.292)
Fjármagnstekjuskattur	(22.381)	(22.530)
Vaxtagjöld	(1.319)	(1.129)
	(10.736)	(6.921)

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Rekstrarfjármunir

15. Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:

	Bifreiðar	Fasteignir	Innréttingar og annar búnaður	Samtals
Stofnverð 1.1.2015	240.134	1.257.849	1.081.492	2.579.474
Viðbót á árinu	34.990	0	141.124	176.114
Selt og niðurlagt á árinu	(32.580)	(17.706)	(149.699)	(199.985)
Stofnverð 31.12.2015	242.544	1.240.143	1.072.916	2.555.603
Afskrifað 1.1.2015	115.315	695.156	538.171	1.348.643
Afskrifað á árinu	31.135	23.302	106.765	161.203
Selt og niðurlagt á árinu	(26.552)	(12.896)	(134.595)	(174.042)
Afskrifað 31.12.2015	119.898	705.563	510.342	1.335.803
Bókfært verð 31.12.2015	122.646	534.580	562.574	1.219.800
Afskriftarhlutföll	12-15%	2-4%	12-20%	

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Gjaldfærð afskrift á rekstrarreikningi nemur 177.536 þús. kr. sem er samtala afskrifta ársins 161.203 þús. kr. og afskrifta vegna niðurlagðra eigna, 16.333 þús. kr.

Fasteignamat og váttryggingamat eigna félagsins í árslok greinist þannig:

	Fasteignamat	Brunabótamat	Bókfært verð
Fasteignir og lóðir	2.093.200	3.165.340	534.580

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Eignarhlutar í félögum

16. Hlutabréf í Endurvinnslunni hf. eru færð á nafnverði 7.500 þús. kr. Á árinu 2015 greiddi félagið 750 þús. kr. í arð til ÁTVR.

Birgðir

17. Birgðir um áramót skiptast í áfengi, tóbak, umbúðir og rekstrarvörur:

	2015	2014
Áfengi	1.431.485	1.186.441
Tóbak	143.752	160.348
Umbúðir	15.447	12.966
Rekstrarvörubirgðir	17.677	29.835
	1.608.361	1.389.590

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Viðskiptakröfur

18. Viðskiptakröfur sundurliðast þannig:

	2015	2014
Kröfur vegna greiðslukorta	1.426.950	1.357.733
Viðskiptakröfur	138.509	86.057
	1.565.549	1.443.790

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Eigið fé

19. Yfirlit eiginfjárreikninga

	Óráðstaðað eigið fé
Eigið fé 11.	4.483.063
Hagnaður skv. rekstrarreikningi	1.220.917
Arður til ríkissjóðs	(1.500.000)
Eigið fé 31.12	4.203.980

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Önnur mál

20. Í tengslum við starfsemi ÁTVR voru 38 húsaleigusamningar í gildi í árslok 2015.

Kennitölur
21. Fimm ára yfirlit í milljónum króna

	2015	2014	2013	2012	2011
Rekstur:					
Rekstrartekjur	29.395	28.645	27.401	26.605	25.487
Rekstrargjöld	(27.985)	(27.146)	(25.932)	(25.100)	(24.113)
Rekstrarhagn. f. afskr.	1.410	1.499	1.469	1.505	1.374
Afskriftir	(178)	(205)	(184)	(175)	(156)
Rekstrarhagnaður	1.232	1.295	1.285	1.330	1.218
Hreinar fjárm.tekjur	-11	-7	18	10	9
Hagnaður ársins	1.221	1.288	1.304	1.340	1.227
Efnahagur:					
Fastafjármunir	1.227	1.238	1.133	1.104	1.063
Veltufjármunir	4.716	4.914	5.483	5.477	5.109
Eignir alls	5.943	6.152	6.616	6.581	6.172
Eigið fé	4.204	4.483	4.595	4.491	4.201
Skammtímaskuldir	1.739	1.669	2.021	2.090	1.971
Eigið fé og skuldir alls	5.943	6.152	6.616	6.581	6.172

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Helstu kennitölur um afkomu og fjárhagsstöðu fyrirtækisins á síðustu fimm árum:

	2015	2014	2013	2012	2011
Rek.hagn.f.afskr./EBITDA	4,8%	5,2%	5,4%	5,7%	5,4%
Veltufjárhlutfall	2,71	2,94	2,71	2,62	2,59
Eiginfjárhlutfall	70,7%	72,9%	69,5%	68,2%	68,1%
Arðsemi eigin fjár	27,2%	28,0%	29,0%	31,9%	30,9%

SUNDURLIÐANIR

HLUTI RÍKISSJÓÐS AF BRÚTTÓSÖLU ÁTVR

	2015	2014	2013
Magn gjald tobaks	5.650.429	5.719.316	5.502.367
Arður til ríkissjóðs	1.500.000	1.400.000	1.200.000
Áfengisgjald*	9.366.459	9.230.112	8.798.394
Virðisaukaskattur	7.049.169	7.303.742	6.986.585
Samtals	23.566.057	23.653.170	22.487.346

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

*Áfengisgjald sem hér er tilgreint er reiknað út eftir seldu magni

SKIPTING Á SKATTSKYLDUM ALKÓHÓLLÍTRUM EFTIR SKATTFLOKKUM 2015

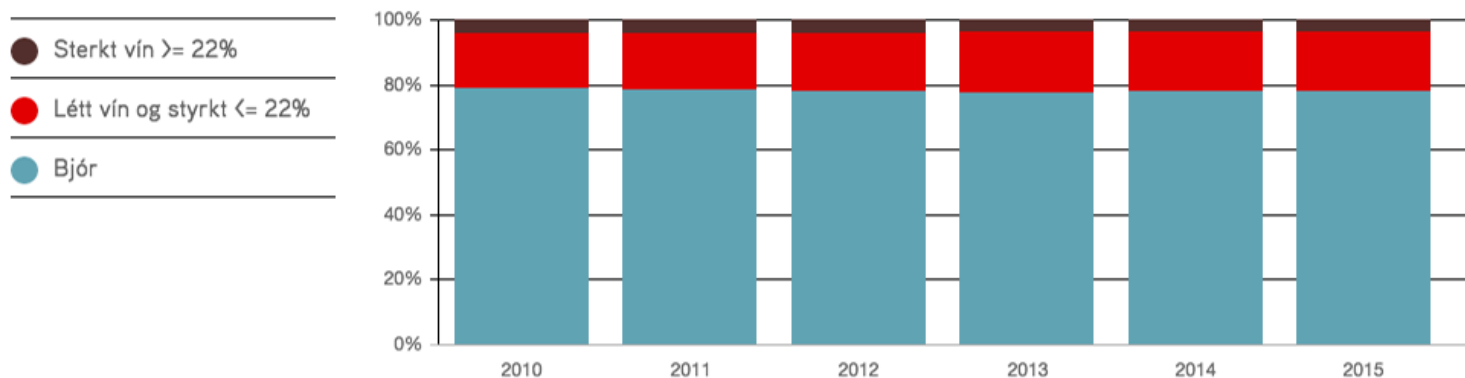
	Skattlagðir alkóhóllítrar	Lítrar	Áfengisgjald	Áfengisgjald á alkóhóllítra
Létt vín < 15%	326.133	3.556.290	2.732.339	87,78 kr.
Bjór	436.348	15.280.276	4.064.148	93,14 kr.
Sterkt vín > 15% og blandaðir drykkir úr sterku áfengi	225.278	766.193	2.569.972	114,08 kr.
Samtals	987.759	19.602.759	9.366.459	

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

Tafla þessi á að auðvelda mat á áhrifum breytinga á áfengisgjaldi á tekjur ríkissjóðs. Hafa ber í huga að ofanskráðar tölur ná ekki til sölu heildsala til annarra aðila en ÁTVR.

*Áfengisgjald á alkóhóllítra er eins og það stendur í árslok

HLUTFALLSLEG SKIPTING Á SÖLU ÁFENGIS Í LÍTRUM 2010-2015

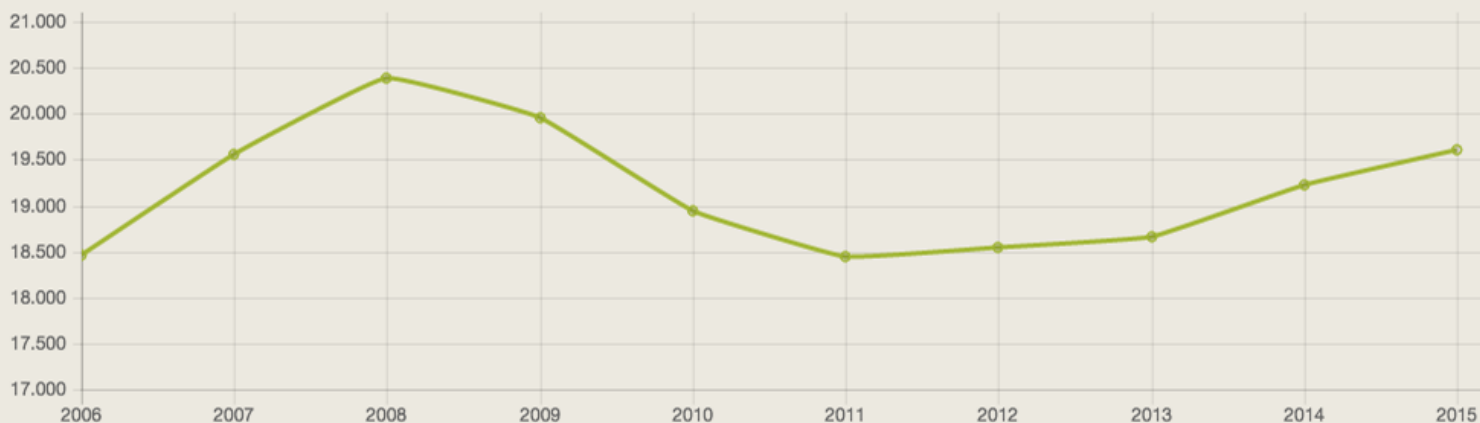
SALA ÁFENGIS 2010-2015 OG BREYTING MILLI ÁRA

Í ÞÚSUNDUM LÍTRA

	Heildarsala áfengis	Breyting í prósentum	Létt vín og styrkt $\leq 22\%$ alk.	Breyting í prósentum	Sterkt áfengi $> 22\%$ alk.	Breyting í prósentum	Bjór	Breyting í prósentum
2010	18.942	-5,09%	3.146	-4,29%	828	-9,90%	14.968	-4,97%
2011	18.438	-2,66%	3.210	2,03%	798	-3,62%	14.430	-3,59%
2012	18.537	0,54%	3.315	3,27%	756	-5,26%	14.466	0,25%
2013	18.653	0,63%	3.458	4,31%	717	-5,16%	14.478	0,08%
2014	19.216	3,02%	3.506	1,39%	739	3,07%	14.971	3,41%
2015	19.603	2,01%	3.556	1,43%	766	3,65%	15.281	2,07%

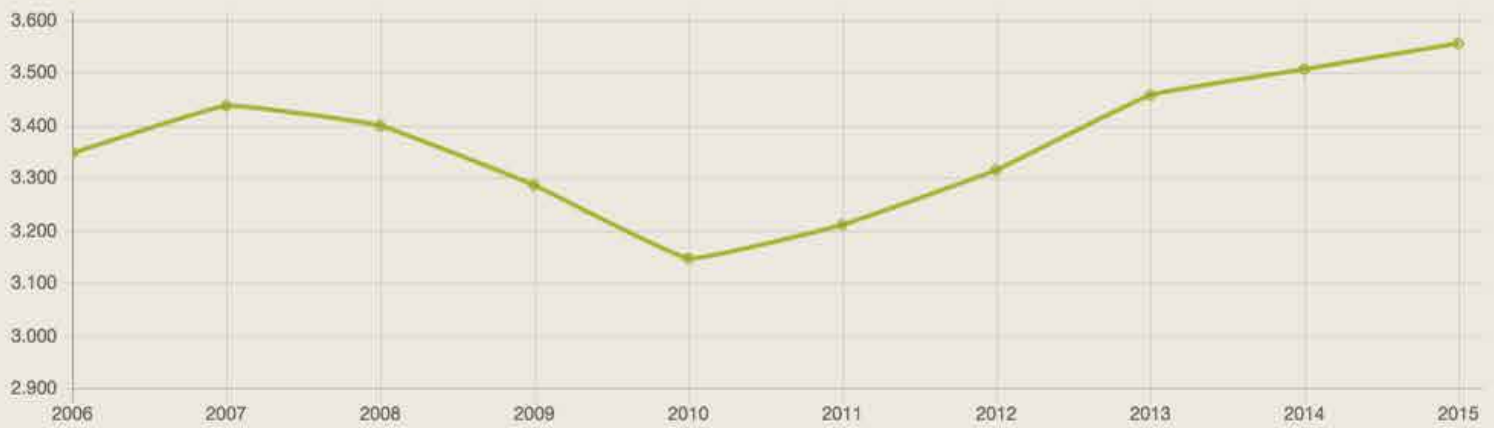
HEILDARSALA ÁFENGIS

Þúsundir lítra

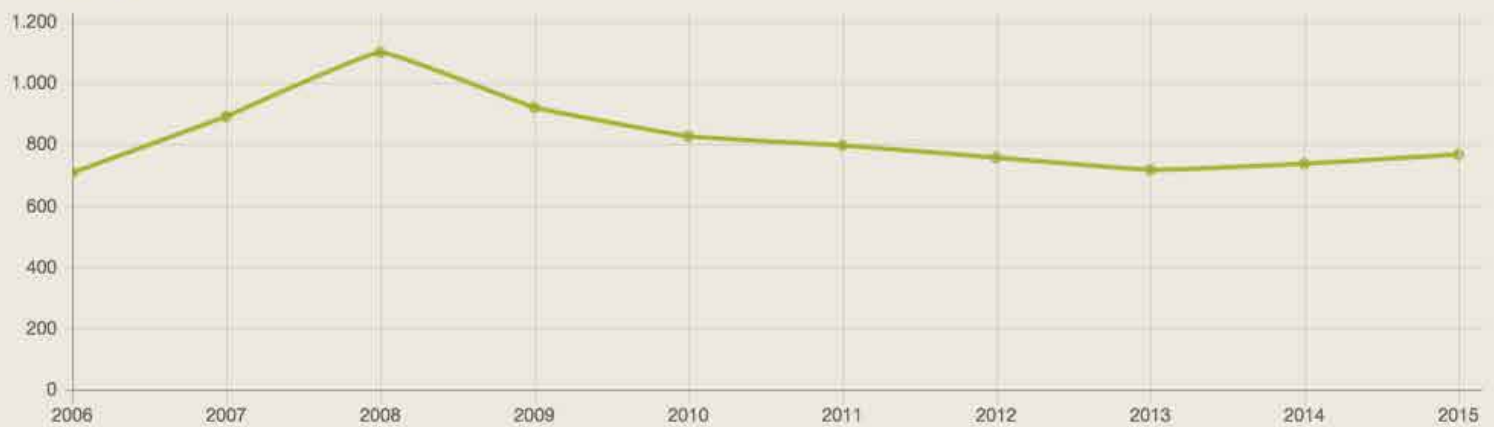
LÉTTVÍN OG STYRKT $\leq$ 22% ALK.

Þúsundir lítra

STERKT ÁFENGI $>$ 22% ALK.

Þúsundir lítra

BJÓR

Þúsundir lítra

SALA ÁFENGIS

MEÐ VIRÐISÁUKASKATTI

Stærri Vínbúðir	2015	2014	2013
Vínbúðin Akureyri	1.507.705	1.518.602	1.434.742
Vínbúðin Austurstræti	670.420	686.174	597.724
Vínbúðin Álfrún (Hafnarfirði)	1.687.069	1.575.947	1.178.700
Vínbúðin Borgartúni	956.179	896.896	926.695
Vínbúðin Dalvegi	2.521.069	2.458.941	2.484.997
Vínbúðin Eiðistorgi	870.187	881.918	874.017
Vínbúðin Heiðrún	2.154.660	2.175.073	2.216.237
Vínbúðin Kringlunni	1.008.026	1.007.269	1.021.763
Vínbúðin Mosfellsbæ	685.729	662.175	616.257
Vínbúðin Reykjanesbæ	955.773	936.082	880.515
Vínbúðin Selfossi	899.750	864.545	825.683
Vínbúðin Skeifunni	2.295.540	2.240.215	2.178.362
Vínbúðin Skútuvogi	1.537.291	1.546.568	1.534.954
Vínbúðin Smáralind	538.825	531.073	546.206
Vínbúðin Spönginni	87.138		
Vínbúðin Stekkjarbakka	1.187.625	1.155.159	1.004.136
Minni Vínbúðir	2015	2014	2013
Vínbúðin Akranesi	367.720	350.027	338.504
Vínbúðin Blönduósi	109.352	106.335	101.750
Vínbúðin Borgarnesi	415.040	396.439	383.644
Vínbúðin Búðardal	37.509	35.717	32.937
Vínbúðin Dalvík	118.805	111.182	105.795
Vínbúðin Djúpavogi	19.518	20.479	20.369
Vínbúðin Egilsstöðum	306.597	308.526	309.835
Vínbúðin Fáskrúðsfirði	29.530	31.159	29.067
Vínbúðin Flúðum	128.915	117.962	102.588
Vínbúðin Grindavík	113.353	103.626	96.783
Vínbúðin Grundarfirði	55.783	49.528	48.981
Vínbúðin Hellu	119.012	115.244	105.693
Vínbúðin Hólmavík	46.065	43.529	42.741
Vínbúðin Húsavík	189.019	190.605	178.216
Vínbúðin Hvammstanga	62.419	59.287	53.931
Vínbúðin Hveragerði	286.553	277.727	276.823

Vínbúðin Hvolsvelli	160.033	150.770	139.819
Vínbúðin Höfn	166.665	158.486	149.581
Vínbúðin Ísafirði	317.862	315.605	309.622
Vínbúðin Kirkjubæjarklaustri	44.944	40.407	39.946
Vínbúðin Kópaskeri	21.066	1.409	
Vínbúðin Neskaupstað	96.598	92.192	88.180
Vínbúðin Ólafsvík	88.811	86.475	84.058
Vínbúðin Patreksfirði	98.868	94.142	90.185
Vínbúðin Reyðarfirði	191.783	199.523	191.707
Vínbúðin Sauðárkróki	242.377	240.660	240.574
Vínbúðin Seyðisfirði	44.211	47.323	48.309
Vínbúðin Siglufirði	124.716	122.134	113.168
Vínbúðin Stykkishólmi	79.761	74.881	73.887
Vínbúðin Vestmannaeyjum	364.563	361.532	354.066
Vínbúðin Vík	54.079	43.347	39.829
Vínbúðin Vopnafirði	36.535	38.248	37.029
Vínbúðin Þorlákshöfn	58.483	54.775	52.770
Vínbúðin Þórshöfn	45.649	52.167	55.818
Útgarður Stuðlahálsi, Rvk	312.944	299.751	187.066
Samtals	24.518.125	23.927.834	22.844.258
Samtals án vsk.	19.772.887	19.066.819	18.202.216

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

SALA TÓBAKS

ÁN VIRÐISAUKASKATTS

	2015	2014	Breyting
Neftóbak	747.816	692.459	8,0%
Reyktóbak	329.168	321.172	2,5%
Vindlar	392.957	409.047	-3,9%
Vindlingar	8.059.636	8.087.202	-0,3%
Alls	9.529.577	9.509.881	0,2%

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

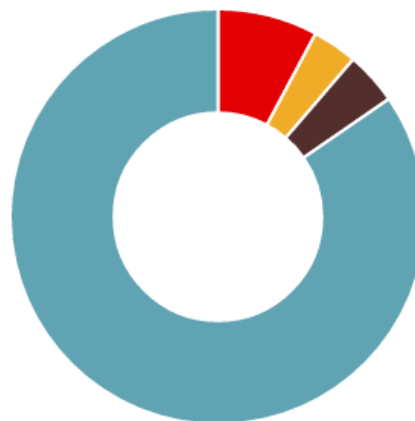
SELT MAGN TÓBAKS

	2015	2014	Breyting
Neftóbak (kg)	36.117	32.855	9,9%
Reyktóbak (kg)	12.974	12.787	1,5%
Vindlar (stk.)	6.014.049	6.305.151	-4,6%
Vindlingar (karton)	1.067.865	1.088.096	-1,9%

SKIPTING TÓBAKSSÖLU

HEILDARVELTA 9,5 MA.KR.

- Neftóbak 7,8%
- Reyktóbak 3,5%
- Vindlar 4,1%
- Vindlingar 84,6%

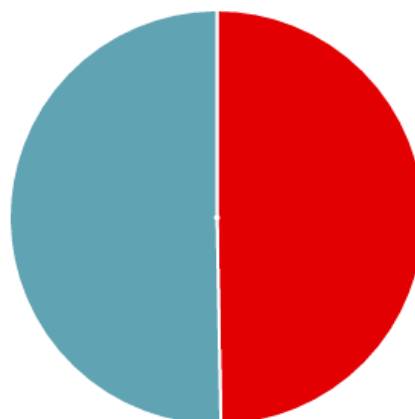
SALA ÁFENGIS Í LÍTRUM TALID

	2015	2014	Breyting
Rauðvín	1.855.120	1.818.951	2,0%
Hvítvín	1.132.156	1.152.007	-1,7%
Rósavín	49.899	50.783	-1,7%
Freyðivín	115.810	121.092	-4,4%
Styrkt vín	32.209	32.752	-1,7%
Ávaxtavín	367.629	348.637	5,4%
Brandí	42.219	39.531	6,8%
Ávaxtabrandí	680	642	5,9%
Viskí	84.943	80.373	5,7%
Romm	41.050	41.974	-2,2%
Tequila og Mezcal	3.031	2.548	19,0%
Ókryddað brennivín og vodka	220.214	220.115	0,0%
Gin & sénever	59.531	57.506	3,5%
Snafs	32.089	31.338	2,4%
Líkjör	48.600	49.876	-2,6%
Bitterar, kryddvín, aperítifar	44.480	43.275	2,8%
Blandaðir drykkir	227.420	153.428	48,2%
Lagerbjór	14.517.077	14.429.989	0,6%
Öl	484.052	395.100	22,5%
Aðrar bjórtegundir	244.554	146.064	67,4%
Samtals	19.602.760	19.215.979	2,0%

SALA RAUÐVÍNS EFTIR STÆRÐ UMBÚÐA

● Minni en 800 ml 49,7%

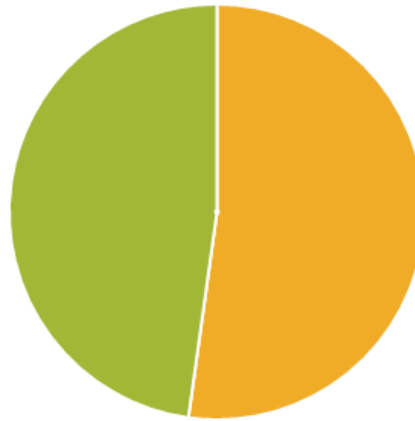
● Stærri en 800 ml 50,3%

SALA HVÍTVÍNS EFTIR STÆRÐ UMBÚÐA

● Minni en 800 ml 47,8%

● Stærri en 800 ml 52,2%

ÁFENGISSALA MÆLD Í HREINUM VÍNANDA

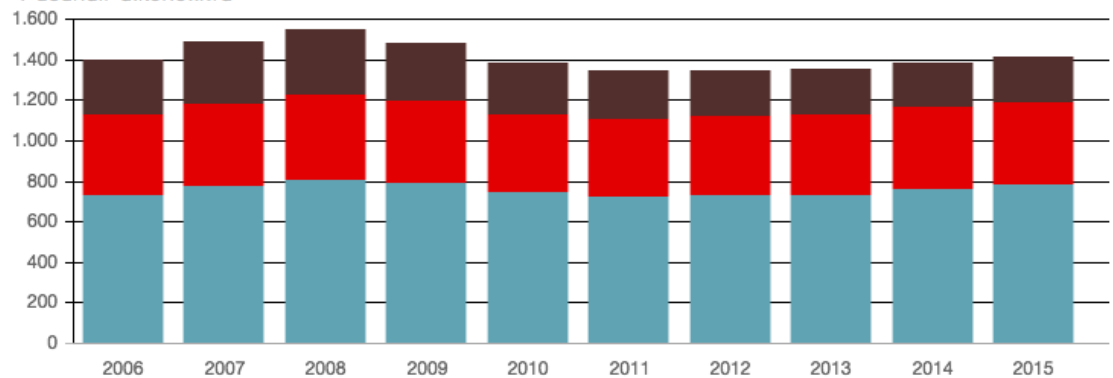
SALA 2015 1.412 ÞÚS. ALK.LTR.

● Sterkt vín

● Létt vín

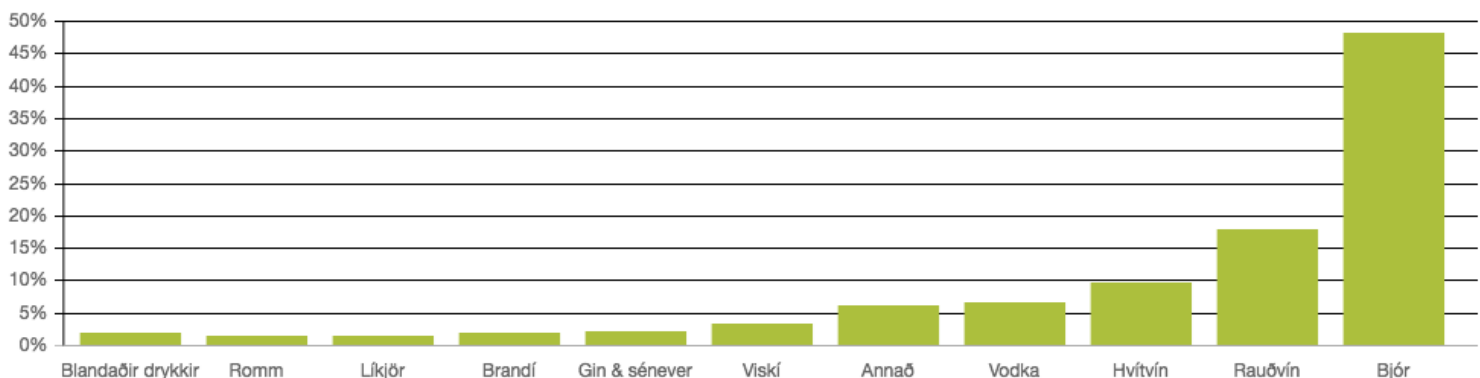
● Bjór

Þúsundir alkóhóllítra

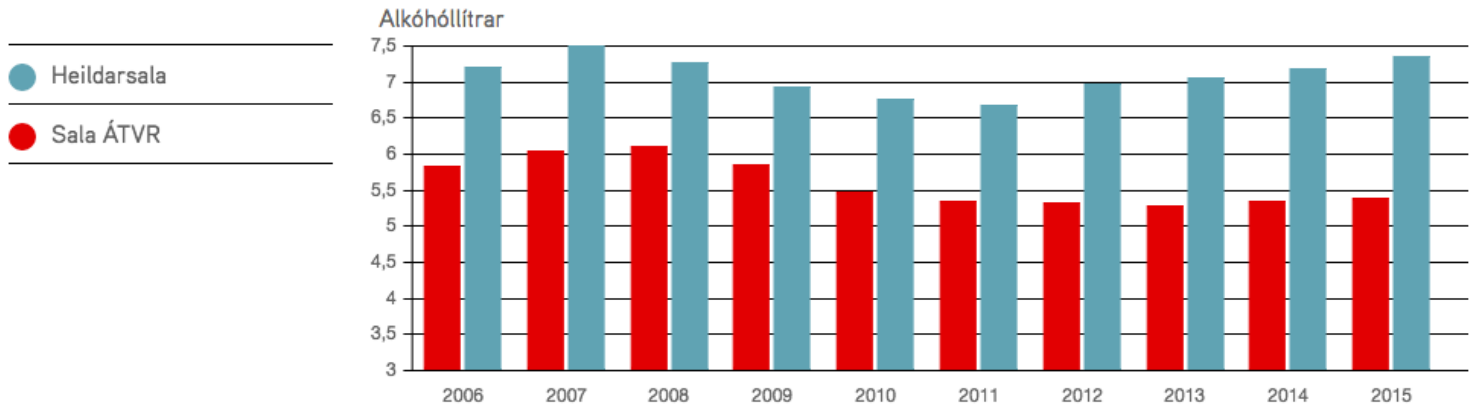
SKIPTING ÁFENGISSÖLU

HEILDARVELTA 24,5 MA.KR.

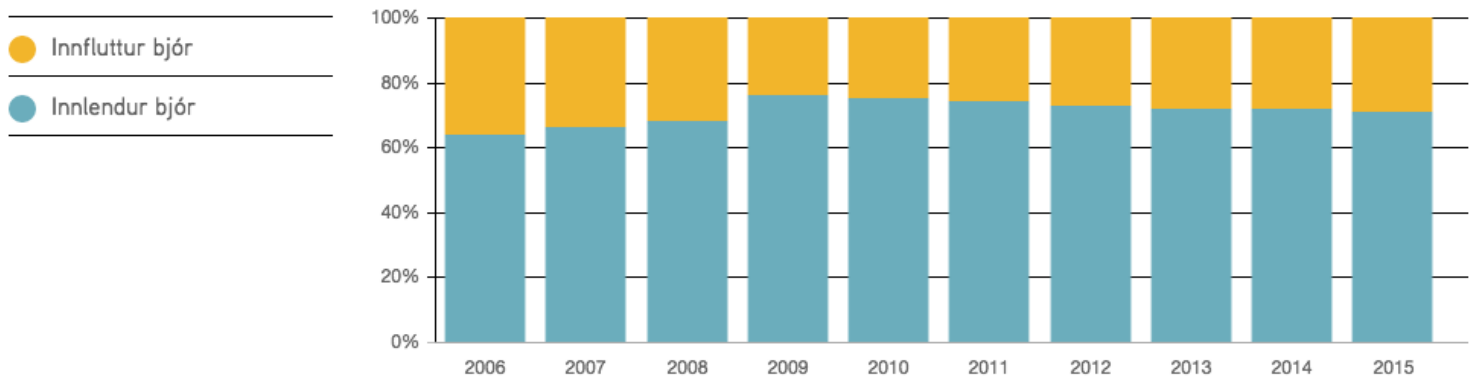
NEYSLA Á HREINU ALKÓHÓLI Á MANN

15 ÁRA OG ELDRÍ

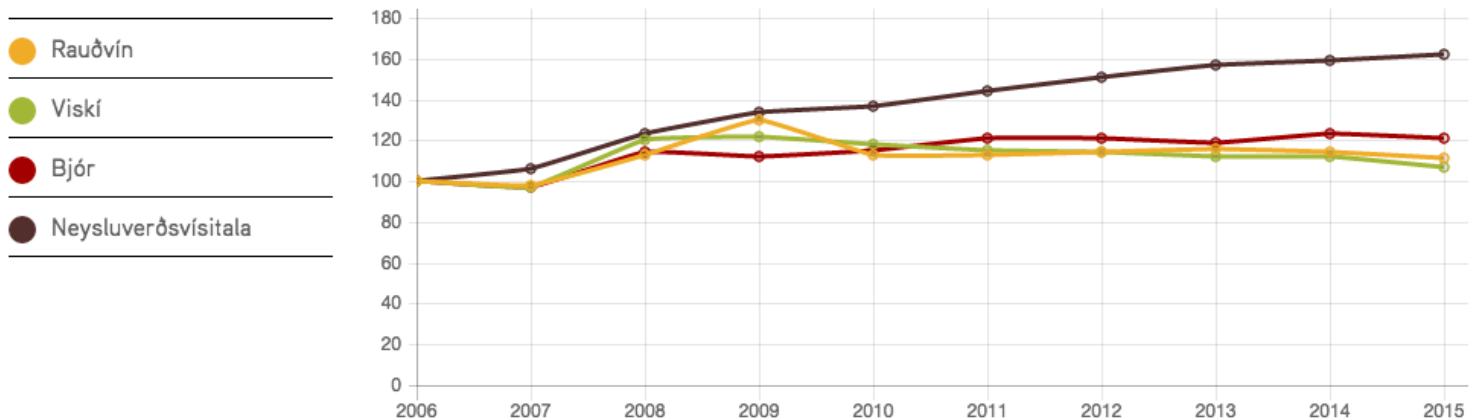

SKIPTING BJÓRSÖLU

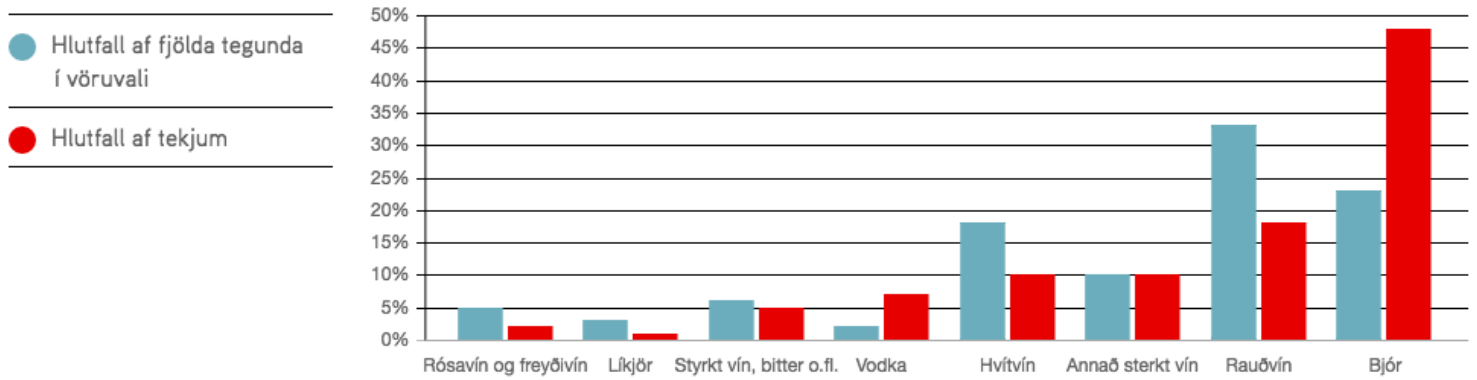
SALA 2015 15.246 ÞÚS. LTR.

ÞRÓUN NEYSLUVERÐSVÍSITÖLU OG VERÐ Á ÁFENGI

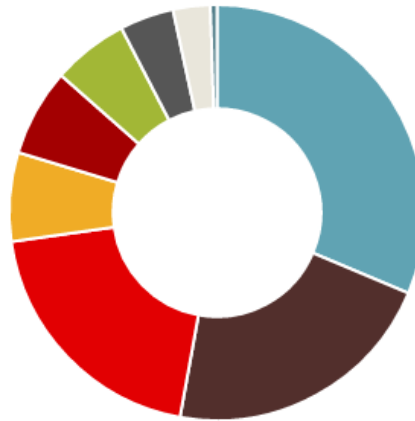
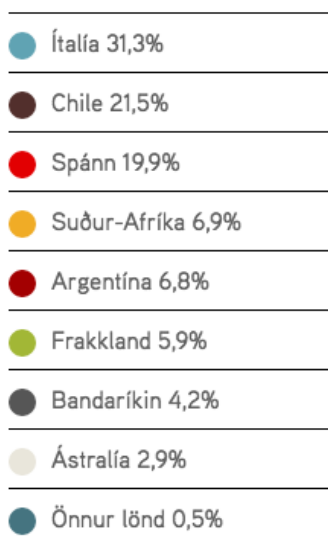

FJÖLDI SELDRA VARA

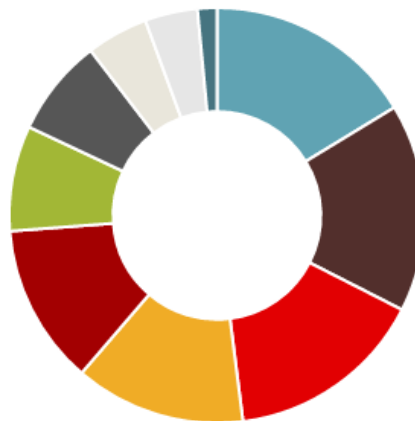
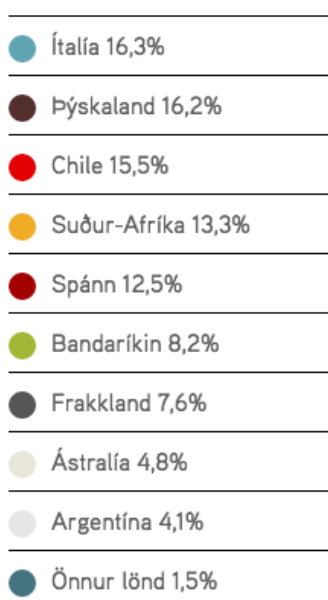
HEILDARSALA RAUÐVÍNS Í LÍTRUM

SKIPTING EFTIR LÖNDUM

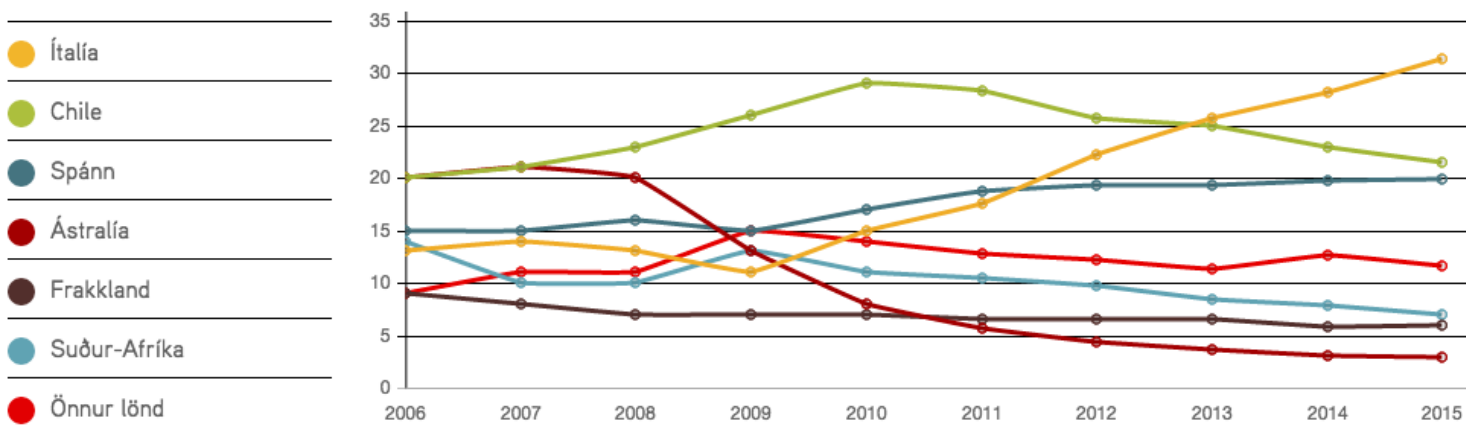
HEILDARSALA HVÍTVÍNS Í LÍTRUM

SKIPTING EFTIR LÖNDUM

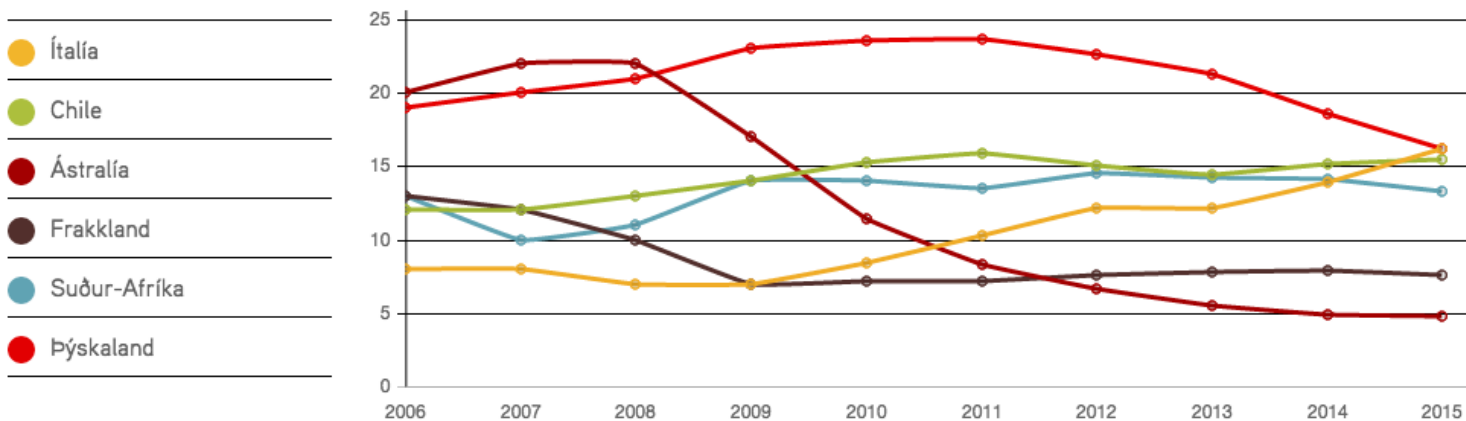
ÞRÓUN SÖLU RAUÐVÍNS EFTIR LÖNDUM

HLUTFALL AF HEILDARSÖLU RAUÐVÍNS

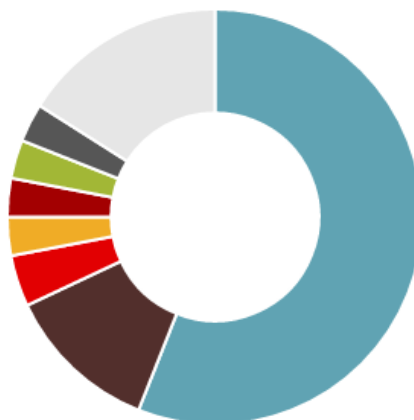
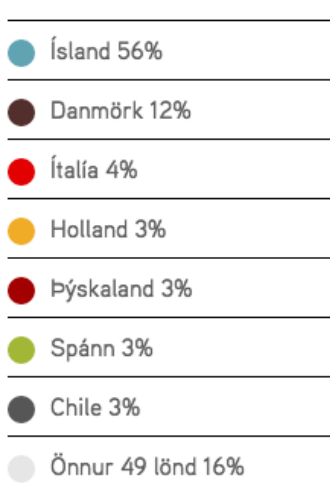
ÞRÓUN SÖLU HVÍTVÍNS EFTIR LÖNDUM

HLUTFALL AF HEILDARSÖLU HVÍTVÍNS

HEILDARSALA ÁFENGIS Í LÍTRUM

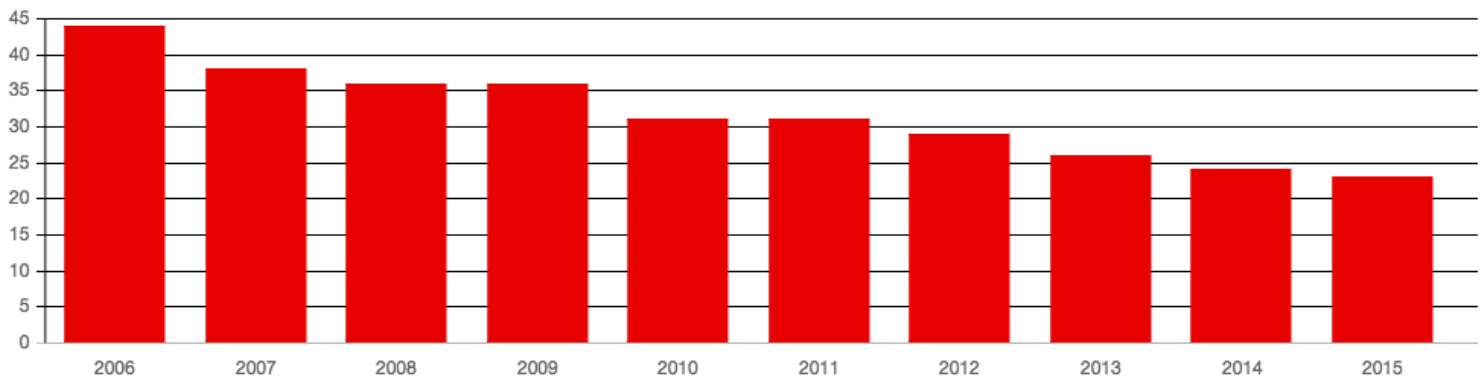
SKIPTING EFTIR LÖNDUM

SALA VINDLA Á MANN

15 ÁRA OG ELDRI

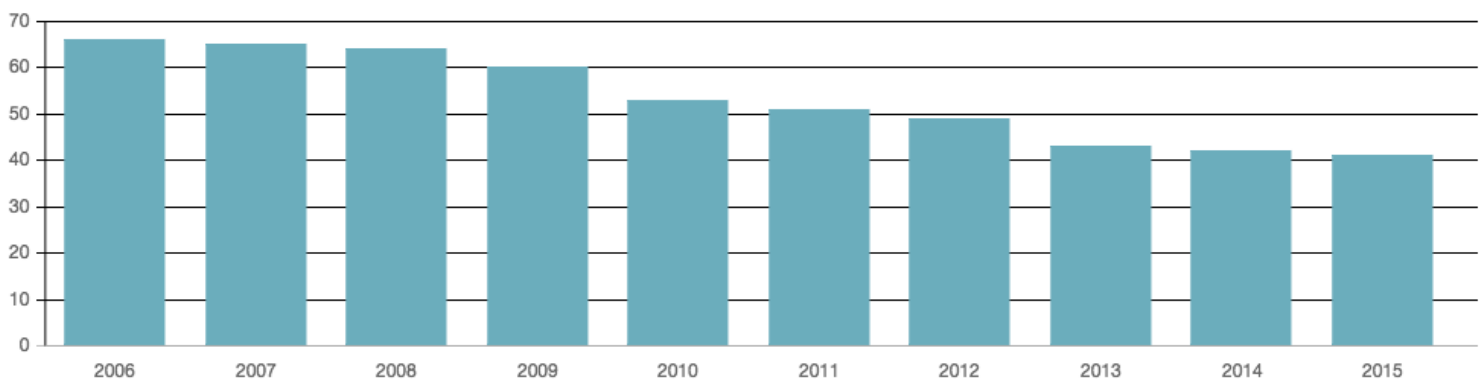
Stk.

SALA VINDLINGA Á MANN

15 ÁRA OG ELDRI

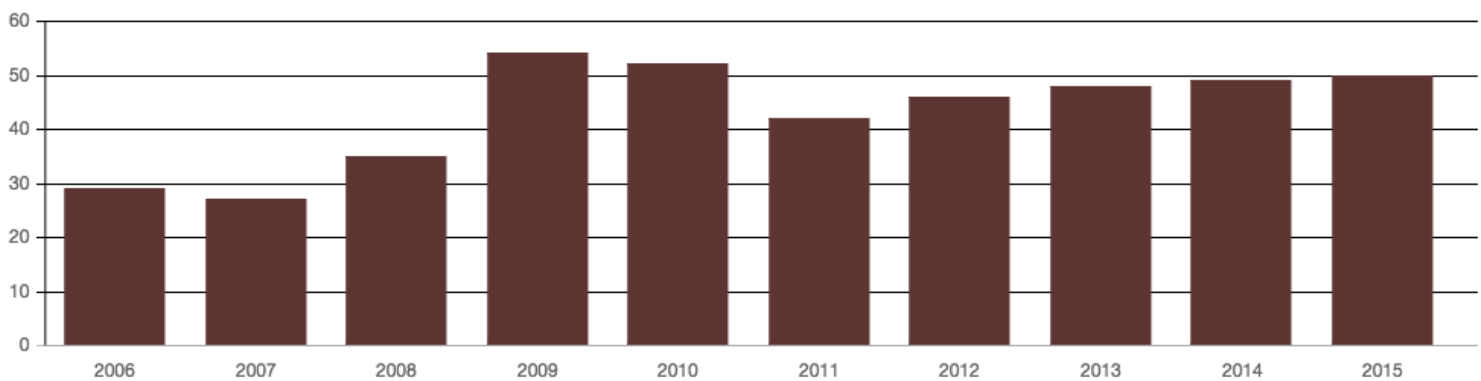
Pakkar

SALA REYKTÓBAKS Á MANN

15 ÁRA OG ELDRI

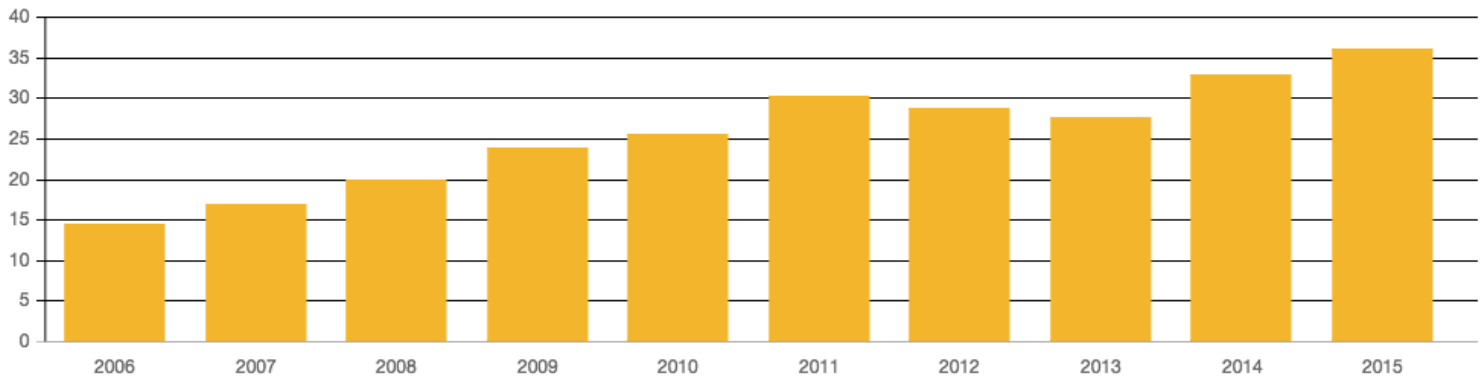
Grömm

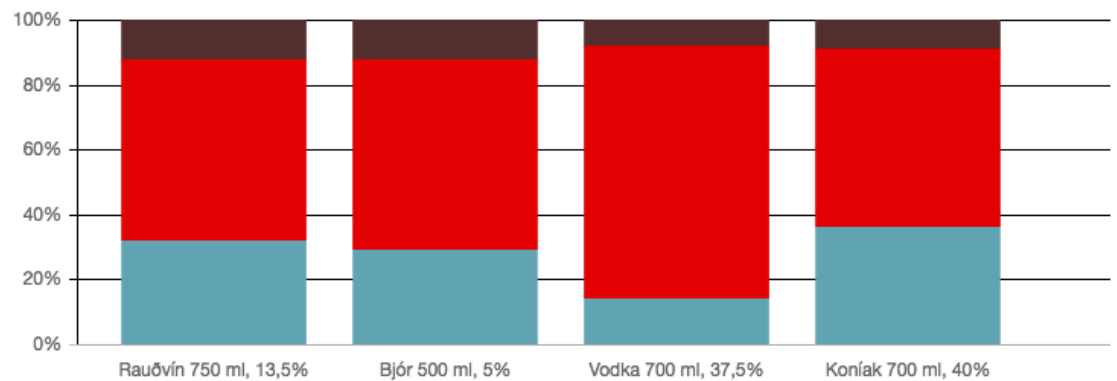
SALA NEFTÓBAKS

Tonn

VERÐLAGNING ÁFENGIS

- Smásöluálagning ÁTVR
- Skattar
- Innkaupsverð frá birgjum

TÍU SÖLUHÆSTU TEGUNDIR EFTIR HELSTU VÖRUFLOKKUM

HVÍTVÍN, 3.000 ML KASSAVÍN

	Land	Lítrar
Two Oceans Fresh & Fruity	Suður-Afríka	55.614
Moselland Riesling Kabinett	Þýskaland	45.357
Inycon Chardonnay Pinot Grigio	Ítalía	40.776
Drostdy-Hof Chenin Blanc	Suður-Afríka	37.740
Van Gogh Riesling	Þýskaland	29.403
Mixtus Chardonnay Chenin	Argentína	28.305
Dr. Zenzen Liebfraumilch	Þýskaland	26.820
Frontera Chardonnay	Chile	26.055
Two Oceans Sauvignon Blanc	Suður-Afríka	20.772
Torres San Valentín	Spánn	19.671
Samtals 10 söluhæstu		330.513
Heildarsala hvítvíns		1.132.156
Hlutfall		29%

HVÍTVÍN, 750-1.500 ML FLÖSKUR/FERNUR

	Land	MI	Lítrar
Barefoot Pinot Grigio	Bandaríkin	750	61.887
Van Gogh Riesling	Þýskaland	750	27.531
Don Simon Chardonnay Airen	Spánn	1.000	22.051
Moselland Ars Vitis Riesling	Þýskaland	750	18.407
Rosemount GTR	Ástralía	750	18.304
Montes Chardonnay Reserve	Chile	750	18.064
El Coto Rioja	Spánn	750	17.108
Vina Maipo Sauvignon Blanc Chardonnay	Chile	750	15.740
Frontera Chardonnay	Chile	750	13.946
Villa Lucia Pinot Grigio	Ítalía	750	12.395
Samtals 10 söluhæstu			225.433
Heildarsala hvítvíns			1.132.156
Hlutfall			20%

RAUÐVÍN, 3.000 ML KASSAVÍN

	Land	Lítrar
Tommasi Appassionato Graticcio	Ítalía	87.348
Gato Negro Cabernet Sauvignon	Chile	68.745
Drostdy-Hof Shiraz Merlot Cape Red	Suður-Afríka	66.921
Frontera Cabernet Sauvignon	Chile	53.625
Mamma Piccini Rosso di Toscana	Ítalía	43.326
Don Simon Seleccion Tempranillo	Spánn	40.293
Reserva Concha y Toro Carmenere Cab. Sauv.	Chile	39.561
Mixtus ab Origine Shiraz Malbec	Argentína	30.228
Piccanti Rosso Toscana	Ítalía	29.130
Appassimento Originale	Ítalía	25.353
Samtals 10 söluhæstu		484.530
Heildarsala rauðvíns		1.855.120
Hlutfall		26%

RAUÐVÍN, 750-1.500 ML FLÖSKUR/FERNUR

	Land	MI	Lítrar
Tommasi Appassionato Graticcio	Ítalía	750	32.903
Piccini Memoro	Ítalía	1500	25.286
Mamma Piccini Rosso di Toscana	Ítalía	750	23.608
Don Simon Cabernet Sauvignon	Spánn	1.000	20.528
Piccini Rosso Toscana	Ítalía	750	18.767
Gato Negro Cabernet Sauvignon	Chile	750	17.981
Baron de Ley Reserva	Spánn	750	16.726
Don Simon Merlot	Spánn	1.000	14.810
El Coto Crianza	Spánn	750	12.035
Guigal Cotes du Rhone	Frakkland	750	11.939
Samtals 10 söluhæstu			194.583
Heildarsala rauðvíns			1.855.120
Hlutfall			10%

LAGERBJÓR, 500 ML

	Land	Lítrar
Víking Gylltur	Ísland	1.587.218
Víking Lager	Ísland	727.782
Egils Gull	Ísland	575.226
Faxe Premium	Danmörk	573.725
Tuborg Green	Ísland	481.544
Thule	Ísland	446.661
Víking Gylltur	Ísland	439.949
Víking Lite	Ísland	417.035
Tuborg Gold	Ísland	387.895
Víking Sterkur	Ísland	377.281
Samtals 10 söluhæstu		6.014.316
Heildarsala lagerbjórs		14.517.077
Hlutfall		41%

ÖL OG AÐRAR BJÓRTEGUNDUR

	Land	ML	Lítrar
Einstök White Ale	Ísland	330	103.388
Einstök Pale Ale	Ísland	330	78.573
Jólagull	Ísland	500	37.989
Úlfur India Pale Ale nr. 3	Ísland	330	34.372
Guinness Draught	Írland	440	26.583
Víking Sumaröl	Ísland	330	22.780
Einstök Toasted Porter	Ísland	330	22.169
Páskagull Hefeweizen	Ísland	500	17.187
Egils Malt jólabjór ds.	Ísland	330	15.815
Egils Malt jólabjór flöskur	Ísland	330	15.612
Norðan Kaldí öl	Ísland	330	15.521
Samtals 10 söluhæstu			389.989
Heildarsala öls og annarra bjóra			728.605
Hlutfall			54%

Ársskýrsla ÁTVR er gefin út í fjórða sinn í samræmi við viðmiðunarreglur Global Reporting Initiative (GRI). Upplýsingar í skýrslunni gilda fyrir almanaksárið 2015. Fyrsta árið var viðmiðum GRI 3.1 fylgt, en við gerð þessarar skýrslu fylgjum við viðmiðum G4. Skýrslan á einnig að þjóna sem framvinduskýrsla til Global Compact (COP).

EFNISYFIRLIT YFIR GRI

Efnisyfirlitið inniheldur upplýsingagjöf varðandi stjórnunaraðferð (DMA) og sértæk viðmið sem hafa verið valin og byggja þau á mikilvægustu atriðum sem eiga við sjálfbæran rekstur fyrirtækisins.

Í liðum G4-1 til G4-58 er markmiðið að gera grein fyrir starfsemi fyrirtækisins, stefnu, stærð og staðsetningu þess, stjórnarháttum auk umgjörðar skýrslunnar. Einnig er lýst hvernig unnið er með einstaka málaflokka samfélagslegrar ábyrgðar. ÁTVR hefur uppfyllt kröfur fyrir kjarna (e. Core) en víðtækari upplýsingagjöf (e. Comprehensive) birtist á komandi árum.

Taflan hér fyrir neðan sýnir hvar greint er frá aðgerðum í ársskýrslu 2015 sem greinir frá samfélagslegri ábyrgð eða í GRI viðauka.

STEFNA OG GREINING

GC*

G4-1	Yfirlýsing frá æðsta stjórnanda fyrirtækisins	U	
G4-2	Lýsing á helstu áhrifum, áhættum og tækifærum	U	

UPPLÝSINGAR UM FYRIRTÆKIÐ

GC*

G4-3	Heiti fyrirtækis	U	
G4-4	Helstu vörumerki, vörur og/eða þjónusta	U	
G4-5	Staðsetning höfuðstöðva	U	
G4-6	Lönd þar sem fyrirtækið er með starfsemi	U	
G4-7	Eignarhald og lögform	U	
G4-8	Markaðurinn (landfræðileg skipting, viðskiptavinir og hagsmunaaðilar)	U	
G4-9	Gerið grein fyrir stærð og umfangi fyrirtækisins: Heildarfjöldi starfsmanna – Umfang starfsstöðva – Velta og/eða tekjur fyrirtækis og stofnunar – Heildarvelta brotin niður í skuldir og eigið fé (fyrirtæki) – Heildarframleiðsla varðandi vöru og þjónustu	U	
G4-10	Gerið grein fyrir skiptingu starfsfólks eftir starfssamningi og kyni (a-f alls 6 þættir)	U	P6
G4-11	Gerið grein fyrir fjölda starfsfólks með aðild að kjarasamningum stéttarfélaganna	U	P3
G4-12	Gerið grein fyrir aðfangakeðju fyrirtækisins	U	
G4-13	Mikilsverðar breytingar á skýrslutímabilinu hvað varðar stærð, skipulag, eignarhald og breytingar í aðfangakeðju	U	

Skuldbindingar við ytri málefni

G4-14	Útlístan á beitingu varúðarákvæða eða aðferða innan fyrirtækisins, ef við á (Umfang 1)	U	
G4-15	Utanaðkomandi sáttmálar um fjárhagsleg, umhverfisleg og samfélagsleg málefni eða önnur verkefni sem fyrirtækið hefur innleitt eða styður	U	
G4-16	Aðild að samtökum	U	

Skilgreiningar á efnislegum þáttum og mörkum þeirra

G4-17	Útlístan á ársreikningum (eða sambærilegum skjölum) hvernar rekstrareiningar innan stofnunar eða fyrirtækis	U	
-------	---	---	--

G4-18	Útskýrið skilgreiningar á efnistöfum og takmörkunum. Útskýrið hvernig fyrirtækið innleiðir staðlaðar skilgreiningar í skýrslu	U
G4-19	Útlistun og skilgreining allra þátta er mótuðu efnistöf skýrslunnar	U
G4-20	Tilgreinið mörk hvers þáttar samkvæmt skilgreiningu er á við innan fyrirtækisins: Aðferðir við mælingar gagna og útreikninga þ.m.t. forsendur	U
G4-21	Tilgreinið mörk hvers þáttar samkvæmt skilgreiningu er á við utan fyrirtækis: Aðferðir við mælingar gagna og útreikninga þ.m.t. forsendur	U
G4-22	Útskýrið áhrif framsetningar upplýsinga, sem hafa verið veittar í fyrri skýrslum, og ástæður fyrir endurtekinni framsetningu upplýsinganna	U
G4-23	Útskýrið verulegar breytingar frá fyrra tímabili varðandi mörk, umfang og þætti skýrslunnar	U
Þátttaka og skuldbindingar hagsmunaaðila		
G4-24	Listi yfir hagsmunaaðila sem starfa með fyrirtækinu	U
G4-25	Aðferðir við val á hagsmunaaðilum sem ætlað er að starfa með	U
G4-26	Verklag við ákvörðun á samstarfi við hagsmunaaðila	U
G4-27	Helstu atriði og málefni sem hafa komið upp í samstarfi við hagsmunaaðila	U
Viðfangsefni skýrslunnar		
G4-28	Tímabil sem upplýsingar í skýrslunni ná til	U
G4-29	Hvenær var síðasta skýrsla gefin út (ef við á)	U
G4-30	Skýrslutíðni (árleg, tvisvar á ári, o.s.frv.)	U
G4-31	Tengiliðir vegna upplýsinga er varða skýrsluna og efni hennar	U
G4-32	Ferli við ákvörðun á efni skýrslunnar	U
GRI yfirlit		
G4-33	Stefnumótun og starfshættir fyrirtækisins varðandi utanaðkomandi ráðgjöf, trygging á öruggri gagnavinnslu og aðferðafræði við gerð skýrslunnar	U

STJÓRNARHÆTTIR

GC*

Uppbygging og samsetning stjórnarháttá		
G4-34	Skipulag fyrirtækisins, þ.m.t. undirnefndir stjórnar. Skilgreinið hver eða hvaða nefndir bera ábyrgð á ákvörðunartöku varðandi efnahags-, umhverfis- og félagsleg áhrif af starfsemi fyrirtækisins	U
G4-35	Gerid grein fyrir ferli framsals á valdi og ákvörðunartöku varðandi efnahags-, umhverfis- og félagslega þætti frá stjórnendum til óbreyttra starfsmanna	N
G4-36	Gerid grein fyrir hvort fyrirtækið hafi tilnefnt stöður á framkvæmdastjórnarstigi varðandi efnahags-, umhverfis- og félagslega þætti, og hvort sá er sinnir þeirri stöðu tilkynni beint til æðstu stjórnenda fyrirtækisins	U
G4-37	Skýrsluferli varðandi samráð milli hlutaðeigenda og æðsta stjórnanda vegna efnahags-, umhverfis- og félagslegra þátta. Ef stýringu á ferlinu er úthlutað til annarra en æðstu stjórnenda, skýrið frá til hverra ferlinu er úthlutað og hvernig því er háttáð	N
G4-38	Skýrið samsetningu æðstu stjórnar og undirnefnda	U
G4-39	Hlutverk stjórnarformanns (ef við á)	U
G4-40	Skýrið ákvörðunarferli varðandi samsetningu, hæfni og sérþekkingu stjórnar- og nefndarmanna. Hvaða viðmið er notast við í vali, þ.m.t. – hvort og hvernig er gætt að fjölbreytileika, – hvort og hvernig sjálfstæð vinnubrögð einstaklinga eru tryggð – hvort og hvernig fagleg þekking og reynsla er til staðar varðandi efnahags-, umhverfis- og samfélagsmál. Hvort og hvernig hlutaðeigendur (þ.m.t. hluthafar) eru þátttakendur í ákvörðunartöku varðandi val í æðstu stjórnir og nefndir	N
G4-41	Skýrið ferla sem tryggja upplýsingar um vanhæfi og hagsmunaárekstra stjórnarmanna	N
Hlutverk stjórnar varðandi tilgang, gildi og stefnumótun		
G4-42	Skýrið hlutverk stjórnar og framkvæmdastjóra varðandi þróun, samþykki og uppfærslu stefnumótunar, markmiðssetningar og mælieininga varðandi efnahagsleg, umhverfisleg og samfélagsleg áhrif	N

Frammistöðumat stjórnar

G4-43	Hvernig er þekking æðstu stjórnenda aukin hvað varðar efnahags-, umhverfis- og samfélagsmál	U
G4-44	Skýrið hvernig þekking stjórnenda á efnahags-, umhverfis- og samfélagsmálum er metin, hver sér um slíkt mat og hversu oft er slíkt mat framkvæmt	U
Hlutverk stjórnar í áhættustjórnun		
G4-45	Skýrið hlutverk stjórnar í að greina áhrif, áhættu og tækifæri varðandi efnahags-, umhverfis og samfélagsmál	U
G4-46	Greinið frá árangursmati stjórnar varðandi áhættustjórnun efnahags-, umhverfis- og samfélagsmála	N
G4-47	Greinið frá árangursmati stjórnar varðandi tækifæri í efnahags-, umhverfis- og samfélagsmálum	U
Hlutverk stjórnar í skýrslugjöf varðandi sjálfbærni		
G4-48	Tilgreinið æðsta stjórnanda sem formlega metur og samþykkir sjálfbærnisráðgjöf og tekur ábyrgð á að allir efnisþættir séu útlístaðir og metnir	U
Hlutverk stjórnar í efnahagslegu, umhverfislegu og samfélagslegu árangursmati		
G4-49	Skýrið upplýsingaferli til stjórnar varðandi mikilvæg áhyggjuefni	U
G4-50	Skýrið frá fjölda mála og umfangi þeirra sem vísað var til stjórnar, er vörðuð mikilvæg áhyggjuefni. Skýrið þau ferli sem notuð voru við greiningu og lausn þessara mála	N
Starfskjarastefna og hvatningakerfi		
G4-51	Skýrið starfskjarastefnu stjórnar og framkvæmdastjórnar	U
G4-52	Skýrið ferli kjarasamninga	N
G4-53	Skýrið hvernig leitað er eftir áliti hlutaðeigandi varðandi starfskjarasamninga, hvernig er það álit tekið til greina og hver er niðurstaða atkvæðagreiðslu við gerð stefnu í kjarasamningum (ef við á)	U
G4-54	Tilgreinið hlutfall árlegra launauppbóta til hæstlaunaða starfsfólks miðað við launauppbót óbreyttra starfsmanna fyrirtækisins í hverju landi fyrir sig	U
G4-55	Tilgreinið prósentuhlufall varðandi aukna árlega launauppbót til hæstlaunuðu starfsmanna fyrirtækisins í hverju landi fyrir sig miðað við aukna launauppbót óbreyttra starfsmanna	U

SÍÐFRÆÐI OG HEILINDI

GC*

Stöðluð upplýsingagjöf varðandi yfirlit um: Gildi, grundvallarreglur, kröfur og viðmið fyrirtækisins

G4-56	Greinið frá gildum, grundvallarreglum, kröfum og viðmiðum varðandi síðareglur	U	P10
G4-57	Skýrið ytri og innri ferli varðandi ráðgjöf við síðferði og lög sem koma að heilindum fyrirtækisins, svo sem hjálpar- eða ráðgjafarleiðir	N	P10
G4-58	Ytri og innri umkvörtunarferli varðandi ósiðlega hegðun, lögbrot og mál tengd heilindum fyrirtækisins, svo sem ferli í gegnum straumlínustjórnun, ferli uppljóstrana eða nafnlausra ábendinga	N	P10

EFNAHAGUR

GC*

Fjárhagsleg frammistaða

G4-EC1	Bein efnahagsleg verðmæti – sköpuð og dreifð, þ.m.t. tekjur, rekstrarkostnaður, greiðslur til starfsmanna, framlög og önnur fjárfesting í samfélaginu og greiðslur til ríkisins	U	
G4-EC2	Fjárhagsleg áhrif og önnur áhætta og tækifæri fyrirtækisins vegna loftslagsbreytinga	N	P7
G4-EC3	Yfirlit yfir skuldbindingar fyrirtækis vegna lífeyrisgreiðslna og kaupaukakerfa	U	
G4-EC4	Verulegur fjárhagslegur stuðningur frá opinberum aðilum	U	P6

Nálægð á markaði

G4-EC5	Meðal byrjendalaun eftir kyni miðað við lágmarkslaun í heimabyggð þar sem fyrirtækið er með stærri starfsstöðvar	N	
G4-EC6	Hlutfall yfirstjórnenda sem ráðnir eru úr heimabyggð þar sem fyrirtækið er með stærri starfsstöðvar	N	P6

Óbein efnahagsleg áhrif

G4-EC7	Þróun og áhrif af fjárfestingu í innviðum og þjónustu	N	
G4-EC8	Mikil óbein efnahagsleg áhrif og umfang þeirra	N	

Innkaupastefna

G4-EC9	Hlutfall innkaupa frá birgjum úr nærsamfélagi þar sem fyrirtækið er með stærri starfsstöðvar	U	
--------	--	---	--

UMHVERFISMÁL

GC*

Efnisnotkun

G4-EN1	Notkun á hráefni eftir þyngd eða magni	U	P7 P8
G4-EN2	Hlutfall endurunnins hráefnis af notuðu hráefni	N	P8

Orka

G4-EN3	Bein orkunotkun eftir orkutegund	U	P7 P8
G4-EN4	Óbein orkunotkun eftir orkutegund	N	P8
G4-EN5	Orkukræfni	N	P8
G4-EN6	Lækkun á orkunotkun	U	P8 P9
G4-EN7	Lækkun á orkuþörfum af framleiddri vöru og/eða þjónustu	N	P8 P9

Vatn

G4-EN8	Notkun vatns eftir uppruna	N	P7 P8
G4-EN9	Mikil áhrif á vatnsból við vatnstöku	N	P8
G4-EN10	Magn og hlutfall vatns sem er endurnýtt og/eða endurnnið við framleiðslu	N	P8

Líffræðileg fjölbreytni

G4-EN11	Staðsetning og stærð landskika í eigu, leigu eða umsjá fyrirtækisins innan verndaðra svæða eða svæða sem liggja að vernduðu landi og landi þar sem fjölbreytni lífríkis er mikil en er þó ekki verndað	N	P8
G4-EN12	Lýsing á mikilsverðum áhrifum af starfsemi, vörum og þjónustu fyrirtækisins innan verndaðra svæða eða svæða sem liggja að vernduðu landi og landi þar sem fjölbreytni lífríkis er mikil en er þó ekki verndað	N	P8
G4-EN13	Varin eða endurheimt búsvæði	N	P8
G4-EN14	Fjöldi tegunda á válista IUCN RED og tegundir í innlendum verndarflokki með búsvæði undir áhrifum framleiðslu fyrirtækisins, raðað eftir áhættu á útrýmingu	N	P8

Losun

G4-EN15	Bein losun gróðurhúsalofttegunda (GHL) (Umfang 1)	U	P7 P8
G4-EN16	Óbein losun gróðurhúsalofttegunda (GHL) í gegnum orkunotkun (Umfang 2)	U	P7 P8
G4-EN17	Önnur óbein losun gróðurhúsalofttegunda (GHL) (Umfang 3)	U	P7 P8
G4-EN18	Umfang losunar gróðurhúsalofttegunda (GHL)	U	P8
G4-EN19	Minnkun á losun gróðurhúsalofttegunda (GHL)	U	P8 P9
G4-EN20	Losun ósoneyðandi efna	N	P7 P8
G4-EN21	Losun köfnunarefnisoxíðs NOx, brennisteinsoxíðs SOx og annarra lofttegunda	N	P7 P8

Frárennsli og úrgangur

G4-EN22	Heildarfrárennsli vatns eftir gæðum og viðtaka	N	P8
G4-EN23	Heildarþyngd úrgangs eftir tegund og förgunaraðferð	U	P8
G4-EN24	Heildarfjöldi og magn mikilsháttar úrgangs	N	P8
G4-EN25	Þyngd meintra eiturefna samkvæmt Basel samningi viðauka I, II, III og VIII, sem eru flutt innanlands, utanlands og/eða meðhöndluð hérlendis	N	P8
G4-EN26	Sérstaða, stærð, verndunarflokkur og líffræðileg fjölbreytni vatnshlota og tengdra búsvæða sem verða fyrir stórvægilegum áhrifum vegna vatnstöku og/eða frárennslis	N	P8
G4-EN27	Umfang aðgerða sem stuðla að minnkun umhverfisáhrifa á framleiðslu og/eða þjónustu	U	P7 P8 P9
G4-EN28	Hlutfall seldra vara og umbúðir sem eru endurunnar eftir tegund	U	P8
Hlíting			
G4-EN29	Fjárhæð mikilsháttar sekta og tæmandi listi yfir viðurlög sem fyrirtækið hefur verið látið sæta vegna brota gegn umhverfisverndarlögum og -reglum	N	P8
Samgöngur			
G4-EN30	Mikilsverð umhverfisáhrif vegna flutnings á framleiðsluvörum og öðrum vörum og hráefni sem fyrirtækið notar þ.m.t. ferðir starfsmanna	U	P8
Heildarþáttur			
G4-EN31	Heildarfjárfestingar og útgjöld vegna umhverfisverndar flokkað eftir tegund	N	P7 P8 P9
Umhverfisáhrif birgja			
G4-EN32	Hlutfall nýrra birgja sem voru skimaðir eftir umhverfisvísium	N	P8
G4-EN33	Möguleg eða raunveruleg hættu á neikvæðum umhverfisáhrifum í aðfangakeðju fyrirtækisins og viðbrögð við slíkum áhrifum	N	P8
Umhverfismál og höndlun umkvörtunarefna			
G4-EN34	Fjöldi umkvörtunarefna vegna umhverfisáhrifa sem tekið var á, og leyst, í gegnum formlegt ferli	N	P8

SAMFÉLAGSMÁL

GC*

Vinnumál og starfsskilyrði

Vinnuafli			
G4-LA1	Starfsmannavelta eftir aldri, kyni og starfsstöð	U	P6
G4-LA2	Fríðindi fastráðins starfsfólks, raðað eftir starfsstöð	H	
G4-LA3	Endurkoma til starfa og starfslok eftir foreldraorlof eftir kyni	N	P6
Kjaramál			
G4-LA4	Lágmarks uppsagnarfrestur í tengslum við mikilsháttar breytingar á starfsemi, þ.m.t. hvort kveðið sé á um slíkt í kjarasamningum	N	P3
Vinnueftirlit			
G4-LA5	Hlutfall starfsfólks sem tekur þátt í nefndum um vinnueftirlit sem sjá um eftirfylgni og eftirlit gagnvart öryggi og heilsu starfsfólks. Greinið frá sérstökum átaksverkefnum, ef við á	U	
G4-LA6	Tíðni meiðsla, starfstengdra sjúkdóma, fjarverudaga og dauðsfalla sem tengjast starfi eftir starfsstöðvum	U	
G4-LA7	Hlutfall starfsfólks sem er í áhættuhópi varðandi starfstengd slys eða sjúkdóma	N	
G4-LA8	Heilsu- og áhættuþættir sem falla undir ákvæði í kjarasamningum	N	

Þjálfun og menntun

G4-LA9	Meðaltími fræðslustunda á starfsmann á ári eftir starfshópum og kyni	U	P6
G4-LA10	Verkefni er lúta að þekkingarþróun og símenntun sem aðstoða starfsmenn við að viðhalda starfsmöguleikum sínum og stýra starfslokum	U	
G4-LA11	Hlutfall starfsmanna sem undirgangast reglulegt frammistöðu- og starfsþróunarmat, m.a. með tilliti til kyns og starfsvettvangs	U	P6

Fjölbreytileiki og jöfn tækifæri

G4-LA12	Samsetning stjórnenda og starfsmanna eftir kyni, aldri og minnihlutahópum, auk annarra fjölbreytileikavísa	N	P6
---------	--	---	----

Launajafnrétti

G4-LA13	Hlutfall launa karla og kvenna eftir flokkum og starfsstöðvum	U	P6
---------	---	---	----

Mat á starfsskilyrðum starfsfólks birgja

G4-LA14	Hlutfall nýrra birgja sem eru skimaðir eftir vísum um starfsskilyrði	N	
G4-LA15	Raunveruleg og möguleg neikvæð áhrif á starfsskilyrði í aðfangakeðju fyrirtækisins og viðbrögð við þeim áhrifum	N	

Starfsskilyrði og höndlun umkvörtunarefna

G4-LA16	Fjöldi umkvartana varðandi starfsskilyrði sem tekið var á og sett í samþykkt ferli á vinnustað	N	
---------	--	---	--

Mannréttindi

Fjárfestingar

G4-HR1	Fjöldi og prósentuhlutfall af stórum fjárfestingarsamningum og áætlunum sem hafa ákvæði varðandi mannréttindi eða hafa verið skimuð með mannréttindi í huga	U	P2
G4-HR2	Fjöldi klukkustunda sem fer í þjálfun vegna stefnu í mannréttindamálum og/eða fræðsla vegna verklagsreglna varðandi mannréttindamál er varða starfsemi fyrirtækisins. Tilkynnið prósentuhlutfall starfsfólks sem hlotið hefur slíka þjálfun	U	P1

Jafnræði

G4-HR3	Fjöldi atvika er varða jafnréttislög og aðgerðir í kjölfarið	N	P6
--------	--	---	----

Félagafrelsi og sameiginlegar kjaraviðræður

G4-HR4	Starfsemi og/eða birgjar sem hafa verið uppvisir að eða eru líklegir til að sniðganga lög um félagafrelsi og sameiginlegar kjaraviðræður og ráðstafanir sem hafa verið gerðar til að tryggja slík réttindi	U	P3
--------	--	---	----

Barnavinna

G4-HR5	Starfsemi þar sem hættu er á að barnavinna viðgangist og aðgerðir sem gripið hefur verið til, til að koma í veg fyrir slíka starfsemi	U	P5
--------	---	---	----

Nauðungarvinna og skylduvinna

G4-HR6	Starfsemi þar sem hættu er á nauðungarvinnu og skylduvinna og aðgerðir sem gripið hefur verið til, til að koma í veg fyrir slíka starfsemi	U	P4
--------	--	---	----

Öryggismál

G4-HR7	Prósentuhlutfall starfsfólks er sinnir öryggismálum, sem hefur hlotið þjálfun og fræðslu varðandi mannréttindastefnu eða önnur viðeigandi réttindi er varða starfsemi fyrirtækisins	N	P1
--------	---	---	----

Frumbyggjaréttur

G4-HR8	Fjöldi atvika er varða brot á réttindum frumbyggja á landi þeirra og ráðstafanir gerðar í kjölfarið	N	P1
--------	---	---	----

Mat		
G4-HR9	Hlutfall og fjöldi aðgerða sem hafa þarfnast umfjöllunar og/eða áhættumats vegna mannréttindamála	N P1
Mat á mannréttindamálum birgja		
G4-HR10	Prósentuhlutfall birgja sem hafa verið rýndir á forsendum mannréttinda	U P2
G4-HR11	Mannréttindabrot eða hættu á mannréttindabrotum og afleiðingar þeirra, innan aðfangakeðju fyrirtækisins og aðgerðir við slíkum brotum	N P2
Mannréttindi og höndlun umkvörtunarefna		
G4-HR12	Hlutfall umkvörtunarefna vegna mannréttindabrota, sem hafa verið tilkynnt, tekið á og leyst eftir formlegu ferli umkvörtunarefna	N P2
SAMFÉLAG		
		GC*
Samfélagið		
Nærsamfélag		
G4-SO1	Eðli, umfang og virkni hvers konar verkefna og verklags sem metur og stýrir áhrifum starfseminnar á samfélög	U P1
G4-SO2	Rekstur með afgerandi neikvæð áhrif á samfélagið	N P1
Spilling		
G4-SO3	Hlutfall og heildarfjöldi viðskiptaæininga sem greindar hafa verið með tilliti til hættu á spillingu	U P10
G4-SO4	Upplýsingaflæði og fræðsla varðandi stefnumótun og reglur til að uppræta spillingu	N P10
G4-SO5	Staðfest tilfelli um spillingu og aðgerðir í kjölfarið	N P10
Opinber stefna		
G4-SO6	Heildarhlutfall styrkja til stjórnmalasamtaka eftir landi og hlutfall styrkþega í hverju landi fyrir sig	N P10
Samkeppnishamlandi hegðun		
G4-SO7	Heildarfjöldi málshöfðana vegna samkeppnishamlandi hegðunar, gegn hringamyndun eða einokun og niðurstaða slíkra mála	N
Hlíting		
G4-SO8	Fjárhæð viðurlaga og tæmandi listi yfir viðurlög sem fyrirtækið hefur verið látið sæta vegna brota gegn lögum og reglum	N
Mat á samfélagsáhrifum birgja		
G4-SO9	Prósentuhlutfall nýrra birgja sem hafa verið rýndir með viðmiðum um samfélagsábyrgð	U
G4-SO10	Mikil raunveruleg og/eða hugsanleg neikvæð áhrif á samfélagið í aðfangakeðju og aðgerðir í kjölfarið	U
Samfélagsáhrif og höndlun umkvörtunarefna		
G4-SO11	Fjöldi umkvörtunarefna vegna samfélagsáhrifa, sem hafa verið skráð, tekið á og leyst eftir formlegu ferli umkvörtunarefna	N

Vöruábyrgð

Heilsa og öryggi viðskiptavina

G4-PR1	Prósentuhlutfall af vöru- og þjónustuflokkum sem hafa verið metnir eftir heilsu- og öryggisvísum sem hafa leitt til endurbóta	U
G4-PR2	Fjöldi atvika þar sem ekki var farið eftir reglum varðandi áhrif á heilsu og öryggi af vöru eða þjónustu skoðað með tilliti til vistferils og flokkað eftir niðurstöðum	N

Merkingar á vöru og þjónustu

G4-PR3	Gerð vöru- og þjónustuupplýsinga sem krafist er í verklagsreglum og hlutfall vöru og þjónustu sem fellur undir slíkar upplýsingakröfur	U
G4-PR4	Fjöldi atvika þar sem ekki var farið eftir reglum varðandi merkingar á vöru eða þjónustu, flokkað eftir niðurstöðu	N
G4-PR5	Niðurstöður kannana er mæla ánægju viðskiptavina	U

Markaðssetning

G4-PR6	Sala á bannaðri eða umdeildri vöru	U
G4-PR7	Fjöldi atvika þar sem ekki var farið eftir reglum varðandi markaðssetningu þar með talið, auglýsingu, kynningu og styrki, flokkað eftir niðurstöðu	N
G4-PR8	Heildarfjöldi rökstuddra kvartana varðandi brot á persónuvernd og tap á persónulegum gögnum	N

Hlíting

G4-PR9	Fjárhæð sekta vegna brota gegn lögum og reglum vegna vöruframboðs og notkunar á vörum og þjónustu	N
--------	---	---

VIÐAUKI

G4-10

FLOKKUN VINNUAFLS OG HVERNIG RÁÐNINGARSAMNINGAR
SKIPTAST EFTIR KYNI OG STARFI

Fjöldi starfsfólks í desember	Alls	Konur	Karlar
2013	430	243	187
2014	427	256	171
2015	442	262	180
Fastráðnir			
2013	205	107	98
2014	209	111	98
2015	214	111	103
Tímavinnustarfsfólk			
2013	225	136	89
2014	218	145	73
2015	228	151	77

Heildarfjöldi eftir ráðningarformi og starfi

	Fullt starf		Hlutastarf		Tímavinna		Samtals
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%	
Dreifingarmiðstöð	44	88	0	0	6	12	50
Skrifstofa	41	85	5	10	2	4	48
Starfsfólk í Vínbúðum	25	9	26	10	220	81	271
Stjórnendur í Vínbúðum	40	55	33	45	0	0	73
Alls	150	34	64	14	228	52	442

G4-EC1

EFNAHAGSREIKNINGUR EFTIR HAGSMUNAAÐILUM

	Hagsmunaaðili	2013	2014	2015
Tekjur				
Sala áfengis og tóbaks	Viðskiptavinir	27.419	28.638	29.385
Gjöld				
Vörunotkun (vörur og þjónusta)	Birgjar	24.473	25.541	26.239
Laun og launatengd gjöld	Mannauður	1.597	1.747	1.893
Arður	Eigandi	1.200	1.400	1.500
Félagslegar fjárfestingar	Samfélagið	45	62	32
Eftirstöðvar		104	-112	-279

Upphæðir í m.kr.

G4-EC9

HLUTFALL INNKAUPA FRÁ BIRGJUM ÚR NÆRSAMFÉLAGI

Helstu niðurstöður viðhorfskönnunar á meðal áfengis- og tóbaksbirgja. Könnunin var gerð í desember 2015.

	Ánægðir	Hlutlausir	Óánægðir
Fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi	79%	7%	14%
Ánægja með ÁTVR á heildina litið	82%	7%	11%
Tryggja vöruvalsreglur hlutleysi gagnvart birgjum?	60%	25%	15%
Þjónusta innkaupadeildar	85%	11%	4%
Þjónusta dreifingarmiðstöðvar	76%	9%	15%
Upplýsingagjöf frá ÁTVR	76%	11%	13%

G4-EN1

NOTKUN Á HRÁEFNI EFTIR ÞYNGD EÐA MAGNI

Sólaræsting sér um ræstingar á Stuðlahálsi og var fyrsta Svansvottaða ræstingarfyrirtækið á Íslandi. Í Vínbúðum sér starfsfólk um þrif. Árið 2015 voru notaðir 508 lítrar af ræstiefnum og eru 87% þeirra umhverfissvottað, ýmist með norræna umhverfismerkinu Svaninum eða Evrópublómínu, umhverfismerki ESB. Unnið er að því að allar ræstingarvörur verði umhverfissvottaðar.

	2013	2014	2015	Markmið 2015	
Prentun					
Skrifstofupappír	8,8	8,5	6,7	6,0	kg/stg.
Prentun umhverfisvottuð	88%	98%	97%	100%	hlutfall
Einnota vörur					
Plastglös	11	17	0	0	stk./stg.
Pappamál	15	43	5	20	stk./stg.
Ræstiefni					
Sólaræsting	100%	100%	100%	100%	hlutfall
Ræstivörur	88%	88%	87%	80%	hlutfall
Umbúðir					
Seldir plastpokar	98.828	91.759	83.596	80.000	stk./m.ltr.
Strekkifilma	573	761	418	575	kg/m.ltr.

G4-EN3

BEIN ORKUNOTKUN EFTIR ORKUTEGUND

Til að fylgjast með orkunotkun er í notkun sérstakt hússtjórnarkerfi sem vaktar notkun rafmagns og hita og stýrir álagi á Stuðlahálsi 2 en þar eru höfuðstöðvar fyrirtækisins, dreifingarmiðstöð og Vínbúðin Heiðrún. Í grænu skorkorti er sett markmið og fylgst með orkunotkun. Til einföldunar er notkunin umreiknuð í meðalheimilisnotkun og markmið og mælingar miðast við hana. Rafmagnsnotkun á Stuðlahálsi var sambærileg notkun 130 heimila og notkun á heitu vatni samsvaraði notkun 113 heimila og jókst mikið sem að mestu má skýra með mjög köldum vetri.

Þær Vínbúðir þar sem ÁTVR greiðir rafmagn eru 27 alls en annars er orka innifalin í leiguverði. Stærð Vínbúðanna 27 er 7.916 fermetrar (63% af heild). Rafmagnsnotkun er 843.863 kWst á ári eða 107 kWst/m². Sé miðað við systurfyrirtækin á Norðurlöndum þá er minnst rafmagnsnotkun á vínbúð hjá okkur.

Umreiknað miðað við heildarfermetrafjölda er áætluð heildarnotkun rafmagns tæplega 2 MWst á ári og á heitu vatni 124 þúsund rúmmetrar.

GRÆNT SKORKORT	2013	2014	2015	Markmið 2015	Útreikningar
Orkunotkun - Stuðlaháls 2					Notkun meðalheimilis
Rafmagn	121	121	130	120	(5,0 MWst pr. ár)
Heitt vatn	64	44	47	40	(573,3 m ³)
Heitt vatn - snjóbræðsla	78	50	66	60	(573,3 m ³)

Rafmagn Vínbúðir	m ²	kWst	kWst/m ²	Heimili	
Orkunotkun					Notkun meðalheimilis
27 af 50 Vínbúðum	7.916	843.863	107	169	(5,0 MWst pr. ár)

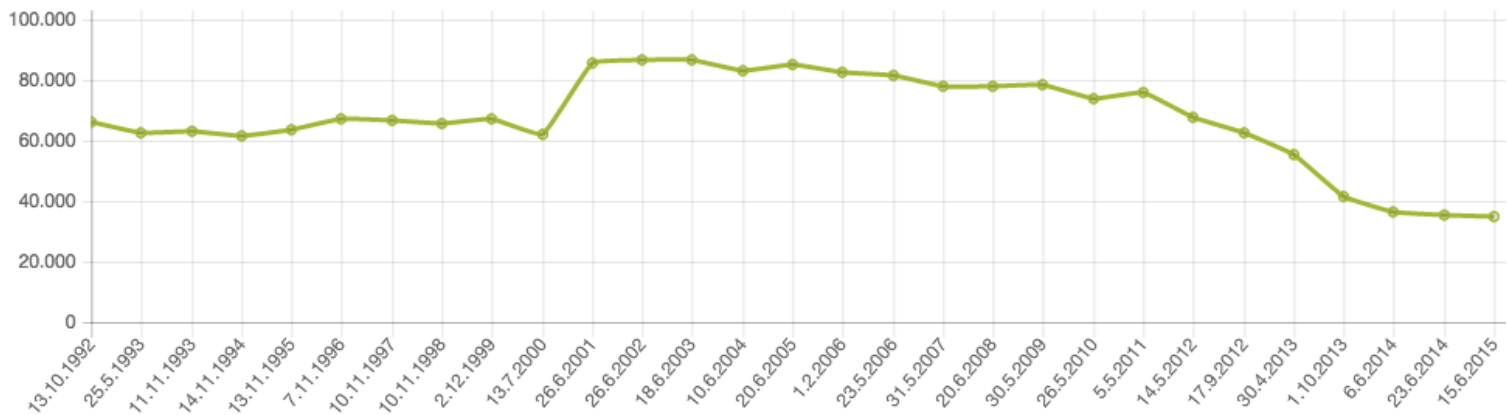
G4-EN6

LÆKKUN Á ORKUNOTKUN

Markvisst er unnið að innleiðingu á LED lýsingu í viðhaldi á Vínbúðum. Í byrjun árs 2013 var Vínbúðin Austurstræti endurnýjuð og skipt út glóperum og LED lýsing sett þar sem henni var viðkomið. Lækkun á orkunotkun er um 50% frá því að lýsing var endurnýjuð.

Hér er orkunotkun í Austurstræti frá árinu 1992.

Ársnotkun - kWhW

LED ljós eru sett upp þegar Vínbúðir eru endurnýjaðar. Í Álfrúnu var sérstakt verkefni lagt fyrir hóp rafmagnsverkfræðinga til að ná fram góðri lýsingu á sem umhverfisvænstan máta. LED ljós voru nýtt í lofti og spara þau mikið rafmagn. Hreyfiskynjarar fyrir ljós voru settir á salerni og geymslur. Einnig voru settir nýjir ofnar ásamt því að rafmagn og pípulagnir voru endurnýjaðar í heild sinni.

Sparperur eru settar í Vínbúðir þegar perur eru endurnýjaðar. Helsti kostur sparperunnar er 80% orkusparnaður miðað við glóperu, hún endist í 6-10 ár og ekki er hætta á íkveikju vegna ofhitunar.

G4-EN15

BEIN LOSUN GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA (GHL)

G4-EN16

ÓBEIN LOSUN GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA (GHL) Í GEGNUM ORKUNOTKUN

G4-EN17

ÓBEIN LOSUN GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA (GHL)

G4-EN30

MIKILSVERÐ UMHVÆRFISÁHRIF VEGNA FLUTNINGS Á FRAMLEIÐSLUVÖRUM OG ÖÐRUM VÖRUM OG HRÁEFNI SEM FYRIRTÆKIÐ NOTAR Þ.M.T. FERDIR STARFSMANNA

ÁTVR gerir sér grein fyrir því að loftslagsbreytingar af mannavöldum eru staðreynd. Með því að skrifa undir yfirlýsingu í loftslagsmálum skuldbindur fyrirtækið sig til að draga úr þeim í starfsemi sinni. ÁTVR kolefnisjafnar allan beinan útblástur, 102 tonn og flug 25 tonn, alls 127 tonn. Þar sem flug er keypt frá þriðja aðila þá verður til jákvætt kolefnisfótspor (e. positive carbon footprint). Með því stuðlum við sjálfbærum rekstri.

Helstu umhverfisáhrifum vegna vöruheifingar má skipta í tvennt. Í fyrsta lagi losun koltvísýrings vegna eldsneytisbrennslu og í öðru lagi slit á vegum vegna aksturs.

AKSTUR

Í árslok 2015 rak ÁTVR 50 Vínbúðir sem seldu tæplega 20 milljónir lítra af áfengi sem er nær eingöngu dreift miðlægt frá vöruhúsi á Stuðlahálsi. Áfengi er dreift með eigin bifreiðum í Vínbúðirnar á höfuðborgarsvæðinu og á Reykjanes og til Borgarness, Hveragerðis og Þorlákshafnar en vörudreifing er aðkeypt í aðrar Vínbúðir. Markmiðið var hækkað á eigin flutning en stóð í stað með aðkeyptan.

Heildarnotkun eldsneytis á flutningabíla ÁTVR var 30.036 lítrar og eknir kílómetrar 86.537. Aukninguna má skýra með aukinni dreifingu með eigin bílum. Þeir sendiferðabílar fóru 45.886 km og eyddu um 4.100 lítrum. Þetta samsvarar því að um 88 tonn af CO₂ fari út í andrúmsloftið.

Heildarnotkun eldsneytis á fólksbíla ÁTVR var tæplega 7.000 lítrar og eknir kílómetrar um 66.437. Þetta samsvarar því að um 14 tonn af CO₂ fari út í andrúmsloftið.

ÁTVR nýtti tólf dísilbíla á árinu 2015. Heildareldsneytisnotkun var 41.077 lítrar af dísilolíu en eknir voru 198.860 kílómetrar. Heildarlosun 102 tonn af CO₂. Samkvæmt upplýsingum á vef Kolviðs er verð vegna kolefnisjöfnunar 2 kr./kg CO₂. Kostnaður ÁTVR við kolefnisjöfnun vegna aksturs á bílum nam því 204.000 krónum. Eða samsvarandi því að gróðursetja 958 tré.

Umfang aksturs vegna dreifingar þriðja aðila utan höfuðborgarsvæðisins er 113 tonn af CO₂. Miðað er við tölur frá cefic.org en þar er áætlað að losun sé 62 g af CO₂/tonnkilómetra.

Útblástur vegna orkunotkunar var bætt inn í útreikninga. Áætlað að notaðar hafi verið 2 MWst rafmagn og 124.000 rúmmetrar af heitu vatni fyrir allan rekstur. Áætlaðaður útblástur er að 22 tonn* losni við framleiðslu rafmagns og 63 tonn CO₂.igilda** við framleiðslu á heitu vatni. Veitur kolefnisjafna um 8% af útblæstri eða 8 tonn.

*Losun hjá Orku náttúrunnar er um 11 g/kWst.

**Margfaldað með 46,67 til að finna kWst.

FLUG STARFSFÓLKS

Þó flug falli undir óbein áhrif var ákveðið að kolefnisjafna allt flug. Starfsfólk ÁTVR flaug samtals 25 ferðir til og frá Íslandi á árinu 2015. Samkvæmt reiknilíkani Kolviðs um kolefnislosun var losun samtals um 15 tonn CO₂. Miðað við að verð kolefnisjöfnunar sé 2 kr./kg CO₂ þá er kostnaður ÁTVR við kolefnisjöfnun flugs 30.000 krónur. Fjöldi trjáa sem þarf að gróðursetja er 142.

Í innanlandsflugi voru samtals 79 ferðir, flestar til Akureyrar. Samkvæmt reiknilíkani á Kolviði var losun samtals 10 tonn CO₂. Miðað við að verð kolefnisjöfnunar sé 2 kr./kg CO₂ þá er kostnaður ÁTVR við kolefnisjöfnun innanlandsflugs 20.000 krónur. Fjöldi trjáa sem þarf að gróðursetja er 92.

ÓBEIN LOSUN

Könnun á ferðahögum starfsfólks til og frá vinnu var endurtekin. Niðurstaðan var sú að 103 tonn af CO₂ losna út í andrúmsloftið vegna samgangna starfsfólks. Þetta er sama niðurstaða og árið 2014 en ársverkum fjölgaði en losun á stöðugildi lækkaði um 1,7%.

Þetta má þakka:

- Samgöngusamningum
- Minni mengun úr einkabílum 178 í 172 g/km
- Svipuð meðalvegalengd frá vinnustað, 6,8 km

Markmiðið var að minnka losun vegna ferða starfsfólks til og frá vinnu niður í 97 tonn en að þessu sinni náðist markmiðið ekki alveg.

Langtíma markmið ÁTVR er að draga úr notkun bifreiða og nýta vistvænustu bíla sem verða í boði í framtíðinni. Stefnt er að því að útblástur minnki um 40% fyrir árið 2030. Í úrgangsmálum er markmiðið að ná endurvinnsluhlutfalli í 91% og stefnt að því að það verði 98% árið 2030. Urðaður úrgangur var um 30 tonn á síðasta ári, stefnt er á að fara niður í 8 tonn eða um 75% samdrátt.

Til að draga úr útblæstri í umfangi 2 og 3 er hægt að spara rafmagn og heitt vatn. Setja upp LED perur sem víðast í byggingum. Einnig er hægt að skoða strandsiglingar, auka rafrænar skjalasendingar, nota margnota drykkjarmál og burðarpoka, fjarfundi, minnka plastnotkun, stunda innkaup af nærsvæði, versla inn vistvænan mat, minnka úrgang, endurnotkun, endurvinnsla, nýta vistvænar samgöngur og vistvæn innkaup. Setja í samninga við birgja ákvæði um kolefnisjöfnun í viðskiptum með vörur og þjónustu. Á vef Vínbúðanna eru nánari upplýsingar um vinnu fyrirtækisins í loftslagsmálum og uppfærast tölur reglulega. Starfsfólk ÁTVR vilja vera fyrirmynd í samfélagslegri ábyrgð og mynda jákvætt kolefnisfótspor sem styður náttúruna okkar.

Tonn CO ₂	Áhrif	2013	2014	2015	Markmið 2015
Eigin fólksbílar	Bein	18	18	14	20
Eigin flutningabílar	Bein	68	72	78	82
Eigin sendiferðabílar	Bein	14	12	10	12
Raforkunotkun	Óbein-2			22	20
Varmanotkun	Óbein-2			63	60
Keyptur flutningur	Óbein-3	111	113	113	115
Flug innanlands	Óbein-3	8	10	10	10
Flug erlendis	Óbein-3	23	19	15	20
Starfsfólk, ferðir úr og í vinnu	Óbein-3	108	103	103	97
Bílaleigubílar og leigubílar	Óbein-3	1	1	1	1
Sjóflutningar áfengis	Óbein-3	547	548	549	*
Sjóflutningar tóbaks - karton	Óbein-3	8	8	7	*
Urðun sorps	Óbein-3	22	19	22	**
Losun GHG - samtals				1.007	
Kolefnisjafnað				135	
Kolefnisfótspor				872	

* Ekkert markmið

** Markmið í vinnslu

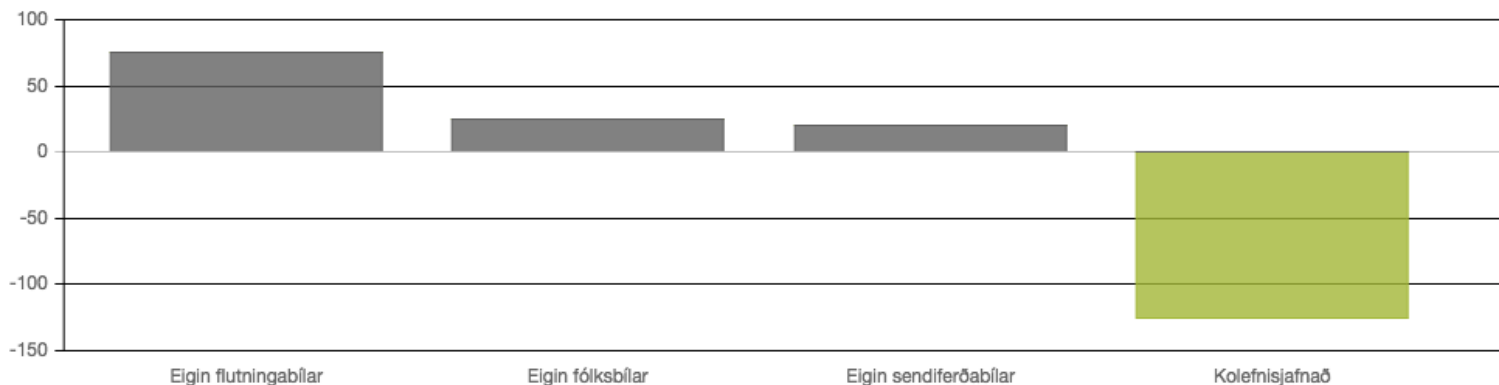
Eknir km	2013	2014	2015
Fólksbílar	80.994	84.898	66.437
Eigin flutningabílar	73.855	78.477	86.537
Sendiferðabílar	60.383	51.609	45.886
Alls	215.232	214.984	198.860

Dísilólfa lítrar	2013	2014	2015
Fólksbílar	8.000	8.800	6.946
Eigin flutningabílar	25.100	27.010	30.036
Sendiferðabílar	6.300	5.390	4.095
Alls	39.400	41.200	41.077

EIGIN FLUTNINGUR – KOLEFNISFÓTSPOR ÁTVR

BEIN LOSUN CO₂-ÍGILDI

Tonn

G4-EN18

UMFANG LOSUNAR GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA (GHL)

Heildarlosun koltvísýrings þar sem ÁTVR hefur bein áhrif er 102 tonn. Það gerir 355 kg af koltvísýringi á hvern starfsmann fyrirtækisins.

Eingöngu dísilólía er notuð á tólf bifreiðar. Heildarnotkun er 41.077 lítrar eða 143 lítrar á hvern starfsmann. Heildarsala áfengislíttra jókst um 2% á árinu.

Óbein losun er 905 tonn af koltvísýringi sem er um 3.154 kg á hvern starfsmann.

Kolefnisspor ÁTVR er því 1.007 tonn en það vantar að reikna lífsferil vöru og innkaup til reksturs og er því ekki endanleg tala.

Tonn CO ₂	CO ₂	Stöðugildi 2015 (kg)	Stöðugildi 2014 (kg)	Breyting %	Áhrif	Umfang*	Kolefnisjöfnun	Tré
Eigin bílar	102	355	362	-1,8	Bein	1	Kolefnisjafnað	958
Rafmagn	22	70			Óbein	2		
Heitt vatn	63	209			Óbein	2		
Flug	25	87	103	-15,4	Óbein	3	Kolefnisjafnað	234
Keyptur flutningur	113	394	401	-1,8	Óbein	3		
Starfsmenn, til og frá vinnu	103	359	365	-1,7	Óbein	3		
Sjóflutningar áfengis	549	1.913	1.943	-1,5	Óbein	3		
Sjóflutningar tóbaks	7	24	28	-12,9	Óbein	3		
Bíllaleigubílar	1	3	4	-1,7	Óbein	3		
Urðun sorps	22	77	78	-1,7	Óbein	3		
Kolefnisfótspor	1.007	3.509						

	Lítrar	Stöðugildi	Áhrif	Umfang*	Kolefnisjöfnun
Dísilólía 2015	41.077	143 ltr./stg.	Bein	1	Kolefnisjafnað
Dísilólía 2014	41.200	146 ltr./stg.	Bein	1	Kolefnisjafnað

ÁTVR kolefnisjafnar allan beinan útblástur, 102 tonn og flug 25 tonn, alls 127 tonn hjá Kolviði og er kostnaðurinn við það 254.000 krónur sem samsvarar því að gróðursett séu 1.192 tré.

Þar sem flug er keypt frá þriðja aðila þá verður til jákvætt kolefnisfótspor (e. positive carbon footprint). Með því stuðlum við sjálfbærum rekstri.

- * 1 bein áhrif: G4-EN15
- 2 óbein áhrif: G4-EN16
- 3 óben áhrif: G4-EN17

G4-EN23

MAGN ÚRGANGS OG FÖRGUN

Tonn	Umhverfisáhrif	2013	2014	2015	% breyting	CO ₂ -e losun
Endurunnið						
Bylgjupappi	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu, óbein áhrif vegna flutnings	160	171	194	13,3	-1.302
Plastumbúðir	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu, óbein áhrif vegna flutnings	18,3	23,9	22,3	-6,6	-10
Gæðapappír	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu	3,2	3,2	3,7	13,4	-25
Grófur úrgangur	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu	26,6	6,8	12,3	80,9	-20
Önnur flokkun	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu		2,1	3,4	63,0	-5
Lífrænt til moltugerðar	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu		2,6	4,8	82,7	-13
Samtals endurunnið		208,1	209,8	240,4	14,6	-1.374
Urðað						
Blandaður úrgangur	Jarðvegmengun	18,2	18,2	20,6	13,1	16
Grófur úrgangur	Jarðvegmengun	8,4	3,4	5,3	55,5	8
Samtals urðað		26,6	21,6	25,9	19,9	25
Samtals úrgangur		234,7	231,4	266,3	15,1	
Endurvinnsluhlutfall %		89	91	90		
Markmið %		89	89	90		

Losun CO₂ vegna urðaðs úrgangs er: 25 tonn*

Með því að flokka úrgang til endurvinnslu í stað þess að urða hann má draga verulega úr losun gróðurhúsalofttegunda. Eins og sést í töflu G4-EN23 flokkaði Vínbúðin 240 tonn af úrgangi. Þannig kom fyrirtækið í veg fyrir að út í andrúmsloftið losnuðu gróðurhúsalofttegundir sem jafngilda rúmlega 1.374 tonnum** af CO₂. Það samsvarar ársnotkun á rúmlega 458 fólksbílum (m.v. 3 tonna losun á fólksbíl).

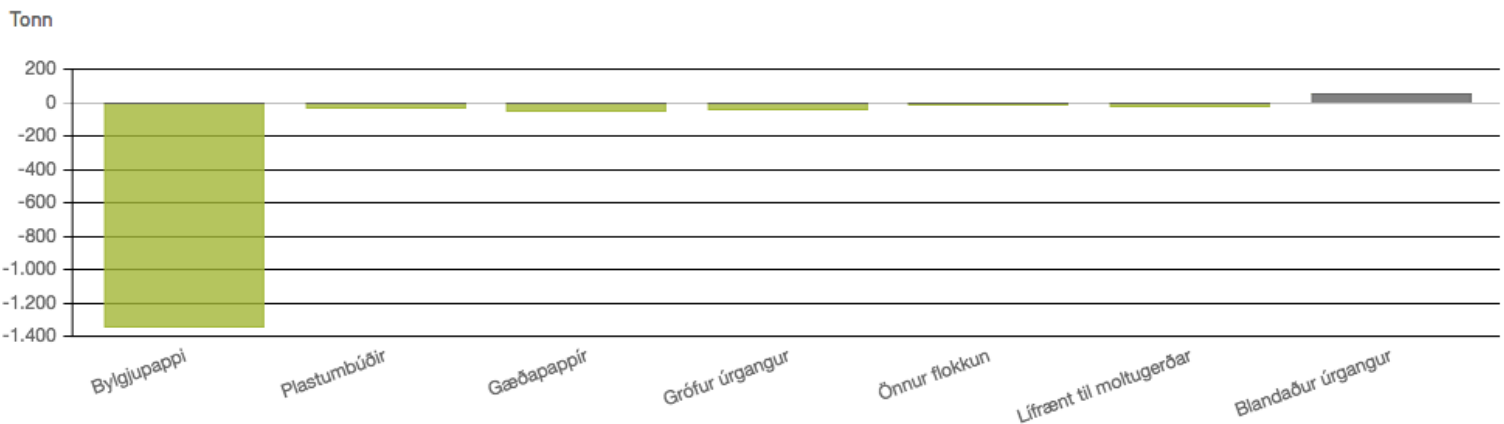
88% af verslunum m.v. lítrasölu eru með vigtaðan úrgang. Því má áætla að heildarumfang úrgangs sé 300 tonn, rúmlega 29 tonn urðuð og 271 tonn endurunnið. Þjónustuaðilar eru sífellt að bæta þjónustu og skráningu og því bætist meira við af upplýsingum og skýrir það hækkun úrgangs á milli ára um 15%.

* Blandaður úrgangur margfaldaður með stuðlinum 0,8. Heimild IPCC.

** Bylgjupappi er margfaldaður með CO₂-ígldis stuðlinum 6,714, plastumbúðir með stuðlinum 0,433, lífrænt til moltugerðar með 2,754 og grófur úrgangur og önnur flokkun með 1,6. Metan er margfaldað með stuðlinum 25. Miðað er við að viðbótarvinna tækja sem valda útblæstri koldíoxíðs sé sambærileg hvort sem bylgjupappinn og pappírinn er fluttur á urðungarstað til urðunar eða fluttur úr landi til endurvinnslu. Heimild: Guidelines for the use of LCA in the waste management sector, eftir Helgu J. Bjarnadóttir, Guðmundur B. Friðriksson ofl.

ÚRGANGUR – KOLEFNISFÓTSPOR ÁTVR

ÓBEIN LOSUN CO₂-ÍGILDI

G4-EN27

UMFANG AÐGERÐA SEM STUÐLA AÐ MINNKUN UMHVERFISÁHRIFA Á FRAMLEIÐSLU OG/EÐA ÞJÓNUSTU

Lífrænt ræktuð vín	Fjöldi teg.	Seldir ltr.	% af seldum ltr.	% af seldum ltr. léttvíns	% af seldum ltr. bjórs	% af seldum ltr. – annað áfengi	Einingar
2013	54	70.918	0,38	1,95	0,07	0,04	90.063
2014	69	90.291	0,47	2,41	0,10	0,02	126.575
2015	107	136.493	0,70	4,03	0,12	0,11	189.814

Rafrænar skjalasendingar

	2013	2014	2015	%
Fjöldi reikninga	53.351	55.816	57.186	2%
Fjöldi rafrænna reikninga	28.467	33.235	32.126	-3%
Hlutfall rafrænna reikninga	53%	60%	56%	-6%
Fjöldi pantana	42.972	45.479	46.397	2%
Fjöldi rafrænna pantana	12.372	14.627	14.492	-1%
Hlutfall rafrænna pantana	29%	32%	31%	-3%
Fjöldi sölureikninga	31.290	31.351	30.388	-3%
Fjöldi rafrænna sölureikninga	9.966	9.694	8.802	-9%
Hlutfall rafrænna sölureikninga	32%	31%	29%	-6%
Millifærslupantanir/innrisala	30.268	37.467	41.492	11%
Sölureikningar m.v. veltu	49%	51%	52%	2%
Hlutfall af heildarinnkaupum	89%	89%*	89%	

*Leiðrétting frá fyrra ári

Lykiltölur 2015

---

25 milljarðar í vörukaup

10.789 gjaldareikningar

26.798 pantanir til ytri birgja

41.492 innri pantanir/sölureikningar

G4-EN28

HLUTFALL SELDRA VARA OG UMBÚÐA SEM ERU ENDURUNNAR EFTIR TEGUND

Aðfangakeðjan og endurvinnsla skiptir ÁTVR miklu máli. Endurvinnslan hf., ásamt umboðsmönnum hennar, sér um móttöku allra einnota drykkjarvöruumbúða héraendis, greiðir út skilagjald þeirra, undirbýr þær til útflutnings og selur til endurvinnslu.

Skil á drykkjarvöruumbúðum jókst lítillega milli ára, en alls var hlutfallið 88% af seldum umbúðum. Á árinu nam heildarsala drykkjarvöruumbúða 134 milljónum eininga þar af voru 41,8 milljónir seldar í Vínubúðunum. Gera má ráð fyrir að skil á umbúðum frá Vínubúðunum fylgi almennum skilum og því hafi verið skilað til Endurvinnslunnar um 36,7 milljónum eininga eða 88% af þeim 41,8 milljónum sem seldar eru í Vínubúðunum.

Til samanburðar var endurvinnsluhlutfall áldósa í Brasilíu 98,4% árið 2014 og hefur verið hæst heimi frá 2001 en í Bandaríkjunum var endurvinnsluhlutfall áldósa 66,7% árið 2013.*

*Heimildir: Aluminium International Today og The Aluminum Association.

Sala eininga í Vínubúðum	2013	2014	2015	Hlutfall skila 2015*	Áætluð skil 2015	Breyting 2014/2015
Glerflöskur	8.212.363	8.609.569	9.491.156	83,9%	7.963.080	9,3%
Plast (PET)	333.331	380.612	397.199	89,1%	353.904	4,2%
Áldósir	29.995.441	31.109.559	31.389.913	90,5%	28.407.871	0,9%
Box	459.250	452.938	458.540	Ekki skilagjald		1,2%
Ferna			64.622	Ekki skilagjald		9,6%
Annað	80.551	76.540	20.081	Ekki skilagjald		
Alls seldar einingar	39.080.936	40.629.218	41.821.511		36.724.855	2,9%

*Tölur frá Endurvinnslunni

Skil drykkjarumbúða til Endurvinnslunnar	2013	2014	2015
Sala milljónir eininga	116	126	134
Skil milljónir eininga	104	110	116
Skilahlutfall %	90	88	88

Skil eftir tegundum %	2013	2014	2015
Ál	94	89	91
Plast	87	88	89
Gler	86	85	84

G4-LA1

STARFSMANNAVELTA EFTIR ALDRI, KYNI OG STARFSSTÖÐ

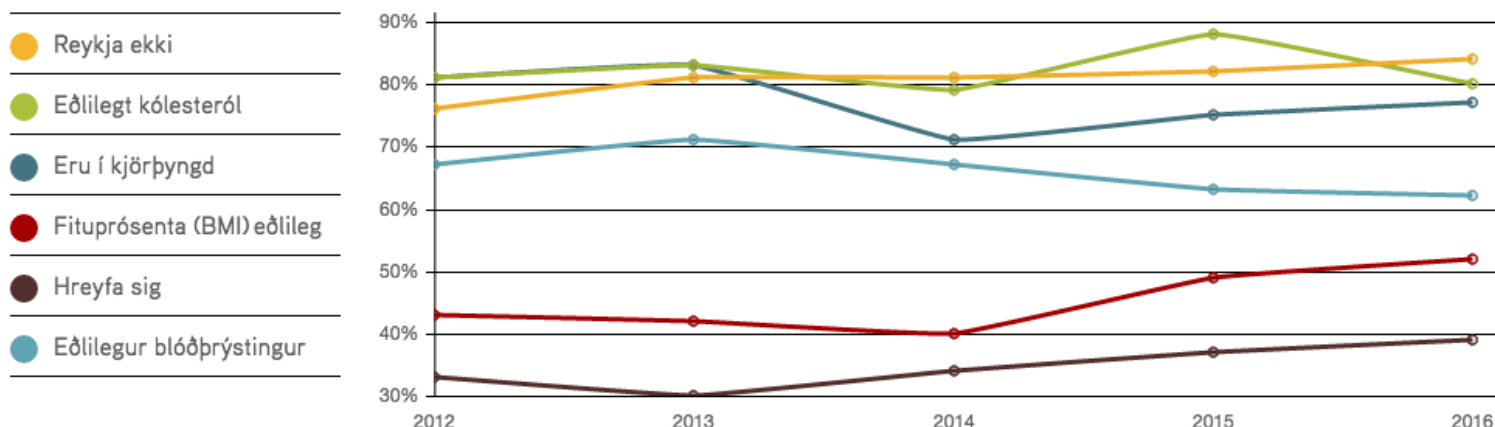
Starfsmannavelta eftir ráðningarformi og starfi	Fullt starf	Hlutastarf	Tímavinna	Alls
Dreifingarmiðstöð	20%	0%	82%	38%
Skrifstofa	13%	17%	0%	13%
Starfsfólk í Vínbúð	11%	24%	38%	35%
Stjórnendur í Vínbúð	17%	8%	0%	13%
Alls	16%	16%	40%	30%

Starfsmannavelta eftir kyni og aldri 2015	Karlar	Konur	<30	30-50	>50	Alls
Dreifingarmiðstöð	41%	25%	63%	27%	0%	38%
Skrifstofa	8%	17%	0%	14%	13%	13%
Starfsfólk í Vínbúðum	32%	36%	37%	40%	22%	35%
Stjórnendur í Vínbúðum	17%	12%	0%	21%	7%	13%
Alls	30%	30%	40%	32%	15%	30%

Starfsmannavelta er reiknuð út frá öllu starfsfólki sem var í starfi á árinu 2015. Starfsmannavelta er reiknuð Hættir starfsmenn/Heildarfjöldi starfsmanna.

G4-LA5

SÉRSTÖK ÁTAKSVERKEFNI

G4-LA6

TÍÐNI MEIÐSLA, STARFSTENGDRÁ SJÚKDÓMA, FJARVERUDAGA OG DAUÐSFALLA SEM TENGJAST STARFI EFTIR STARFSSTÖÐVUM

Á árinu voru skráð sex slys sem er fækkun frá fyrra ári en þá voru slysin tíu. Tvö slys voru hálkuslys vegna ferða til og frá vinnu en fjögur slys voru á starfsstöðvum. Markmiðið er öruggur og slysalaus vinnustaður.

ÁTVR ásamt fleiri fyrirtækjum tók þátt í forvarnarverkefningu, Hjólábætum Ísland sem miðar að því að auka öryggi hjólréiðamanna.

Fjarvistir vegna veikinda og veikinda barna jukust á árinu, voru 2,2% í fyrra en eru 2,3% í ár. Mikil veikindi voru vegna influensu á fyrri hluta ársins og skýrir það að mestu mismuninn.

Slys	Karlar	Konur	Alls
2013	2	1	3
2014	4	6	10
2015	2	4	6

Fjarvistir vegna veikinda og veikinda barna í hlutfalli við unnar klukkustundir	Konur	Karlar	Heild 2015	Heild 2014	Heild 2013
Vínbúðir	2,2%	2,4%	2,3%	2,3%	2,3%
Dreifingarmiðstöð	4,3%	3,3%	3,5%	3,2%	2,6%
Skrifstofa	2,4%	1,5%	2,0%	1,6%	1,8%
ÁTVR í heild	2,3%	2,4%	2,3%	2,2%	2,2%

G4-LA9

MEÐALTÍMI FRÆDSLUSTUNDA Á STARFSMANN Á ÁRI EFTIR STARFSHÓPUM OG KYNI

Starfsþróun	Starfsfólk	Konur	Karlar	Tímar	Tímar alls	Tímar/stg.	Fjöldi námsk.
Nýliðafræðsla	36	53%	47%	4	144	0,50	1
Vinnuvélanámskeið	29	52%	48%	12	348	1,21	1
Öryggisnámskeið	104	54%	46%	2	208	0,72	24
Ársfundur	87	57%	43%	4	348	1,21	1
Símsvörunarnámskeið	16	50%	50%	3	48	0,17	1
Skyndihjálp	16	31%	69%	8	128	0,45	1
Samfélagsleg ábyrgð	40	60%	40%	1	40	0,14	1
Landshlutafundir	38	60%	40%	4	152	0,53	4
Vínbúð							
Þemadagar	316	60%	40%	3	948	3,30	6
Vínfræði I	41	61%	39%	33	1353	4,71	3
Vínfræði II	27	33%	67%	33	891	3,10	2
WSET	9	44%	56%	42	378	1,32	1
Fræðsluskot	259	59%	41%	2	518	1,80	11
Fræðsluferðir	19	32%	68%	8	152	0,53	2

ÁTVR fjárfesti í tæplega 5.700 klukkustundum til fræðslu og þjálfunar starfsfólks. Það jafngildir 141 vinnuviku. Fræðslustundir eru 20 á hvert stöðugildi eða rúmir 2 dagar á starfsmann. Á síðasta ári fóru tæplega 4.800 klukkustundir í fræðslu og þjálfun eða 118 vinnuvikur. Ekki eru í þessum tölum tímar yfir fyrirlestra og þáttöku starfsfólks í símenntun hjá Stjórnvísí, Dokkunni, hjá upplýsingatæknifyrirtækjum og háskólasamfélagi. Sama gildir um ýmsa fyrirlestra sem flestir voru haldnir í tengslum við heilsumánuð.

G4-LA11

HLUTFALL STARFSMANNA SEM UNDIRGANGAST REGLULEGT FRAMMISTÖÐU- OG STARFSÞRÓUNARMAT, M.A. MEÐ TILLITI TIL KYNS OG STARFSVETTANGS

Öllu starfsfólki var boðið að fara í frammistöðusamtal á árinu. Unnið er eftir matskerfi þar sem bæði starfsmaðurinn sjálfur og yfirmaður meta frammistöðu á fyrirfram skilgreindum þáttum. Markmiðið er að slíkt samtal eigi sér stað einu sinni á ári og að því var svo fylgt eftir með óformlegri samtali sex mánuðum síðar.

G4-HR4

STARFSEMI OG/EÐA BIRGJAR SEM HAFU VERIÐ UPPVÍSIR AÐ EÐA ERU LÍKLEGIR TIL AÐ SNIÐGANGA LÖG UM FÉLAGAFRELSI OG SAMEIGINLEGAR KJARAVIÐRÆÐUR OG RÁÐSTAFANIR SEM HAFU VERIÐ GERÐAR TIL AÐ TRYGGJA SLÍK RÉTTINDI

ÁTVR er einungis með starfsemi á Íslandi og því er ekki talin veruleg hættu á að brotið sé á réttindum starfsmanna varðandi samningsrétt eða þáttöku í stéttarfélögum.

G4-PR1

GÆÐAEFTIRLIT ÁFENGIS

Vörugæði og neysluöryggi eru meginstoðir í ábyrgri starfsemi ÁTVR. Fjöldi skilaðra eininga á árinu voru 3.984 sem er aukning um 32% á milli ára. Flest vöruskil má rekja til korksKemmda. Af hverjum 100 þúsund seldum einingum var um 10 skilað. Fjöldi innkallana á árinu voru 13. Helstu orsakir voru frávik frá gæðum.

Vottun skynmats hélt áfram á árinu. Þriðji aðili vottar skynmatsferlið og kom reglulega fulltrúi frá BSI á Íslandi, sem er faggild skoðunarstofa, og tók út verklagið. Tilgangurinn með vottun skynmats og úttektum er að tryggja að skjalfestu verklagi sé fylgt og að skuldbinding ÁTVR um að vinna að stöðugum umbótum í skynmatsferlinu sé til staðar.

Vöruskil	2013	2014	2015
Fjöldi skilaðra eininga	4.159	3.017	3.984
Af 100.000 seldum einingum	11	7	10

G4-PR3

GERÐ VÖRU- OG ÞJÓNUSTUUPPLÝSINGA SEM KRAFIST ER Í VERKLAGSREGLUM OG HLUTFALL VÖRU OG ÞJÓNUSTU SEM FELLUR UNDIR SLÍKAR UPPLÝSINGAKRÖFUR

Mikilvægasti vöru- eða þjónustuflokkur er áfengir drykkir. Óáfengir drykkir, gjafapakkningar, tóbak o.fl. eru því ekki í þessum vísi. ÁTVR framkvæmir ekki eigin merkingu á vörum. Ábyrgð fyrirtækisins felst fremur í að kanna hvort þær séu í samræmi við lög og reglur.

Reglugerð um um vöruval, innkaup og dreifingu áfengis nr. 1106/2015 sem kom í stað eldri reglugerðar um sama efni og reglugerð nr. 1294/2014 um miðlun upplýsinga um matvæli til neytenda, liggja til grundvallar mati á vörum og umbúðum. Þetta er gert í tengslum við innkaup á öllum áfengum drykkjum.

	Já	Nei	Hlutfall áfengis sem hefur verið athugað 3)	Hlítning %
1 Upprunaland innihalds		x		
2 Alkóhólmagn		x		
3 Neysluöryggi - lítrar 1)	x		25,8%	100%
4 Neysluöryggi - vörunúmer 1)	x		45,9%	100%
5 Förgun og umhverfisáhrif og félagsleg áhrif 2)	x		92,7%	100%
6 Lífræn vara	x		0,70%	100%
7 Sanngjörn framleiðsla	x		0,02%	100%

1) Vörur sem fara í gegnum skynmat hjá gæðaeftirliti ÁTVR

2) Hlutfall af skilgjaldsberandi umbúðum seldum hjá ÁTVR

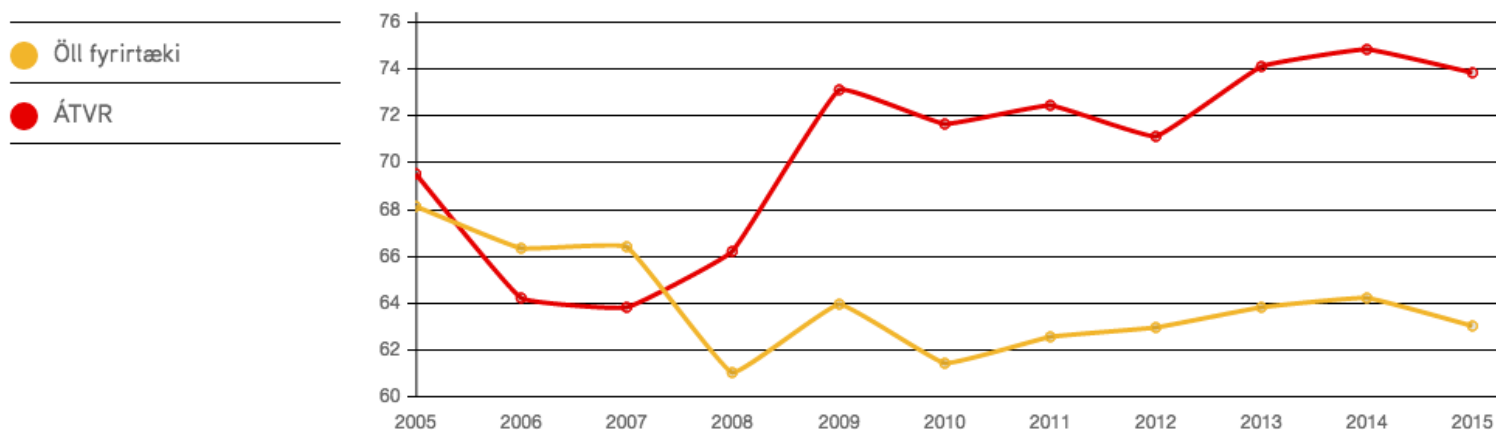
3) Hlutfall eftir seldum lítrum (nema liður 4)

G4-PR5

ÁNÆGJA VIÐSKIPTAVINA

Íslenska ánægjuvugin

Þróun ÁTVR í samanburði við öll fyrirtæki sem eru mæld á kvarðanum 0-100.

Þjónustukönnun Gallup meðal viðskiptavina Vínbúðarinnar í nóvember 2015

Ánægja með þjónustu Vínbúða og viðmót starfsfólks. Flokkað eftir stærð Vínbúða og afstöðu kynjanna.

Á heildina litið, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ertu með þjónustu Vínbúðarinnar?

Ánægja með þjónustu flokkað eftir afstöðu karla og kvenna

	Ánægður	Hlutlaus	Óánægður
Heild	86,8	11,2	2,0
Konur	87,9	10,3	1,8
Karlar	85,9	12,0	2,1

Ánægja með þjónustu, flokkað eftir stærð Vínbúða

	2013	2014	2015
Stærri Vínbúðir	4,24	4,26	4,29
Minni Vínbúðir	4,38	4,39	4,46

Mælt á kvarðanum 1-5

Hversu gott eða slæmt finnst þér viðmót starfsfólks Vínbúðarinnar almennt vera?

Viðmót starfsfólks Vínbúðanna flokkað eftir afstöðu karla og kvenna

	Mjög og frekar gott	Hvorki gott né slæmt	Frekar og mjög slæmt
Heild	92,4	7,1	0,5
Konur	92,8	6,7	0,5
Karlar	92,1	7,5	0,4

VIÐMIÐ (PRINCIPLES) GLOBAL COMPACT

MANNRÉTTINDI

P1

Fyrirtæki styðji og virði vernd alþjóðlegra mannréttinda.

P2

Fyrirtæki fullvissi sig um að þau gerist ekki meðsek um mannréttindabrot.

VINNUMARKAÐUR

P3

Fyrirtæki styðji við félagafrelsi og viðurkenni í raun rétt til kjarasamninga.

P4

Fyrirtæki tryggja afnám allrar nauðungar- og þrælkunarvinnu.

P5

Virkt afnám allrar barnavinnu sé tryggt.

P6

Fyrirtæki styðji afnám misréttis til vinnu og starfsvals.

UMHVERFI

P7

Fyrirtæki sýni varúð í umhverfismálum.

P8

Fyrirtæki hafi frumkvæði að því að hvetja til aukinnar ábyrgðar gagnhvert umhverfinu.

P9

Fyrirtæki hvetji til þróunar og nýtingar á umhverfisvænni tækni.

GEGN SPILLINGU

P10

Fyrirtæki vinni gegn hvers kyns spillingu, þar með talið kúgun og mútum.